

**Marci Neuiani Gerardimontani De plantarum viribus
poëmatium : ad Generosissimum illustrissimu?mq[ue]
Principem, ac Dominum, D Lamorallum Aegmondanum,
Principem Gauerij, etc. Comitem Aegmondae, Baronem Barij,
Dominum Armenteriae, etc. Gubernatorem Flandriae, etc.
aurei velleris auratum militem, etc.**

<https://hdl.handle.net/1874/437262>

2

M A R C I
N E V I A N I G E -

R A R D I M O N T A N I D E
plantarum viribus poëmatium,

A D

*Generosissimum illustrissimūq; Principem, ac
Dominum, D Lamorallum Egmondanum, Prin-
cipem Gauërij, etc. Comitem Egmonde, Baro-
nem Barij, Dominum Armenterie, etc. Guber-
natorem Flandriae, etc. aurei velleris auratum
militem, etc.*

L O V A N I I,

Apud Hieronymum VVellæum,
ad interfigne Diamantis.

Anno 1568.

WILLIAM GEORGE

OF THE COUNTY OF ...

... of the County of ...

... of the County of ...

NEVIANVS

CANDIDO
LECTORI S.

Alenus noster quàm plurimis in locis Commentariorum quibus indidit titulum de cōpositione medicaminū per genera, amplissimis verbis laudat orationē metricam, imò verò optat vt omnia hoc scripti genere tradantur literis. Nec profectò iniuriā: nihil enim tam est vtile, quin libentius multo legatur, si dulci aliquo pedum modulamine cōmendatum proponatur: Cui etiā accedit & illud, quòd metris cōprehēsa minori negotio, q̄ soluta oratiōe quæ iam recens discimus mandentur memorię, quæq; exciderūt, in ipsam prōptius reuocētur. Quę cū ita sint, non absurdè facturus videor, si omnium ferè plātarū vires cōplexū poematiū in lucē emisero: præsertim cū nullus recētorum hęc prouinciā aggressus sit. Namq; libellus ille qui Emilio Macro parū accuratè inscribitur, à meo me reuocare incepto neutiquā debet. Partim quidem, quòd so duntaxat plantarum meminert: partim quòd adeò scabra vtatur dictione, vix vt posset à quoquā legi citra tœdiū. Non paruam itaque ignominiaē notam inurunt Macro, qui hęc ei carmina accepta referunt. Porro autem quibus adducor vt negem eum esse huius libelli authorem, hęc sunt rationes.

Libellus mentionem facit Galeni, Oribasij, &
 Strabi Galli, quibus omnibus Macrū esse mul-
 to vetustiore[m] quis ignorat? Deinde mentionē
 facit Zaduræ, quā tempestate Galeni etiānum
 fuisse incognitā doctissimis quibusq; persuasum
 est. Hoc igitur authore, quisquis sit, longē valere
 iusso, Nicandrum in modo scribendi: Dioscori-
 dem, Galenum, Paulū, Aetium, & Aetuariū in
 materia exprimere sum conatus. Quo in nego-
 tio cuiusmodi me gesserim, sic velim accipias.
 Singularem operam qualitatibus primis, secun-
 dis & tertijs insumpsi: & parandi, & offerendi
 modo supersedi: alterius enim hoc esse negotij
 author est Galenus in quercu, glande vnguen-
 taria, cappari, lilio, papauere, & ficu. Deinde
 ἰοβολορ δῆγμα nunc ictum, nūc morsum viru-
 lentum sequutus quatuor illos longē doctissi-
 mos Dioscoridis interpretes transtuli. Postre-
 mō vsurpauī phlogosin pro phlegmone sumpta
 strictē: nam ita à Dioscoride vsurpari nulli non
 notum est: cum subnectat phlegmonen erysi-
 pelati & herpeti velut ab ijs diuersam. In cala-
 mo vallari interim videtur latē sumpsisse, quā-
 do inquit: ἔρυσιπέλατα τι, καὶ τὰς ἄλλας φλεγ-
 μονασιάται. Quidquid autem præstiti æqui bo-
 niq; vt consulas, vehemēter humanissime
 lector cupiam. Vale Gandavi, anno

1563. postridie natiuitatis
 Ioannis Baptistæ.

PROOEMIUM.

PAndere conabor quam vim natura salubrem
 Indiderit plantis, quas terq; quaterq; benignè
 Terra suo promit gremio, cornuque ministrat
 Pleno, chara volens Parcarum extendere fila.
 Ergone Calliopes haud credam posse per undam
 Cuiuscunque placet subducere vela Charybdi
 Illum? qui toties immunia praestitit arua
 Egide nostra nimis solerter ab agmine Gallo?
 Gallo terribili? fractas cum mille per auras
 Bombardæ tonitru mugirent, atque boante
 Necnon igniuomo quassarent murmure celsas
 Nubes, & rutilam Cyrrhæi lampada Phœbi
 Leucadiūque iubar densa caligine fumus
 Ater obumbraret? Quid enim memorare necessum,
 Quam collisa simul gladijs tudentibus ignem
 Cassida ructarit crebrum? quam gæsa corusca
 Luminis obtuderint aciem fulgore micanti?
 Vel quod debuerint Ætnæa gemiscere vasto
 Necnon immani complexier antra sonore,
 Ut tot suppeterent calcaria mille superbo
 Cornipedi? Haud credam? cum sit putaminus utrunq;
 Palladis armisonæ, cui non acceptior alter
 Est duce Flandriaco? Venias ad carbasa splendens
 Cum titulis belli, tum stemmatis Ægmondane:
 Sic mihi fœlicem dabitur contingere portum.
 Maxima Flandriaci Princeps o gloria tractus
 Dirige vela precor, dubijs in rebus asylum
 (Huc es io Pæan, ter io Pæana vocemus)
 Flandria quem sensit. Cum lilia fœda pararent
 Deuastare solum Gandavi, & tradere flammis,

*Tu Marcellus eras, referens tu signa Camillus.
Dirige vela precor, ne fortè Lycaonis Arcto
Fluctuet erepta puppis, lateque fragosam
Per mare bacchanti subeat Niseida Cauro.*

Caput

Caput 1.

Αβρότονος Græcis: Abrotonus appellatur Latinis.
Estque duplex, mas & foemina.

Abrotonum cuncti geminam statuere parentes,
Fœmellâ, atque marê. Terno calefactat & aret
Ordine, præterea per cæcos mittit hiatus,
Quin & amaroris genio decoratur alacri,
Extenuâtque simul, necnon compagine membri
Donatur tenera, sed non est vsque salubris,
Cum noceat stomacho. Semen conuulsa coerces,
Atque mouet lotium, mensese, propellit, & aufert
Plagam virosi pecoris, rigidumque venenum,
Dimouet asthina, necat super hæc animalia ventris,
Necnon ischiados cruciamina, ruptaque sopit
Faucibus ingestum: sed phyma, trucemque phlogosin
Luminis auertit, miserandaque tormina placat
Iniectum membris externis, atque rigorem
Subleuat & demit. Cinis vstæ fertur obesse
Cunctis vlceribus, mentumque genamque capillo
Singere, quæ nomen sumunt à vulpe glabreta
Pellere, tum verò decorari parte tenella.

Caput 2.

Αρνος Græcis: Vitex Latinis.

Viticis exiccâtque, calêtque sub ordine terno
Semen, flôsque, dein folium, quin dote redundat
Acroris, tenera viget & compagine membri
In paucis lepidè: sed enim virtute labascit
Stypsius, infarctu iecur eripit, atque lienem
Præterea, plagam super hæc serpentis aberces,
Ac hydropa simul, toruamque phlogosios iram:
Atque ciet menses: & vulnera, luxa, phrenesim

Marci Neuiani Gerardimontani

Lethargumq; fugat, distendens lacte mamillam.
Quinetiam rimas patulas in sede coerces
Duritiemq; simul quæ testes versat & vrget:
Membræq; dat veneris nimium torpentia ludo.

Caput 3.

Άγαρικόν Græcis: Agaricum Latinis.

Fungus quem misit tellus Agareia quondam
Calfacit, atque secat: necnon insigniter omne
Viscus ab infarctu leuat, & per cæca resoluit
Spiramenta truces qui iactant intima chymos,
Quinetiam, sed enim leuius, virtute redundat
Stypsius, atque ciet lotium, mensesq; , propellens
Vtriusque luem bilis, tum phlegma per aluum.
Præterea mulcet nerui coxæq; dolores,
Atque febrim sedat quæ longo tempore membra
Torsit, & helmyntas, dein asthma, scotoma, rigorem,
Tormina, quosque dedit vesano bellua rictu
Quæ per humum versat scelerata volumina morsus,
Atque venena simul quæ pigro frigore languent.
Et ructus acidus, renumq; pathemata lenit,
Ac iccoris, tabem super hæc, morbosque lienis
Amouet, & roseo respersa fluenta cruore,
Necnon icterici quæstus, & vulsa coerces,
Ruptaque, tum casus ex alto, subde maniam,
Hystericaq; simul quæstum, diramq; phrenesim,
Necnon attoniti rabiem, magniq; repellit,
Hydropemq; simul, corpusque nitore venustat,
Ex thorace simul crassamina lenta propellit,
Hoc vteri super hæc inflatio tetra fugatur.

Caput 4.

Αμάρακος ἢ σαμφοροῦ Græcis: Amaracus Latinis.

Calfacit & marcet, siccatue sub ordine terno,
 Et per cæca truce[m] mittit spiracula chymum,
 Parte sub hæc gracili decoratur amaracus, aufert
 Hinc luxata, dein qui nondum seuit hydropem,
 Quin menses etiam lotiumq[ue] propellit, & ictum
 Scorpio quem dederit fugat, atque phlogosin ocelli,
 Sugillata simul cohibet, dirisq[ue] tumores,
 Atque dysuriam, truculentâq[ue] tormina lenit.

Caput 5.

Αψιθιον Græcis: Absinthium Latinis.
 Estq[ue] triplex, Vulgare, Santonicum, Ma-
 rinum, quod alio nomine Seriphium.

Cognouere triplex coryphæi absinthion artis
 Pæoniæ, proprio multis putâ partibus vngui
 Notius, ac Italûm quod mittunt Santones oræ
 Finitimi, demum sub rauci littoris æquor
 Iactans fætorem, desiccatur in ordine terno
 Seu grege quod primum retuli, primôq[ue] calefcit,
 Ac styphis genio moderatè ornatur, & acri
 Nilominus minimè leuiter virtute redundat,
 Quin & amaror ei non segnis adesse refertur:
 Haud iuxtà ac reliquæ species incidit amœnè.
 Purgat inbærentem stomacho ventrisq[ue] flagrantis
 Molembilis, agit lotium mensesq[ue] comestu,
 Amolitur item stomachi ventrisq[ue] dolores,
 Ixian, atque gelu bellaria tarda cicutæ
 Insuper, & plagam degentis ad alta draconis,

Marci Nenniani Gerardimontani

Cæci præterea muris: stomachumque resulcit,
 Et fugat ictericum. Ne spargat in æra vitæ
 Quoniam esse queat prius aut antiquius unquam
 Stamina fungus, opem dabitur nauiscier inde,
 Quin procul hæcce minax inflatio stirpe fugatur.
 Ad motu verò culices à corpore vertit,
 Nec non anginam, & stomachi iecorisque dolores,
 Quique premunt oculos, nec non hypochondria, dextrâ
 Profligat, mersos taligine sarcit ocellos
 Insuper, & confert sugillatisque medetur,
 Lenit hydropa, sub hæc epinyctides, atque fluentes
 Auriculas tabo demit, splenisque dolorem.
 Pacat suffitu dentis cruciamen & auris.
 Largius incidit feruetque quod arua profundum
 Gallica prædicto: minus autem siccat, & vrit,
 Extenuatque simul per raucum litus odorem
 Spiranti immanem, stomacho dispendia conflans,
 Emouct ascaridas cui nomen parua Seriphus
 Indidit, ac teretes lumbricos, ducit & aluum
 Nonnihil: at stomacho damnum procudit, & arct
 Sub terno, quamuis calefactet in ordine bino.

Caput 6.

Ακορον Græcis: Acorum Latinis.

NE nos mergat onus lateris, iecorisque dolorum,
 Thoracisque simul, ne rhegmate dia vacillet
 Vita, vel effrenum dominetur spasma vel atri
 Torminis atra lues, aut effera plaga veneno
 Fæta serpentis, fiducia certa benignam
 Surgat opem ægrotis acori abs radice parari.
 Nec minus imperio truculenta patremata vulue
 Cantica

De plantarum viribus poematum.

4

Cuncta domat pulchrè, lotique moramina tollit,
Eximit & labem victi caligine spissa
Luminis, & clausi tenebrarum carcere nigro:
Cum putà siccescat flagretque sub ordine terno,
Necnon & gracilis vigeat compagine membri,
Incidatque simul crassos lentosque liquores.

Caput 7.

Αλθαία, ἰβίσκος, ἢ ἰβίσκος Græcis: Althæa, ibiscus
& ebiscus Latinis.

Subleuat abscessus, & strumas, atque phlogoses
Vberis, & stupidos nervos althæa comesta.
Nec procul aufugiunt minus hac inflatio, vulnus,
Sedes præterea contusa, deinde parotis:
Cum per cæca foras spiracula mittat iniquos
Humores, laxet, coquat, & dirumpat, itemque
Panda cicatricis dono suffarciat ora,
Necnon calfaciat siccetque sub ordine primo.
Subsidio veniunt vtero, quem dira phlogosis
Et mystis iactat, pesti, ducuntque secundas.
Radix hausta iuvat tremulos, nimiumque moranti
Confert vrinæ, demulcens rhegma, querelam
Ischiadis, lapides, atque intestina cruenta,
Necnon & roseo madidantia sputa liquore.
Verum collutu dentis cruciamen abercet.
Alphos & plagam virosi dentis abercet
Semen & obliterat, sputumque cruore respersum,
Atque dysentericæ questus, aluique fluores.

Caput 8.

Αζαροφ Græcis: Asarum Latinis.

Prolicis

Marci Neuiani Gerardimontani

PRolicit vrinam mensesq; & placat hydropem,
Necnon Ischiados veteris cruciamen abercet
Inpotu radix asari, bilemque propellit
Phlegmâque per vomitum sedisq; foramina torta,
Necnon exiccat flagratq; sub ordine terno.

Caput 9.

Ἀσσυριόφυτον Græcis: Ascyrum Latinis.

Calfacit & siccât, necnon compage tenella
Constat (vti perhibent) ascyrum. Tetra doloris
Coxæ profligat semen commercia, bilem
Purgans sede. Parum verò detergit, opemq;
Confert ambustis folium, nymboq; resistit
Sanguinis, & magnum committit glutine vulnus.

Caput 10.

Ἀνδροσαμίφυτον Græcis: Androsamum Latinis.

Porrò frutex læso cuius de corpore manans
Gutta refert hominis roseum perritè liquorem,
Viribus instruitur, necnon ornatur iisdem.

Caput 11.

Ἀναγάλλις Græcis: Anagallis Latinis.
Estque duplex, phœnicea, & cœrulea.

NEc verò bifidam nutes anagallida campos
Nectere, cum Tyrij splendescat murice cocci,
Necnon cœruleo pingatur floris amictu.
Calfacit, & siccât: super hæc absterget alacri
Robore, nec tetrico diuexat corpora morsu,
Et dens

Et densa remouet nebulas caligine septi
 Luminis, atque iuuat quos vipera dira momordit,
 Extricatque simul quæ tergo hæserè sagittas,
 Quinetiam nostri sancta de corporis arce
 Pblegma soporiferum deducit, & argema sedat.
 Sis licet Æsopus, tua pulchrè membranitescent
 Illinc, quodque grauat dentes cruciamen abibit,
 Et noma crudelis volucrem fundetur in auram.
 Nec titubante gradu venit hinc in regna salutis
 Quem tenet implicitum laqueo scelerata phlogosis,
 Non illusa cadunt hæc cœpta volentis eadem
 Pellere vesanos renum iecorisque dolores.

Caput 12.

Αλκία Grecis: Alcea Latinis.

R Adix alceæ fugat intestina cruenta,
 Infarcitque simul, nec non dirupta coerces.

Caput 13.

Αλόη Græcis: Aloe Latinis.

Svb limen bini gregis vrit, in ordine terno
 Desiccans aloë, nec rodit corpora morsu,
 Quinetiam spargit: leuiterq; absterget, amara
 Pollet energia cumulatè: pressius autem
 Stypsios ingenio præstat seu dote, deinde
 Pblegma soporiferum, bilémque propellit & arcet.
 Regius, ac liuor, gingiua, fluensq; capillus
 Hinc datur exitio, tenuémque recedit in auram,
 Et tonsilla, dolor capitis, præputia rupta,
 Nec non vlcerebus genitalia spurca, phlogosis
 Luminis

Marci Neuliani Gerardimontani

Lumina vel nares vexans atque ora, fluentum
Sanguineum, sedis rimæ, pruritus ocelli,
Necnon & fauces tingentia sputa cruore.
Si te scabra tenet palpebra, sinusque laceffit,
Atque fatigatos nullus sopor irrigat artus,
Inde medela fluet, spe non frustraberis inde.

Caput 14.

Αλσίνη Græcis: Alfine Latinis.

FRigoris alsine genio decoratur, & humet,
Nilominus citra stypsin, calidâsque phlogoses
Pellit, erysipelas super has demulcet & aufert.
Competit auriculæ tormento fusus in ægram
Partem succus, item (longis ambagibus vltra
Ne te quàm satis est videar studuisse morari
Lector) cum belxine decoratur viribus iisdem.

Caput 15.

Απαρίνη, ὀμφαλόκαρπος, ἢ φιλόαντροπος Græcis
Aparine Latinis.

CAlfacit & siccatur leuiter, præstatque tenellis
Partibus haudquaquam fœlicius, atque supinè
Iuxtâ detergit, liquidamque philanthropus aufert
Colluuiem sordis. Strumam depellit inunctu.
De folio pressus liquor, & de caulibus imber
Tusus, & eiusdem de semine lymphæ coacta,
Morsibus imperitat vesana phalangia rictu
Quos tremulo dederint, ac viperæ tarda sopore,
Necnon auxilium præstat cruciatibus auris.

Caput 16.

Αμμι Græcis: Ammi Latinis.

Ammios exurit siccâtque sub ordine ternæ
 Semen, & id plæno, nec non & parte tenella
 Constat, & effundit per spiramenta vaporem
 Cæca, mouet lotium super hæc, mensæque propellit,
 Sugillata simul, miserandæque tormina sedat,
 Et quos inflixit serpens fanatica morsus:
 Viuida pallidulo sed tingit membra colore.

Caput 17.

Αγορ Græcis: Arum Latinis.

Quod Marorte potens Germania nostra profundis
 Emarcescit arum flagratque sub ordine terno,
 Nec non acroris vehementi dote redundat:
 Hincq; aded terget, secat, & per cæca resoluit
 Spiramenta foras versantes intima chymos:
 Delinitq; simul strumam, scirrhoque medetur,
 Atque reluctatur fico, blandumq; nitorem
 Conciliat vultus, nec non syringa coercet.

Caput 18.

Ανηθον Græcis: Anethum Latinis.

Ordinis exurit sub terni limen anethum,
 Sub bini siccans. Marcescere verò Galenus
 Maximus egregio polyhistor asserit ore,
 Ac feruere simul terna sub classe crematum.
 Quinetiam nocuos per spiramenta liquores
 Amouet, & lenit cruciamina torua. Sopore

Dulci

Marci Neuiani Gerardimontani

Dulci membra fouet longè præstantius vdam,
 Quàm quod marcescit, longè que profusius ipso
 Concoquit humores: sed eodem ignauius arcet
 Per cæcos abitus. Flabella racemus abercet,
 Et coma siccati, miserandâque tormina sedat,
 Et cohibet vomitus, aluique fluentia propulsat,
 Necnon singultum, distendens lacte papillas,
 Atque ciens lotium. Si præfocatio vuluæ
 Grassetur, morbum licet hinc sedare furentem.
 Plus satis hæc mandens acie spoliatur ocelli,
 Lacturâque facit genitura. Pellit & aufert
 Vlcera quæ nimium flaccet madidantve crematum.

Caput 19.

Ἀγυῆον ἢ πρῶτον πῖον Græcis: personata Latinis.

Personata leui decoratur munere styppis,
 Necnon desiccata, tum verò hæc ipsa resoluit
 Per cæcas latebras. Folij mulcentur inunctu
 Vlcera quæ longo iam tempore membra grauârunt.
 Radix propulsat maculantia sputa cruore
 Fauces, ac tabo seu purè comesta: dolores
 Illita demulcet quos dat luxatio nerui.

Caput 20.

Αἰζώον Græcis: Aizoum, sedum, & semperuiuum Lat.

Natus Echidnæus quot faucibus atra seueræ
 Complet regna Stygis, latrans immane per antrū,
 Dantur aizo species, maiusq; minusq;
 Quodq; per vmbrosum nemus hirta cacumina fundit.
 Et quod frondiferi mittunt vmbacula saltus
 Calfæ

Calscit, acroris genio viget, atque repellit
 Strumam, terribili defœdans vlcere corpus.
 Exiccant modicè duo prima, sub ordine terno
 Præterea frigent eadem, seuasque querelas
 Eiusdem pacant morbi. Sacer ignis, & herpes
 Hinc igitur lepidè coguntur vertere tergum,
 Atque ambusta, nomæ, scelerata phlogosis iniquo
 Quæ venit à fluxu quoscunque sit illa per artus,
 Atque dysenteriaæ questus, aluiq; fluores
 Ac vteri, capitis dolor, ac ophthalmia, plagæ
 Quas incusserunt odiosa phalangia rictu.
 Liber vt effugias tristes Amaryllidos iras,
 Necnon euites aconita ferocis amicæ,
 Anchora sacratibi, tibi portus habebitur illinc.
 Forte minister enim genitoris (conscia veri
 Numina verbigenæ testamur) limen amatæ
 Legit, ab Eoo cum lux encœnia nobis
 Annua prouerberet. Dicenda tacenda loquutus,
 Accipit artocream permistâque verba Sinonis:
 En cape delitium, cape munus & vna voluptas
 Hoc exile rogo, cape nostri pignus amoris.
 Vt puer Odrysi Priameius arua tyranni,
 Hic donatus abit. Sed enim prò summe deorum
 Fulmine quin adigis sagas ad Auerna trisulco?
 Nam simul atque videt nimis ach te frater amate,
 Nescius impertit feralia dona minister,
 Ignarusq; doli se ac te germane nefando,
 Idq; per horrendos cruciatus, funere mergit.
 Quartus ab vndecimo iam tum me cæperat annus.

Caput 21.

Ἀλίσμα ἢ Δαμασσώνιον Græcis: Alisma
 & damassonium Latinis,

B

Lena

Marci Neuiani Gerardimontani

Lenta damassoni radix abstergit, & aufert
 Diræ colluuiem sordis, leuiterq; calefcit,
 Acrorisq; valet genio, plagamq; rubetæ
 Corrigit, atque opij leporisque per æquora seuæ
 Degentis phialæ mistum crudele venenum,
 Atque dysenteriam, serupos, œdema, furorem
 Torminis, hystericæ questus, aluique fluentum,
 Spasmâque: tum verò remorantia menstrua ducit.

Caput 22.

Ανάβλα λευκή Græcis: Spina alba Latinis.

QVa niueo folio rutilans fulcitur acantha
 Leniter astringit radix: & siccatur. In haustu
 Cœliacen etiam demit, lapsôque vigorem
 Conciliat stomacho, sputumque cruore madescens
 Tollit, & vrinam lotiumque propellit. Abercet
 Verò collutu dentis tormenta. Tumorem
 Subleuat impositu. Membri compage tenella
 Const at, itemque calet semen, spasmôque medetur,
 Suppetiasque venit quem serpens dira momordit.

Caput 23.

Αδίαντον Græcis: Adiantum Latinis.

AT strumæ questus adiantum tollit, & asthma,
 Profluuiumque alui, nec non insana refringit
 Cœpta venenati morsus, & fursuris imbrem
 Placat, & eminuit splenes, molêmque lienum,
 Nec non ad diæ moderatur tectâ salutis
 Cursum, si tetricæ populetur apostasis ira
 Corpus & absumat, dein ex thorace propellit

Ac pulo

De plantarum viribus poematum.

3

Ac pulmone simul crassamina lenta creatu.
Atque caput demit vitio cui nomen ab actu
Nec non vafricie celebris vulpecula cunctis
Indidit, atque mouet lotium, residensque secundas,
Tum verò & menses, quin & per cæca resoluit
Spiramenta simul, nec non incidit, & aret.
Nec non alma quies venit hinc, dum sanguinis vnda
Plus æquo manat, quin hinc victoria cedit
Quem stomachi fluxus prædantur, achorque laceßit,
Hinc non in medijs etiam conatibus hærens
Succidit, icterici nec non auriginis æstrum
Pellere dans operam, tenuesque hinc cedit in auras,
Conuertitque fugam truculenta insania scrupi.

Caput 24.

Αρτεμισία Græcis: Artemisia Latinis.

Sunt gemine species quem Mausoleia coniunx
Nomine dotauit frutici, maiorque minorque.
Calfacit vberius quàm siccet in ordine bino,
Segniter extenuat, sætus, lotium, atque secundas
Elicit, & menses, vterique phlogosin abercet.
Et scrupi renum licet hinc præcidere technas.

Caput 25.

Ανθεμὶς ἢ χαμαίμηλον Græcis: Anthemis & chamamelum Latinis.

Anthemis exiccatque caletque sub ordine primo,
Et per cæca foras nocuos spiracula mittit
Chymos, & laxat, mollit, partisque tenellæ
Præstat energia, & menses, lotium, atque lapillos

B ij

Elicit

Marci Neuiani Gerardimontani

Elicit, & partum, ac inuisa pathemata lenit
Vesicæ, & mulcet cui fundamenta locauit
Densa cutis febrim, dein ileon, atque dolores.
Quinetiam queruli iccoris ferale pathema,
Nec non ictericum delinit, & amouet aphthas.
Quando fatigaris, quando te inflatio torquet,
Quando tenent magnum tubercula luminis orbem,
Inde medela fluet, spe non frustraberis inde.

Caput 26.

ΑΥΔΡΑΧΥΝ Græcis: Portulaca Latinis.
Estque duplex, hortensis, sylueltris.

SVb grege frigescit terno, madidatq; secundo,
Necnon & stypsis vi portulaca superbit
Vtraque. Feruorem stomachi, capitisq; dolores,
Et tormenta leuat vesicæ, omnemq; phlogosin
Illita, vulneribus cariem referentibus, igni
Sacro, per faciem papule, plagæq; feroci
Sepis tabifici super hæc succurrit eadem
Lege. Sed in potu lumbricos, atque fluentum
Sanguinis, & fauces tingentia sputa cruore,
Atque dysenteriam, fluxum, dentisq; stuporem,
Ne sit in ambiguo, liquidam diffundit in auram:
Munus præterea veneris languore resoluit.

Caput 27.

ΑΡΥΘΥΛΩΣΣΟΥ Græcis: Plantago Latinis,
Estque triplex, maior seu septineruia, minor seu
quinqueneruia, & minima seu trineruia.

IN tres plantago formas speciesue secatur:
Vtpote cum maior, minor, atque trineruia docto
Mare

Marmarini Vatis thyaso perspecta sit hisce
 Temporibus. Friget siccaturque sub ordine bino,
 Nec non astringit. Succurrit porrò nouellis
 Vlsibus folium, sin extima membra perungas,
 Peruersisq; simul, nec non agitantibus ora,
 Quae grauem redolent elephanta, fluoreq; manant,
 Et quae Cecropia dicuntur anomala voce,
 Tum quibus Emathius lucrifecit nomina Chiron.
 Adde quòd & strumam, nec non herpeta, sinumq;
 Ablegare queat, nec non ambusta coercet,
 Ac haemorrhagiam lenit, morsusq; caninos,
 Et lamenta nomae, dirumq; parotidis aestrum.
 Si magnam tentent oculi tubercula metam,
 Nec non rheuma voret corpus, putredoque frangat,
 Inde salutis erit blanda tellure potiri
 Lege prius dicta. Sed enim mandendo caducum
 Tollis, & asthma leuas. Rutilo cui tincta cruore
 Intestina Stygis pallentia regna minantur,
 Et quem caeliace, nec non anasarca laceffit,
 Inde salutis erit blanda tellure potiri.
 At succus folij tabem depellit in haustu,
 Gingiuisq; simul confert quas larga cruoris
 Copia diuexat, sputoq; cruore madenti.
 Pellit erysipelas fotu: syringa coercet,
 Atque dysenteriae questus clystere: doloris
 Auriculae technas fugat instillatus in aurem:
 Subuenit appositu quam praefocatio torquet
 Vuluae, quamq; nimis vesanum rheuma fatigat.
 Quem verò petulans ophthalmia versat & vrget,
 Si quod adornetur collyrion inde iuuatur.
 Radix pota leuat tormenta ferocia dentis.
 Vindicat in sartu renesq; iecurq; comestum

Marci Neuiani Gerardimontani

Semen, & ablegat rutilantia sputa cruore,
Nec non de fluxum qui tentat & obsidet aluum.

Caput 28.

Ἀμπέλως οἰνώφορος ἢ ἡμέρος Græcis: Vitis vinifera
& sativa Latinis.

Vitis Echionij quæ profert munera Bacchi
Frons & capreolus frigenis, ignavius æquo
Stypsis energia pollet, capitique dolores,
Nec non sputa fugat respersa cruore, phlogosin
Ardoremque simul, stomachum qui iactat & vrget,
Atque dysenteriam, seu æque tyrannida citta:
Lapsum præterea stomachum virtute refulcit.
Quæ fluidam liquit formam de caudice pendens
Gutta pilos abigit, scabiemque refrænat, & arcet
Lichenem, nec non lapidemque lepramque repellit.
Efficit hæc eadem longæque effusus humor,
Quem sarmenta rogo crepitanti tradita sudant,
Et myrmeca fugat: Sed condyloma resectum
Depellunt cineres, quos dant vinacea nobis
Et sarmenta, thymum super hæc abolere feruntur.
Nec perit effusus labor hinc, cum vipera dira
Morsibus asper sit fædi contagia virus,
Hinc quoque blanda manent peramandæ regna salutis
In quos exercet feralem torua phlogosis
Iram splenis, item petulans desistere victa
Cogitur hinc cæptis queruli luxatio nerui.
Nec ludunt operam corpus nutrire racemo
Palmitis enixi: tamen in discrimine ponant
Hunc magno, si quidem recreans dulcore palatum
Efficit ac alij multo generosius illud,
Atque sitim cumulat, distendens flamine ventrem,
Præter

Proritanfque aluum. Sed eandem frænat, & ægrè
 Vincitur ac coquitur stomachi virtute, nutritque
 Segniter aufterus. Sed enim vitabit acerbum,
 Quisquis ventriculi rationem ducit habendam:
 Namque refragatur coëturæ, neue ferantur
 Impedit in corpus alimenta. Nec vllus iniquum
 Si maturuerit succum generare valebit,
 Si modus adfuerit, mensuræque iusta comesto.
 Reliquijs autem post demptum crure cothurnum
 Conditus atque cado, fastidia pellit, orexin
 Colligit, ac stomachi refocillat robur, & hæret
 Intra corpus, vti monstrant vinacea mista:
 Et caput exercet plus æquo sumptus, & aluum
 Sistit, ad hæc oris miseranda pathemata sedat,
 Nec non sputa premit rutilo conspersa cruore.
 Tentat & incessit caput, & vehementius vrget
 Conditus in musto. Nihil autem pensilis angit
 Infestatue caput, veluti nec prouocatalui
 Flumina, nec sistit, veluti nec robore donat
 Nec spoliat stomachum. Nucleus desiccatur & idem
 Styphis dote valet super hoc, vt & extima vestis.
 Ac triplices etiam simili ratione corymbos
 Esse ferunt passos: vel acerba dote superbit
 Namque, vel auftera, nec non dulcore palatum
 Titillat: longè diuersa proinde medela
 Pullulat hinc, quamuis nucleum, vinacea, vestem
 Denique seruaris, genio quæ styphis abundant.
 Vinum labe carens, nec iusto largius haustum
 Pneumata suppeditat vitalia ritè, nitorem
 Conciliat vultus etiam solerter, idemque
 Munia suffulcit membrorum cuncta, nutritque
 Non obiter, purgat cerebrum, statusque coercet,

Marci Neuiani Gerardimontani

Ac ducit lotium, necnon inuitat orexim,
 Liberat infarctu super hæc, augetq; calorem
 Natiuum, atque cibos deducit in omnia membra,
 Necnon turbiduli cœnum profligat & aufert
 Sanguinis, atque iuuat quauis in parte coquendi
 Munus, & è membris agit excrementa nociua:
 Si modus absit ei, parit agmina mille dolorum,
 Corpora namque gelu torpescunt inde, calorq;
 Deditur exitio natiuus: atroxq; catarrhus
 Et vertigo venit, necnon horrenda phrenitis,
 Et stupor, atque tremor, conuulsio, magnus, inersq;
 Incubo, lethargus: quin cuncti munia sensus
 Depereunt, velut & memorandi dia facultas.

Caput 29.

Αλυπὸν Græcis: Alypum Latinis, Album turpetum
 est huius radix.

EX thorace, dein neruis, ac ventre, simulq;
 Articulis segnem pituitam ducet alypi
 Radix, præterea crassos lentosq; liquores
 Eliciet, vitæ ne rumpat stamina labes,
 Nomen ab Hispani quæ traxit climatis ora,
 Dulce leuamen erit super hæc, & hydropa repellet,
 Necnon antiquam febrim sedabit, & asthma,
 Atque elephantiasim, natosq; ex phlegmate tollet
 Morbos, ex vsto liquore pathemata nata
 Insuper. At semen bilem quæ nigricat aufert.

Caput 30.

Αμβαρ Græcis recentioribus: Ambar & ambarum La.

Ambar

A Mbar siccescit nec non calefactat, opemq;
 Confert egilidis senibusque viriliter, atque
 Fulcit odoratu pererritè cor, atque cerebrum.

Caput 31.

Ανακάρδιον Græcis recentioribus: Anacardium Lat.

O Rdine sub terno statuunt anacardion omnes
 Ariditatis, item feruoris, & inde cerebri
 Neruorumq; fugat madidum gelidumq; pathema,
 Ceu paresin, labem sensus, & coma, vigorem
 Lapsum virtutis memorandi, & principis omnem.

Caput 32.

Ἀμπέλως λευκή, Ἐρυωνία, ἢ Φίλωτρον Græcis: Vitis
 alba & bryonia Latinis.

R Adix qua palmes niueus trahit vbera matris
 Humorem nocuum per spiramenta resoluit
 Cæca, dein terget, gracilis compagine membri
 Constat & exiccat, moderatè deinde calefcit.
 Hinc ne perpetuo tua condas lumina somno
 Quem Phagedæna tenet, gangrænâque cœpit, & vlcus
 Nomen ab Æmonio ducens Chirone, medela
 Prompta tibi veniet, nec non quem tibia seuo
 Vlcerè tentat, item cuius vertigo cerebrum
 Vel caput assiduis gyris contorquet in orbem.
 Ne ponas animam quassus pleuritide, votis
 Annuit hæc etiam, nec sèpe lactatur inani
 Qui dum torquetur magno, petit inde medelan.
 Quem ruptura coquit, luxatâque membra laceffunt,
 Inde medela fluet: quem tussis & asthmas fatigat,

Marci Neufiani Gerardimontani

Expectata salus te non eluserit inde
 Præterea, auxilium petat insuper inde, patbema
 Quem tenet attonitum, vel sugillata laceffunt,
 Inde nec incassum fusos patiére labores
 Præterea, cuius in corpus torpida morsum
 Vipera molitur, cuiusque pterygia sedant
 Et vitiant digitos, nec non lentigo decoram
 Et varus maculat faciem, rugæque seniles,
 Nec non cuius habent corpus scabiisque lepræque.
 Inde videre poli radiantis sydera pulchra,
 Atque haurire datur lucem cui tetra lienum
 Duritia intentat fatum tædâsque rogales.
 Hæc etiam radix mysin profligat, & arcet,
 Nec non abscessus rumpit, lotium, atque secundas,
 Menses, & partum super hæc proritat inertem,
 Pblegma soporiferum dein arcet & elicit aluo.

Caput 33.

Αμπίλος μέλαινα Græcis: Vitis nigra Latinis.

Quæ nigram stabilit vitem decoratur & hisce
 Radix muneribus: sed enim dilutius illac.

Caput 34.

Αριστολοχία Græcis: Aristolochia Latinis.
 Estque triplex, rotunda, longa, & sarmentaria. Sumunturque hæc genera à radice, quamuis duo prima possunt etiã dici emanasse & à folio & fructu.

Herba puerperij vel aristolochia secatur
 In tres vt minimum species: cum nempe sub aurâ
 Tollat gramineo circi de cespite frondem,
 Nec non proceris folijs ad nubila tendat,

Verùm

Verùm postremæ nomen sarmenta dederunt.
 Radix parte viget gracili tollentis in auras
 Æthereas latum folium fecundius omni,
 Nec non vberius multo per cæca resoluit
 Spiramenta truce[m] qui possidet intima chymum,
 Sordes præterea longè cumulatius aufert:
 Hincq[ue] adeò lenit sedatque nociua venena,
 Nec non expellit fœtum, residesque secundas,
 Atque pigros menses. Quin asthma, pathosque lienum,
 Rupturamque simul, nec non pleuritida sopit,
 Spasimâque demulcet super hæc, sedatque rigorem,
 Et magnum, podagram, singultus, atque dolores
 Quos infarctus alit, vel flamina tetra ministrant,
 Nec non eradit quæ tergo hæserè sagittas,
 Exest vlcus item putridum, sanieque madescens
 Purgat, ad hæc sarcit carnis momenta cauato.
 Quinetiam tetros si fuscet inertia dentes
 Gingiuasque, manum potes hinc adhibere medentem.
 Sed radix partes tenet ad prædicta secundas
 Eius quæ longis folijs ad nubila tendit:
 Postremas verò cui nomen brachia donant.

Caput 35.

Aκανθος Græcis: Acanthus Latinis.

Radix exiccat: leuiterque incidit acanthi:
 Et per cæca fugat leuiter spiracula chymum,
 Prolicit vrinam commansa, aluumque coerces.
 Quem fractura coquit, crudeleque spasma fatigat,
 Huc age, nam voti potes hinc euadere compos,
 Si luxata geras, & membra deusta, doloris
 Non aspèrnamdum licet hinc sperare leuamen.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 36.

Ακόνιτον Græcis: Aconitum Latinis.
Estque duplex, pardalianches à necandis pardis,
lycoctonon à necandis lupis.

L Vrida terribiles miscent aconita nouerca
Priuignorum epulis: crudeli namque veneno
Præcipitant mortem commansa vel hausta. Dolorem
Si foris iniicias miserandi luminis arcent,
Membraque diminuunt super hoc externa putrore,

Caput 37.

Vt aquilina vel aquilegia cum Græ. tum Lat. fuerit
appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

C Alfacit & siccatur mediocriter, atque resoluit
Per cæcas modicè latebras aquilina vocata.

caput 38.

Αμαρανθος Græcis: Amaranthus Latinis.
Estque duplex, luteus & purpureus.

L Vteus (vt perhibent) amarantibus siccatur & auferit
Per cæcos abitus humorem, idemque calefcit,
Nec non extenuat. Lotium menseseque propellit,
Et fluxus omnes coma summouet, atque dolorem
Coxæ, ac rupturam, & quas nutrit sylua capilli
Perdit & interimit formicas, atque vorantes
Intima lumbricos, tineam ne pascat inertem
Vestis, ad hæc prohibet, grumumque rescindere fertur
Guttæ sanguinæ. Cum serpens dira venenum
Rictibus illiuit patulis, datur inde medela.
Purpureus verò præclare siccatur: & idem

Friget, & hinc alui manantia flumina sistit.

Caput 39.

Ut alliaria cum Græ. tum Lat. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

*C*uius trita manu frons allia spirat, inaret,
*C*alfacit, atque secat solerter, ut allia fermè.
*S*emen ad hystericæ truculenta pathemata confert.

Caput 40.

Ut angelica cum Græ. tum Lat. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

*A*ngelicæ radix ineunte sub ordine terno
*C*alfacit & siccat, nec non obstructa recludit,
*E*t simul humorem per cecos mittit hiatus,
*A*tque per vrinæ lotiæ fluentia propellit,
*E*xtenuat & simul, cum dote superbiat acri,
*Q*uinetiam tussim cui fundamenta locarunt
*F*rigora demulcet, nec non crassamina pellit
*Q*ue thoraca tenent, versant &, socors & repurgat
*P*hlegma, quod euertit cocturæ munia ventris,
*E*t fulcit stomachum, torpenti grata palato
*D*icitur esse, dein fastidia tetra leuare,
*C*ordis præterea vires reuocare labantes,
*I*ntima quod versat super hæc eliminat vlcus,
*S*anguineum & secat grumum, lassiq; medetur,
*A*tque canis rabidi morsum ac serpentis abercet.
*Q*uanta per humanas accersitur vnda malorum
*P*ro superi tenebras? Cum densa cadauera pesti
*C*asa ferebantur Polyandriom vsque feretro
*M*assiliæ, pauper quem iudicis vrna seuera
*D*eligit inuitum (quia nil est lumine cæli
*D*ulcius aut melius, putà cum nihil esse tremendum
*P*eius more

Marci Neuiani Gerardimontani

Peius morte canat sophiæ facundus Homerus.
 Et quis Aristotelem suffragia certa vacillet
 Promere? de cuius Nabathea regna stupefcunt
 Ingenio? cuius mirantur acumen Iberi?
 Cuius Hyperboreo celebratur nomen in axe?
 Nec non ad Clario Cepheia mœnia curru
 Marcidula) infœlix ter & amplius ære per annum
 Viçtitat vrbano, varijs cumulatur honorum
 Præterea titulis. Pæanis at orbe peracto,
 Voce Theonina proscinditur, atque vouetur
 Diris, atque idem vincetus post terga lacertos
 Vicatim rapitur, nec non & grandine sæua
 (Prò superos, hominis quasi fatum fata repellat)
 Obruitur lapidum. Quanto præstantius effæt
 Parcere subiecto, dictæ radicis ab vfu
 Ciues ingredier penetralia diu salutis?

Caput 41.

Αἰγίλωϋ Græc: αἰγίλωϋ Nicandro: festuca Latinis.

PER cecos abitus festuca propellit, & acri
 Pollet energia leuiter, durâsque phlogoses
 Quæque tenent magnum tubercula luminis orbem,
 Nec non quis astu toto celeberrima mundo
 Nomen adinuenit vulpes glabreta coerçet.

Caput 42.

Αἰγεςος Græcis: Populus nigra Latinis.

POPulus atra gerit florem qui segniter aret
 Prorsus, præterea calefactat in ordine primo,
 Quinetiam leuiter gracili compage superbit,
 Nec non & podagræ tormenta ferocia mulcet.
 Consimili

De plantarum viribus poematum.

14

Consimili folium decoratur dote, tametsi
Lenius. ac genio simili resina redundat
Floribus, & paulo generosius vrit iisdem.
Semen donatur gracilis compagine membri
Largius ac flores nec non resina, deinde
Vberius siccatur, quamuis non vrat iisdem
Multò splendidius: magniq; tyrannida sopit.

Caput 43.

Ακκία Græcis: Acacia Latinis.

Viribus acaciæ rhus ac hypocistis abundant.

Caput 44.

Ακάνθιον Græcis: Acanthium Latinis.

Alfacit, & gracili decoratur acanthion inde
Membro, quin etiam spasmi tormenta repellit.

Caput 45.

Αλυσσόρι Græcis: Alyssum Latinis.

PER cæcos abitus fugat, & desiccatur alyssum,
Detergetque simul mediocriter, atque petitis
A cane seu rabido læsis custode penatum
Subuenit eximiè, nec non à sole profectas
In facie purgat maculas, alphisq; medetur.

Caput 46.

Αμωμόρι Græcis: Amomum Latinis.

As acori fermè genio decoratur amomum.

Caput 47.

Ανάγυρις, ἢ ἀνάγυρις Græcis: Anagyris, & anagyris La.

PER cæcas latebras anagyris mittit, & acri
Pollet energia, nec non siccescere fertur.
At folium viridans inhibet reprimite tumores:

Acroe

Marci Neuiani Gerardimontani

Acrorisq; simul genio vel dote redundat
 Segniter. At siccum, vehementer siccat, idemq;
 Diffecat, & menses, fœtus, residetq; secundas
 Elicit, & capitis cruciamen sopit, & asthma.
 Cortex radice genio decoratur eodem
 Penè, coquitq; dein per cæcos mittit hiatus.
 Semen donatur gracilis compagine membri
 Gnauius, atque simul vomitu præcordia deplet

Caput 48.

Ακαλύφη, ἢ κνίδις Græcis: Vrtica Latinis.

Semen & vrticæ folium per cæca resoluit
 Spiramenta foras qui conficit intima chymum:
 Pollet & exactè gracilis compagine membri,
 Quamuis exiccet super hæc calcetque, feroci
 Nequicquam sanè diuexat corpora morsu,
 Mulcet præterea volucrèmq; respergit in auram
 Asthma, nec auxilio fuerit mediocriter vucæ,
 Quam putà diuexat roditque scelestæ phlogosis,
 Sub iuga tormentum lateris quoque mittit, itemque
 Dimouet abscessus, nec non inhibere querelas
 Traditur eminulæ vuluæ, pacatque malignum
 Post hæc vlcus, item sanie taboue madescens,
 Auxiliòque iuuat roseum qui nare profundit
 Imbrem, luxatos etiam subducere morti
 Fertur, & vrinam mensesque propellit, & aluum
 Nonnihil irritans mouet, atque parotida sedat,
 Phymata depellit super hæc, morsusque caninos,
 Gangrænæque simul questum, splenisque tumorem,
 Et peripneumoniam, seuique tyrannida cancri
 Mitigat, & panos, nec non crassamina pellit,
 Atque vteri super hæc oscilla recludit, & implet
 Corpor

Corpora flabellis, acuitque salacia membra.

Caput 49.

Αφάκη Græcis. Aphace Latinis.

Estque A particula (ni fallor) idem pollens quod
ισορ: iisdem enim cū lente prædita fere est viribus.

CAlfacit (vt referunt) moderatè semen aphaces,
Vberius verò desiccatur, idemque redundat
Stypsis energia, stomachi virtute domatur
Egrè seu coquitur super hæc, alimentaque confert
Prona melancholiæ, manantia flumina sistit
Alui præterea, stomachoque medetur & aluo,
Quam ferale nimis crudelèque rheuma laceffit.

Caput 50.

Αρδίφαξ Græcis: Atriplex Latinis.

Estque duplex sativa & agrestis.

ATriplici gemina species tribuuntur, in aruo
Pandit namque comas, vel in almi sedibus horti.
Ordine commemorant, vtramque rigare secundo,
Primo nilominus frigere sub ordine tantum,
Nec stypsis genio tamen exornariet aiunt
Illustres medici, per spiramenta resoluit
Cæca sub hæc leuiter. Semen detergit, & aluum
Plus satis irritat, vomitumque ciendo laceffit
Corpus, & infarctu iecur euoluendo refrænat
Demulcètque simul sceleratam auriginis iram.
Flaccidius madidat, nec non frigescit agrestis,
Quàm quæ luteolo cingit pomaria flore.

Caput 51.

Ανωϊς, ἢ ὄνωϊς Græcis: Anonis & ononis Latinis.

C

Sub

Marci Neulani Gerardimontani

Sub terno calefactat anonidis albo,
Nec non extenuat, tormentaque dentis iniqua,
Colluuiemque simul de formem sordis abercet.
Prolicet urinam cortex, lapidemque refringit,
Præterea crustas diuellit & amouet idem.

Caput 52.

Ανισον Græcis: Anisum Latinis.

Ordine sub terno calefactat & aret anisum,
Dispergitque simul, lotiumque propellit, in ore
Ne cubet hircus idem præstat, neu flamina ventrem
Vexent, neue dolor crudelis membra fatiget.
Excitat hoc etiam tardos acuitque maritos.
Corripit inde fugam super hæc quæ versat hydropæ
Terrifico fessum rabies inuisa bibendi,
Plagæque reptilium. Vuluæque fluoris inertem
Inuehit vsque moram, distendens lacte papillas,
alui profluuium dein amouet, atque coerces
Rupturam patulas quæ torquet & enecat aures.

Caput 53.

Ασφodelος Græcis: Asphodelus & hasta regia Lat.

Radix asphodeli calefactat & aret, & arcet
Per cecos abitus, membri compage tenella
Constat & extergit super hæc, & spasma refrænat,
Atque mamillarum testisq; phlogosin abercet,
Quinetiam tusses liquidam respergit in auram,
Cogit præterea miserandum fræna subire
Tormentum lateris, mensesque propellit inertes,
Et ciet urinam, niueoque renititur alphi,
Atque iuu

Atque iuuat vomitum, nec non eliminat vlcus
 Depascens, velut & quod fœda sorde madescit,
 Nec non ablegat tubercula sœua, deinde
 Morsum quem tetrico sinuosa volumina torquens
 Est molita pecus rictu serpensue nefanda.
 Illinc præterea fugiet furunculus atrox.
 Ex radice liquor tusus collyrion implet
 Vtile cum primis, cobibetque minacia dentis
 Auriculæq; simul tormenta, grauemque resarcit
 Et leuat auditum super hæc, taboque fluenti
 Subuenit auriculæ, nec non ambusta coerces.
 Ulcere terrificum volucres aufertur in auras
 Hinc etiam donum glacialis pernio brumæ.
 Vberius multo cinis aret & vrit, & arcet
 Per cæcas latebras vsta, membrique tenella
 Planius ornatur compage, glabretaque mulcet
 Quis ob vafritiem toto celeberrima mundo
 Vel captis visu posuit vulpecula nomen.

Caput 54.

ΑΥΤΗ Γρᾱcis: Sabucus & Sambucus Latinis.
 Estque duplex, arborefcens, quæ cum Grātum La. dicitur
 nomine generis, & minor, χαμουάκη Grā. ebulus Lat.

V Traque compingit visco, siccataq; sabucus,
 Atque calefactat, morbosq; repellit eosdem,
 Nec non humores per spiramenta resoluit.
 Quos molitur atrox lymphatæque vipera morsus,
 Hydropemque fugat radix potata. Recludit
 In fessu vuluæ spiracula, eamque remollit.
 Fructus idem præstat, ne tempora sparsa pruinis
 Essent Lysicrati, Pandoris, atque Myroni,

Marci Neuiani Gerardimontani

Hic præstare dein potuit. Sed fronde comesta
Pblegma soporiferum, bilisq; & lymphæ per alui
Ductus abscedit. Verùm vsta, deinde phlogosin,
Nec non & podagram demulcet, & vlcera antra,
Atque canis plagam folium depellit inunctum.

caput 55.

Ἀσπάλθος Græcis: Aspalathus Latinis.

DOtibus ornatur mistis, acrore redundat
Namque, dein styphsis genio vel dote vigescit
Aspalathus, siccatur super hæc, & sputa cruenta
Sistit & infrænat, cohibetue, nomasque pudendi
Nec non putrorem sedat, fætusque propellit,
Et ducit lotium, nec non demulcet ozænas.
Quin procul bacce minax inflatio stirpe fugatur.

caput 56.

Ἀνθὺλλῖς Græcis: Anthyllis Latinis.
Estque duplex, vna lenti, altera chamæpitii similis.

ANthyllis leuiter desiccatur, & vlcera iungit
Glutine. Donatur gracilis compagine membri
Gnauius, ac tergit, sordemque benignius aufert
Quæ simulat folijs chamæpityn, atque propellit
Vrinamue ciet, renumq; pathemata lenit,
Et pathos ablegat comitia rumpere suetum.

caput 57.

Ἀσπληνὸν, ἢ σκολοπενδρίον Græcis: Asplenum,
& scolopendrium Latinis.

Quanuis non caleat, gracilis compagine membri
Pollet & instruitur scolopendrium, atque lenti
Et seruo

Et scrupos minuit, lotijque moramen abercet,
Singultumque simul, nec non auriginis iram.

caput 58.

Ἀστράγλος Græcis: Astragalus Latinis.

STyphios instruitur genio, siccaturque viritum
Radix astragali, lotiumque propellit & aluum
Frenat manantem, fluxusque cruore respersos,
Atque cicatricis dono coniungit & vnit
Ulcera quæ longo iam tempore membra grauarunt.

caput 59.

Ἄλφα Græcis: Lolium Latinis.

IN foribus ternæ lolium stationis adurit,
Exiccat verò sub nidi calce secundi,
Atque acrore simul fecundius iride pollet,
Quamuis non æquè vigeat compage tenella.
Ne sit gangrænæ locus efficit, atque lupato
Strumam cogit idem parere, nomamque coercet,
Ac lenit fædo nimium putrore redundans
Ulcus, & ischiadem profligat, vt exulet oris
Efficit ignotis etiam mentagra, salutem
Parturit atque adfert super hæc squalentibus ira
Lepræ. Nec verò steriles nidore vaporis
Aduuat obscure. Coquit insuper, atque sopore
Sternit membra nimis denso, rapidaque cerebrum
Torquet agens circum vertigine, floris Iacchi
Instar, & Ogygio quæ spumat amystidos imbre.
Præterea exercet caput aut ferit, atque vigorem
Luminis obtundit nigra caligine mergens.

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 60.

Αγροσις Græcis: Gramen Latinis.

Quod Mauorte potens Germania nostra profundit
Ordine sub primo frigescit, norma rigandi
Siccandiq; tamen non infima gramen habetur.
At radix obiter desiccatur & alget, & æquè
Segniter instruitur membri compage tenella,
Nec verò mordet præclarius, atque cruentum
Glutine committit vulnus, pacatq; tremenda
Tormina, sed minimè solerter, segniter arcet
Præterea scrupos, lotijque moramina tollit.

Caput 61.

Ατρακτίλις Græcis: Atractilis Latinis.

Siccatur: itemq; calet moderatè atractilis ipsa,
Auxilioque iuuat quem lesit scorpius ictu.

Caput 62.

Αστρο Atticòs Græcis: Aster Atticus & inguinalis Lat.

Spargitur, nec valdè dein aster Atticus alget,
Præterea reprimit, nec non desiccatur, & idem
Nilominus minimè styphs virtute vigescit,
Prodest feruenti stomacho, dein inguina tetro
Quassa dolore iuuat super hæc, diraque phlogosi,
Atque tumore simul, pacaturque phlogosin ocelli,
Nec non prominulam sedem compescit & arcet.

Caput 63.

Απιος, ἢ ἰσθας Græcis: Apios et Ischas Latinis.

Radix

Radix tota apij vomitu depellit & aluo
Phlegma soporiferum, nocuaq; tyrannida bilis.
Parsque superna mouet sursum, diuersa per aluum.

caput 64.

Αγιουδβις Græcis: Iuniperus Latinis.
Estque duplex, maior & minor.

Frondet iuniperus maiorq; minorq; caletq;
Ordine sub terno siccaturque. Tremenda veneno
Dedi bruta fugæ suadet nidore vaporis.
Efferat viperæ tollit contagia rictus,
Et mouet vrinam potata. Calefcit eodem
Sub grege bacca, licet desiccet in ordine primo, &
Tormina prostigat, tussimque repellit, & arcet
Thoracis que leuat morbos, & dira venena,
Nec non hystericæ questum, lotijque moramen,
Rupturamque simul, nec non & spasma repellit.

caput 65.

Ασπαργος Græcis Asparagus Latinis. Estque duplex,
hortensis, & palustris seu syluestris.

Vestit Lampsaceni pomaria culta, vel arua
Senta petris agrum sinui caput indere matris
Asparagus cupiens. Gnomon existit in aestu
Atque gelu, nec non detergit ab vlcere sordes.
Radix & semen tollit cruciamina lumbi,
Nec non ictericum, lotijque moramen, & ore
Quos effrenato scelerata phalangia morsus
Vel plagas dederint, renumque pathema, minaxq;
Tormentum. dentis: nec non euoluit & bepar

Marci Neuiani Gerardimontani
Infarctū & renes. Hortensem vincit agreſtis.

Caput 66.

Ασκληπίας Græcis: Aſclepias Latinis.

CAlfacit (vt medici referunt) aſclepias, aret
Insuper, & tenera membri compage redundat.
Radix haud obiter membris agit atra venena,
Quinetiam dirum quæ ſibila colla tumefcit,
Nec non in denſos tractū ſe colligit orbis
Morsum ſerpentis leuat, extunditque ſalutem
Quos rabioſa fero canis ore petiuit, hydropem
Tollit præterea, miſerandaque tormina ſedat,
Et quæ grumoso turgeſcunt lacte mamillis
Competit & prodeſt, menſeſque propellit inertes.
Vlcera deterget folium quæ ſorde redundat,
Atque cicatricis dono coniungit, & aufert
Vlcera per crebros Thymbrae lampadis orbis
Quæ diuexarunt (cacoethe dico) papillas,
Et genitale ſolum. Nec ſpe lactatur inani,
Rupturam cupiens, & ab alto hinc demere caſum.

Caput 67.

Αμυγδαλῆ Græcis: Amygdalus Latinis.
Eſtq; duplex, vna amaras, altera dulces nuces profert.

PHyllis amara cuti maculas euellit, & arcet
Ex thorace ſimul crassaſmina lenta ſcreatu
Acriter, ac terget, nec non euoluit & omne
Infarctū viſcus: dein aret, itemque caleſcit,
Prolicet hinc adeo lotium, menſeſque morantes,
Atque canis morsum placat, capitique ao. cres
Pellit, & hepaticos iuuat, atque herpeta coercet,
Atque dyo

atque dysenteriae, scrupo, tussiq; medetur,
 Et vitijis renum, laterisque doloribus obstat,
 Nec non ischiados tormenta, deinde lienis
 Amouet, atque coli tormenta ferocia lenit,
 Et peripneumoniae questus: & fessa suau
 Membra sopore rigat, nec non epinyctides aufert,
 Quin nec Eleutheris caput hinc tentauerit imber.
 Haec eadem fructus praestare feruntur amari.
 Sed prorsus leuiter dulces ornantur iisdem
 Viribus, atque calent siccantque supinius illis.

Caput 68.

Αμμωνιακόν Græcis: Ammoniacum Latinis.

Ammoniacum generose mollit, idemque
 Calfacit, atque foras per caecos mittit hiatus,
 Dein trahit, & panos infranat, & asthma, lienemq;
 Eminuit, lumbi super hæc tormenta coercet,
 atque cruore madens lotium, fætusque propellit,
 Aluum præterea ciet, ac leucomata sedat,
 Scabritiemque genæ, & magnum, tofosq; refranat
 Articuli, fessis etiam succurrit, & hepar
 Mollit prædurum splenemq;, arthritida mulcet
 Insuper, & strumas demit, podagræq; medetur.

Caput 69.

Αμόργη Græcis: Amurca Latinis.

Ordine sub bino calefactat & aret amurca
 Valde solerter, nec non & vulnera sicci
 Corporis amandat, cariosos inde reuellit
 Dentes, ac horum tormenta ferocia lenit,
 Ac by

Marci Neuiani Gerardimontani

Ac hydropa, de in podagram, neruique dolores.

Caput 70.

Ave μωυη Græcis: Anemone Latinis.

AT trahit, ac terget, nec non oscilla recludit
Vasorum super hæc anemone. Extusa cerebrum
Purgat lymphæ. Ciunt menses, & lacte papillam
Distendunt caulis foliumque, lepræque coercent.
At verò radix ignauum pblegma propellit,
Atque cicatrices oculi fugat, atque pblogosin,
Vlcus præterea terget quod sorde madescit.
Verterat Hippotades crudeliter æquora Nili,
Verterat albentem ruētans in littora fluctum,
Vt campos Schediæ, mollis dumeta Canopi,
Naucratioisque larès Acheloa inuolueret vnda.
Quod cum Sydereæ conspexit molis ab arce,
Torua supercilio Lagides capit ora minaci,
Nec secus atque fretum colaphis & verbere multo
Barbarus Helleum seriebat, Gnoſia poſcit
Spicula, quæ fluuij præruptum libret in agmen.
Iussa ministrorum longissimus ordo faceſcit:
At mora cuncta diem superare videtur Erinnij
Accenso. Nactus iaculum, detorquet in vnda
Spumantis medium, quæ tum Cenchreius heros
Fortè vehebatur triiugis, horrenda procellæ
Robora sufficiens. Vbi vulnus cæpit ab ic̄tu
Ennosygeus atrox, non has impunè profectò
Insidias, largam pendes mihi subdole pœnam.
Talia voce refert, simul affat & aera succo,
Qui caput incessat dirum, spolietque videndî
Munere, crassiolo. Bini post tempora lustrî
Quo vitam cæcus iam traxerat, ora deorum

Fatidio

Fatidicæsq; petit sortes qua lumen ocelli
 Detur habere via. Cui dant responsa colubris
 Et rabie tumidi vates, & pectus anbeli:
 Regna capesse modo Panchaia, certa salutis
 Hinc via pandetur, ne nutes. Contulit ergo
 Maxima cœlitibus soteria, compos vt esse
 Cœperat, atque reus voti: sed & inde valebat
 Luminis ignaui tetricas abolere tenebras.

caput 71.

Bárros Græcis: Rubus Latinis.

GErmen, flosque rubi, foliumque, deinde corymbus,
 Nec non & radix astringunt: limite verò
 Nilominus minimè tenui refecarier aiunt:
 Vt pote cum germen, foliumque quod arua recenter
 Spargere iam cœpit, nec non & plœna corymbus
 Tempora iam naëtus præstent obscurius illud:
 At verò radix, flos, immaturaque fraga
 Largius exhibeant, multoque impensius istis
 Nec non vberius. Folium germenque refrœnat
 Vlcera que misero posuere cubilia in ore.
 Vulnere committit super hæc quoscunque per artus
 Glutine, præterea delinit achoras, ocelli
 Prolapsum, & cordis stomachiq; doloribus obstat,
 Herpetiq; simul, & condylomatis æstro
 Subuenit. At verò roseis madidantia guttis
 Sputa leuant flores, immaturusq; racemus,
 Atque dysenterie questus, aluique fluorem.
 Quinetiam radix ornatur parte tenella,
 Quo lapidis renum præcidit nomine technas.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 72.

Βαλλωτή, ἢ πράσιον μέλαρ Græcis: Marrabium
& prafium nigrum & foetidum Latinis.

IN frontispicio ternæ stationis adurit
Marrubium nigrum, at sub eadem classe viritum
Siccatur, & absterget, nec non lamenta canini
Morsus ablegat, viduatq; ne faria tabo
Vlcera, & auxilium fert condylomatis œstro.

Caput 73.

Βήχιον Græcis: Tussilago Latinis.

QUod desiccatum folium depellere tussim
Nec non asthma queat, vocitatum bechion esse
Constat, & abscessus rumpit thoraca prementes
Illud idem folium radixq;. Sed amouet ignem
Verò quod viridat sacrum, tetramq; phlogosin.

caput 74.

Βύφθαλμος Græcis: Bupthalmus Latinis.

FLORE chamæmeli præclarius vrit, & arcet
Per cæcas latebras, nec non acrore redundat
Flos qui bupthalmum niueo velamine pingit:
Hinc œdema leuat, dirumq; auriginis œstrum,
Nec non duritiæ conamina frangit iniqua.

caput 75.

Vt bellis vel bellius fuerit appellata Græ. in dubio
apud eruditos est etiamnum.

CALFACIT & siccatur bellis, podagramq; coerces,
Nec non & strumam, paresin, cruciamina lumbi,
Ruptur

De plantarum viribus poematum.

27

Rupturamq; simul capitis demulcet, & arcet
Vulnera quis thorax obtunditur atque fatiscit.

caput 76.

Βγάθυς Græcis: Sabina Latinis.

Ordine sub terno siccatur, caletq; sabina,
Cum primis etiam gracili compagine pollet:
Et per caeca fugat nocuum spiracula chymum.
Vulnera quæ tabo fluitant & putrida sopit,
Et nigra, præsertim quæ longo tempore membra
Iam diu exarunt folium, mensesque propellit,
Nec non per lotium deducit sanguinis imbrem,
Quin partus etiam spoliatus ætheris aura
Detrahit ex utero, sed priuat lumine viuos,
Atque nomam tollit, nec non crudele venenum.

caput 77.

Βύλωσσος Græ. Buglossum, lingua bubula &
bouis Latinis.

Prolicet urinam buglosson, idemq; calefcit
Et siccatur, veluti chorus inquit doctus iatror.
Si macerere, velut lachrymosa poemata Puppi
Noctæ diæque legens, nec non mergare nefastis
Curarum nebulis, hominum vestigia vitans
Instar Nyctimenes, aut Bellerophontis Alæi,
Frigida mæroris fomenta reliqueris inde.
Summouet abscessus etiam, lamentaque tuſſis
Quam nimium rigida dederint aspredine fauces,
Quin sitis hoc etiam commercia seuâ propulsat.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 78.

Vt cum Græ. tū Lat. appellata fuerit veronica officinis medicorū dicta, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Calfacit & siccatur veronica, fugatque tumores,
Eripit infarctu iecur insuper atque lienem,
Vulnera propulsat super hæc respersa cruore,
Quæq; diu corpus laniant, atque medetur
Psoræ cum vitio cutis omni, tabis abercet
Ac pestis fremitum super hæc, elephantaque tollit.

Caput 79.

Βικίον Græcis: Vicia Latinis.

AT semen viciæ par esse refertur aphaces.

Caput 80.

Βλήτορ, βλίτορ ἢ βλίτος Græcis: Bletum, blitum,
& blitus Latinis.

Humectat bino frigetq; sub ordine blitus,
Aluum ducit item, sed atrociam tormina constat,
Quinetiam vomitu denso præcordia deplet.

caput 81.

Βουνίς Græcis: Bunias & napus Latinis.

Bunias & rapum decorantur viribus ijsdem.

Caput 82.

Βολβός Græcis: Bulbus Latinis.

Siccatur, & abstergit, nec non & glutine bulbus
Vnit, & ignavos acuit lentosque maritos,
Prestat

Prestat & infauſto ne nutet vita podagræ
 Queſtu, neu ſtomachi tormento extrema ſequaris
 Præcipiti curſu, neu viscera ſorbeat hydrops,
 Amandatq; ſimul ſera ſugillata, medetur
 Ruptis & fractis, & achores pellit & aufert.
 Quinetiam prodeſt varo, nimiumq; ruenti
 Nympo furfure & nubis, maculâſque repellit
 Omnes, quæ faciem viuo fraudantur honore,
 Obtineâſque facit penetratia dia ſalutis,
 Quem gangræna vorat nimium, lucemque moratur
 A cane ſub vigili morſis custode penatum,
 Articulôſque iuuat. Sudor procul inde faceſſit
 Inſuper, hinc luxæ parti ſolamina ſperes.

Caput 83.

Βότρυς Græcis: Botrys Latinis.

Calſacit & ſiccât botrys, aſt bmaque tollere fertur.

Caput 84.

Vt barba capri cum Græ. cum Lat. fuerit appellata, in
 dubio apud eruditos eſt etiamnum.

Verum barba capri quam dant vmbacula Syluæ
 Calſacit & ſiccât: tum verò dote viritim
 Pollet amaroris: nec non incidere fertur,
 Quinetiam abſtergit, magnumq; refrænât, & efferb
 Ex thorace pigros, nec non pulmone liquores,
 Atque ciet menſes remorantes, atque tumori,
 Cuius pblegma dedit ſocors primordia, confert.

Caput 85.

Vt cum Græ. cum Lat. blattaria fuerit appellata, in
 dubio apud eruditos eſt etiamnum.

Cum dicta genio blattaria pollet eodem.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 86.

Βρῶμος Græcis: Avena Latinis.

VT medicamentum frigescit & aret auena,
Præterea spargit leuiter, styphsisq; vigore
Segniter instruitur, nec tentat corpora morsu,
Et leuat obscure tusses, aluiq; fluenta.

caput 87.

Vt balsamine, quam nonnulli duo facientes genera
marem appellat, cum Græ. tum Lat. fuerit appel-
lata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Balsamines folium committit glutine vulnus,
Quod minimè longo iam tempore membra grauanti
Sed tormenta coli cinis amouet, atque propulsat,
Emollitq; simul vesanam torminis iram,
Vulnera præterea quibus intestina premuntur
Sopit & ablegat. Cruciamina porro coercet
Et mulcet fructus oleum, diramq; phlogosin,
Atque ambusta simul placat, steriliq; medetur,
Atque cicatrices & nerui vulnera tollit,
Puncturasq; dein puerorum ramicis iram.

caput 88.

Βατραχίου Græcis: Ranunculus Latinis.

Cunctum batrachij generum violenter inarent,
Atq; calent omnes partes. Hinc membra scelestis
Vlcere commaculat folium, caulisq; tenellus,
Affricat hinc etiam crustarum tædia iisdem:
Sed non tam lædit, quin commoda multa ministret:
Nil pas

Nil pater altitonans fabricatur nempe sub alto
 Æthere, quin lepidos perbellè cedat in vsus.
 Ungues ergò fugat scabros, psoramq; repellit,
 Nec non stigma, dein cui totum nota per orbem
 Vel captis visu posuit vulpecula nomen
 Pacat glabretum, nec non acrochordones aufert.
 Nec radice minus rabies ne dentis amara
 Perstet conficitur. Sternutamenta ciere
 Fert animus. Voti potes hinc euadere compos.

caput 89.

Βρῦον Græc. recentioribus: lupus salictarius &
 lupiculus Latinis.

Dimouet abscessum lupulus, proritat & aluo
 Pblegma, soporiferum, nocuæq; tyrannida bilis
 Vtriusque, dein gustu decoratur amaro,
 Calfacit & siccatur super hæc in corte secunda,
 Quinetiam infarctum iecur eximit atque lienes,
 Vindicat auriculam super hæc ab odore Geloi.

Caput 90.

Βάλανος μυρτινὴ Græcis: Glans unguentaria Latinis.

Terget, & incidit, reserat: styphsisq; vigore
 Seu genio leuiter glans unguentaria pollet:
 Expurgatque iecur splenemque, deinde propellit
 Pblegma per anfractus alui, vomitumq; deinde
 Flamina seu flatus inhibet, colon adde minacem,
 Nec non auriculæ tormenta sonosque refrænat,
 Auditumq; grauem sarcit, spasmoque medetur,
 Nec non & paresi confert, minuitq; lienes.

Marci Neuiani Gerardimontani

Quin iecur edurum mollit, podagræq; resistit,
 Strumas præterea varisq; coerces, & albos
 Exterit, atque lepram scabiemque repellit, achoras
 Insuper amandat, nec non à sole profectos
 Neuos diuellit, pruritus deinde coerces,
 Exanthema simul, cutis adde pathemata cuncta.
 At verò in potu stomacho dispendia constat.
 Styppis energia cortex maiore superbit.
 Porrò myrobalani siccant sub corte secunda,
 Ordine frigentes primo, ventremque, iecurq;
 Nec non cor, stomachum super hæc munimine firmant,
 Et magis exusti, lotiq;, & odore suavi
 Præterea aspergunt corpus, sistuntq; cruenta
 Sputa, dein sedis venas quæ sanguine manant,
 Nec non ventriculum purgare caputque feruntur:
 Sed pariunt infarctum, ergo hunc tollentia iunge:
 Bilem flauus agit flauam, bilemque restringit:
 At niger educit bilem nigredine tristem,
 Præterea senium remoratur, itémque tremorem
 Dimouet, atque febrim quæ quarta luce recurrit,
 Et mulcet lepram, corpusq; nitore venustat.
 Si varijs vltro curis agitere citroque,
 Frigida curarum fomenta reliqueris illine
 Insuper. Ast cepulus, nec non beletzicus (addas
 His empeliticum) pituitam ducit inertem,
 Cocturamq; iuuat, fastidia tetra ciborum
 Dimouet, ac sistit vomitum, longisq; medetur
 Febris, & reprimit nebulas caligine mersæ
 Luminis, atque aciem refocillat mentis, hydrops
 Nec non cardiacen super hæc lenire refertur.

Caput 91.

Βαλαύσιον Græcis: Balauſtium Latinis.

STypſios inſtruitur præſtatue balauſtione amplo
Munere, præterea vehementer ſiccatur & alget,
Nec tamen inſano diuexat corpora morſu,
Ornaturque ſimul crassa compagine membri,
Quinetiam vuluæ fluxus aluiq; coerçet,
Atque dyſenteriam, ſputumq; cruore madefcens,
Atque cicatricis connectit munere quæuis
Vlcera, quæ vexant vrgentq; tyrannide corpus.

Caput 92.

Βαλασαμόν Græcis: Balsamum Latinis.

Balsama cum stacte genio decorantur eodem.

Caput 93.

Βδέλλιον Græcis: Bdellium Latinis.

Bdellion emollit, ſiccaturque, trahitque morantes
Fœtus, & lotium, ſcruposque refringit, & aufero
Duritiem, reſerat ſuper hæc ſpiracula vuluæ.
Rupturamque, dein lateris tormenta, tumorem
Gutturis, & ſtabri diſcurſum, atroque veneno
Fœtæ ſerpentis morſum, tuſſimq; coerçet,
Spasmodique, tum verò madidantis ramicis iram.

caput 94.

Γεντιανή Græcis: Gentiana Latinis.

SEd radix herbæ cui nomen commodat orbis
Gentius Illyrici moderator & arbiter vris
D ij Ordio

Marci Neuiani Gerardimontani

Ordine sub terno, sed siccat corte secunda,
 Cum primis etiam secat, & depurgat, & aufert
 Colluuiem sordis, quin emolirièr æquè
 Corpus ab infarctu, liquidò constare refertur,
 Fœtus, ac lotium super hæc mensesq; propellit,
 Atque iuuat casus, rupturam, spasma, dolorem
 Qui latus exercet, virosum denique morsum.
 Hac etiam frænis helmyntbum stirpe solutis
 Liber abire vales pota, iecorisq; vigorem
 Nec non & stomachi refricare. Sed illit a vulnù
 Dimouet, atque alpbos, oculiq; phlogosios iram.

caput 95.

Γλυκυσίδη, ἢ Παιονία Græcis: Pæonia Latinè.

R Adix pæoniæ languescit munere styppsis,
 Et calet obscure, multò profusius autem
 Siccat, amaroris genio torpescit, & acri
 Flaccet energia super hæc, compage tenelli
 Præterea membri donatur, & eruit hepar
 Seu iecur infarctu, renésque, deinde lienes,
 Atque dyarrhœan cohibet, mensesque propellit.
 Inde etiam quassos fas est subducere sæuo
 Renes tormento, ne ventris adire laborem
 Compellare miser posthac, spes inde fouenda est,
 Nec non inde salus tuto placidissima portu
 Excipiet quassum fremitu rabieque dolorum
 Vesicæ, fractum super hæc auriginis ira,
 Quin animo sedeat fixum immotumq; leuari
 Morbos inde simul comitia rumpere suetos.
 Non ludes operam studiumq; fouebis inane,
 Si tetricis vteri seuisq; doloribus ægra

Quod

Quod nigricat grano tormenta scelestâ domare
 Gnauius incumbas. Melius considerare rebus
 Hinc datur afflicto etiam cui torua minatur
 Hystericæ rabies Cocyti regna profundi,
 Hincq; tenere queas iter ad peramœna salutis
 Regna, cui trahier somnum per phasmata suadet
 Incubo, perq; nimis ludibria subdola cogit.
 Verum flammeoli referens velamina granum
 Maturare fugam roseo fulgore micantes
 Impellit fluxus vteri, frænâque capistro.
 Rosio, dein lapidis puerorum semina cursum
 Sistunt inde, simul vertunt vestigia retrò,
 Quique tenet stomachum laniatq; tyrannide morbus.

Caput 96.

Γεράνιον Græcis: Geranium Latinis.

AT non est promptum numerare gerania cuncta:
 Graiugenis geminæ species statuuntur, & harum
 Primæ dulcescit radix, vterique propulsat
 Inflatu Bacchi cum munere pota: secundæ
 Siccat, & astringit, nec non siringa coercet
 Gnauius, ac pulchrè committit glutine vulnus.

caput 97.

Γλαυκίον Græcis: Glaucium Latinis.

GLaucion astringit, nec non frigescit, idemq;
 Pacat erysipelas, quod nondum seuit abundè,
 Quin calidos etiam morbos infranat ocelli.

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 98.

Γλαύξ Græcis: Glaux Latinis.

Glaux madet atque calet, distendens lacte manibus.

Caput 99.

Γναφάλιον Græcis: Gnaphalium & tomentalis Lat.

Stirps quæ tomentum vulgi complere suevit
Stypsis energia mediocri præstat, & aret,
Atque dysenteriae furias lenire refertur.

caput 100.

Ροργύλη, ἢ ροργυλὶς Græcis: Rapum Latinis.

Calfacit (vt perhibent) rapum sub classe secunda,
Quamuis humeet duntaxat in ordine primo.
Vt non insidijs tetrici capiare veneni
Semen præstabit, nec non vt corpora segnis
Ilicet in Venerem torpentia soluere possas,
Vt pote cum largo distendat flamine membra.
Radix impensè nutrit, stomachoque domatur
Ægrè vel coquitur, alimentum crassius æquo
Præterea confert, distendens flamine membra,
Fundamenq; iacit tetricæ commansa podagræ,
Nec non infarctu iecur impedit, atque medetur
Inde fathiscenti Veneri, genitalia constans
Semina, quinetiam stomachum tentare refertur.
Si mittat miseros in aperta pericula vitæ
Torua podagra, fero licet hac superesse dolori
Membris imposita sæuo cruciamine fractis.
Hinc suspendit iter super hæc & pernio dirus.

Caput

Caput 101.

Γλυκυρριζα Græcis: Glycyrrhiza & radix dulcis Lat.

Calfacit vnda parum feliciter, atque madescit
 Tusa glycyrrhizæ, stomachiq; restringit et arce
 Feruorem nimium, vulnusa domare refertur,
 Nec non scabritiem salebrofi tramitis aufert,
 Vesicæq; dein thoracis & hepatis iræ
 Subuenit, & morbis renum, sitis adde querelam.

caput 102.

Γάλα Græcis: Lac Latinis.

Lac non expositum vitijs alimenta ministrat
 Larga, probos gignit liquores, atque maritos
 Concitat in Venerem, salebrofi tramitis aufert
 Præterea salebras, tussiq; medetur, & auget
 Corpus, & illustrat iucundo membra colore,
 Nec non profligat maciem, flabellâque gignit,
 Sugillata fugat super hæc, acrésque repellit
 Fluxus, atque datur quos heëtica febris adurit,
 Et quæuis longo quæ tempore membra grauauit,
 Et quorum stomachus liquore tenetur iniquo
 Parcius, atque datur dictis à bile flagranti:
 Detrimenta parit verò quos pblegma, lapillus,
 Et tormenta tenent capitis, spasmique querela,
 Nec non infarctus, ophthalmia, febris acutæ
 Feruor, itémque pathos comitia rumpere suetum,
 Præterea paresi, nec non vertigine quassis.
 Lac muliebre, modò tenuem sit lapsa per auram
 Portio magna feri tremulum decerpta per ignem,
 Delinit morsus acres, pacâtque pblogosin

Marci Neuiani Gerardimontani

Oris, & antiadas, nec non eliminat vlcus
 Vuluae, sedis, item quod membra virilia tentat,
 Et confert tibi, leporisque per aequora saeva
 Degentis phialae mistum crudele venenum,
 Cantharidasque simul, nec non aconita refrænat.
 Nec leuiter quoduis aliud bonitate refertur
 Vincere, caprinum laudes auferre secundas
 Dicitur, hinc ouium subit insuper, inde bouillum,
 Postremas aufert quod panda ministrat asella.
 Tempore ab hinc pauco quem iunceae fiscina sudis
 Caseus haud ægrè stomachi virtute domatur,
 Quinetiam cunctos haud ægrè fertur in artus,
 Nec lædit stomachum, fluxumq; supinius æquo
 Alui proritat, dein pabularitè ministrat:
 Sed vetus infarctu iecur impedit, atque lapillos
 Inuehit, atque coli cumulat tormenta, deinde
 Contrahit humorem bilis nigricantis, & ægrè
 Deditur in corpus, stomachiq; vigore domatur,
 Moliturq; sitim, manantia flumina sistit
 Alui præterea, nec non ardore liquorem
 Succendit roseum, stomacho dispendia constans.
 Porrò serum terget, nec rodit corpora morsu,
 Et per cæca fugat nocuum spiracula chymum,
 Proritatq; aluum, sugillatisque medetur.
 Sed butyrum leuiter per spiramenta resoluit
 Cæca fugatque simul iactantes intima chymos,
 Inciditque simul, nec non maturat, idèmq;e
 Mollit durities vteri, lenitque phlogosin,
 Atque venena simul, gingiuarumque repellit
 Sæuos pruritus, mulcètque parotidos iram,
 Nec non depellit bubona, iuuatque screatum
 Ex thorace, dein lateris tormenta coercet,

Atque dys

Atque dysenteriae furias aelinit, & alphas,
Confert praeterea quos assis dente petiuit.

Caput 103.

Γαλιόψις Græcis: Galiopsis & urtica foetida Latinis.

M Arcet, & extenuat, nec non per caeca resoluit
Spiramenta simul galiopsis: amaror haberi
Cogit id haud dubie pro certo. Caulis & imber
Extusus, folium, semenque parotides arcent.
Hincq; reportantur victricis praemia palmae
Quos putredo tenet, vel carcinoma laceßit,
Hincque tenere datur cursus ad regna salutis
Quos gagraena vorat, requies quoque certa nomarum
Quaeratur stimulo super haec languentibus inde,
Nec non inde datur caeli conuexa tueri
Quos agitant strumæ, victoria vertitur inde
Praeterea fractis pano, duroque tumore.

Caput 104.

Γέλιον Græcis: Galium Latinis.

N On adeo bellè galium virtute superbit
Acri, praeterea desiccatur. Flore iuuantur
Membra deusta rogo, & manantia flumina sistit
Sanguinis. At radix Venerem stimulare refertur.

Caput 105.

Γγγίδιον Græcis: Gingidium Latinis.

C Alfacit obscure: siccatur sub ordine bino
Gingidium, astringit super haec solerter, idemq;
D v Pollet

Marci Neuiani Gerardimontani

Pollet amaroris genio, sufflamina tardi
Laxat præterea lotij, Stomachumque resulcit.

caput 106.

Genista est congeneris spartio Dioscoridis.

ORdine sub bino siccâtque calêtque genista,
Ceum docet insignis quo præstat amaror, & aufert
Per cæcas latebras qui sæuit in intima chymum,
Nec non extenuat, quin & de more nitentis
Ellebori tollit vesanum phlegma, dolores
Amouet Ischiados, lapides quoscunque, podagram,
Nec non anginae questum, reliquosque tumores,
Vrinamque ciet, strigmentaque picta cruore.

Caput 107.

Γλήχων Græ. Pulegiū, vel potius puleiū & puleum Lat.

DVplex puleium mas ac sæmella rubore
Tingitur, emarcêtque calêtque sub ordine termo,
Nec non egregiè coquit, ac incidit. In haustu
Menses, & partum ducit, residèsq; secundas,
Atque nigram bilem, dein ex thorace liquores
Et pulmone simul lentòsque pigròsque sreatu.
Spasmata quem torquent, vel plaga scelestâ veneno,
Quem stomachi morsus vexant, & nausea voluit,
Hinc operam minimè locat aut insumit inanem.
Naribus obijciens rabie defungitur illinc
Defectus animi. Sed inungens pacat & aufert
Varos, & podagram, pruritus, atque phlogosin,
Et morbum splenis. Sed enim quam inflatio vuluæ,
Duritièsq; simul diuexat, quamque lacescit
Vulus

Vulua reflexa, salus in seffu venerit illinc.

Caput 108.

Δάφνη Ἀλεξανδρεῖα ἢ Ἰδαία Græcis: Laurus Alexandræa & Idæa Latinis.

Laurus Pellæi iuuenis quæ tempora cinxit
Calfacit & siccât, lotium mensêsque propellens.
Seriùs Ignigenæ mater crudelibus vmbri
Occubuisse, item Caij Claudilla, sub horam
Si partus illac subito radice fuisset
Vsa, nec in fausto crudeles omine tædas
Iulia Pompeij manes tetulisset ad imos.

Caput 109.

Δάφνη Ἰδαία Græcis: Daphnoides & Laureola Latinis.

Daphnoides siccâtque calêtque viriliter, aluo
Pblegma soporiferum dein exigit, atque propellit
Menses, atque ciet vomitus, deplêtque cerebrum:
Lauro Pellæi iuuenis quæ tempora cinxit
Esse Galenus ait par, atque mederier iisdem.

Caput 110.

Δρακόντιον Græcis: Dracunculus Latinis.

Calfacit & siccât, tergêtque dracunculus, atque
Pollet amaroris genio, decoratur hic idem
Dotibus acroris, dein viscera canctâ repurgat,
Segniter astringit super hæc, & parte tenella
Seu compage valet cumulatè. Rupta, catarrhum,
Tussim, spasma, dein nubem, caliginis vmbra,
Et leucoma simul demit, partusq; morantes:
Et syringa iuuat radix, alphisq; medetur,
Nec non

Marci Neuiani Gerardimontani

Nec non auriculæ sopit tormenta, fugatque
Vlcera quæ spirant phagedænas, atque maligna.
Ite procul vittæ graciles insigne pudoris,
Ite procul teneras quarum tegit instita furas,
Ite procul, siquidem hæc Veneris diludia tollit:
At cui lectus adest medio genialis in aula,
Nec par est Veneris bigasque iugumque tenere,
Huc sit vt effugiat tristes Amaryllidos iras.
An non Mygdoniæ laniarint Orphea matres?
Vtputa Romulidum genitricis dona maritis
Hunc vetuisse ratæ. Medium nil femina nouit.
Haud impunè quidem: Bacchi nam vate sacrorum
Sub chaos ac tetrici loca nocte silentia pulso
Regni, nec mirum, liber tumet ora canentis
Instar Hyagnææ Phrygiæq; foramine buxi,
Gorgoneoque simul flagrascit seuius angue
Lumina, concutiens vndantia labra niuali
Rore, capillitium celsas erectus in auras.
Protinus irarum stimulis agitated, acerbis
Funeris authores igitur persoluere dignas
(Iustitiam colito) pœnas compellit & vrget
Corticis arborei condens velamine corpus.

Caput III.

Λιλακος Græcis: Labrum & carduus Veneris Latinis.

AT labrum Veneris desiccatur in ordine terno,
Præterea confert verrucis, atque patentem
Delinit sedis rimam, Syringaque tollit.

Caput III.

Δαυκος Græcis: Daucus Latinis.

Calfacit

Calfacit eximiè, siccaturque viriliter omnis
 Dauci semen, item per cæcos mittit hiatus,
 Eximièque simul partus depromit inertes,
 Atque ciet menses, lotium, residesq; secundas,
 Nec non ambages animosè syrmaque tussis,
 Et quos tetra ferunt & dira phalangia morsus
 Aut plagas abigit, miserandaque tormina sedat.

caput 113.

Δάφνα Græcis: Laurus Latinis.

Calfacit & siccatur cum primis, atque superbit
 Acroris genio folium laurique corymbus,
 Menses præterea ciet, atque morantia ducit
 A partu. Cortex radice calfacit, acri
 Præterea pollet genio dilutius illis:
 Pollet amaroris virtute profusus autem,
 Nec nihil astringit, ferturque domare lapillos,
 Hepar præterea lapsum munimine fulcit

caput 114.

Vt digitalis cum Græc. tum Lat. fuerit appellata,
 in dubio apud eruditos est etiamnum.

Haudquaquam leuiter digitalis præstat amaro
 Gustu, præterea calefactat & aret, & arcet
 Colluuiem sordis, nec non incidit, & aufert
 Pusthoraca tenens, mensesque propellit inertes,
 Et leuat infarctu, longis ambagibus vltra
 Ne te quàm satis est videar studuisse morari
 Lector, energia parili vel dote redundat
 Fermè cum planta, cui nomen præbuit olim

Marci Neuiani Gerardimontani
Gentius Illyrici moderator & arbiter orbis.

Caput 115.

Δορύκνιον Græcis: Dorycnium Latinis.

MAndragoræ præstat virtute dorycnion atrox:
Sin ergo leuiter sumatur, membra sopore
Sternit: at vbertim, Stygias transmittit ad vndas.

Caput 116.

Δρυοπτέρις Græcis: Dryopteris & filix querna La.

Verùm querna filix gustu decoratur amaro,
Dulcorisq; simul virtute superbit, & acri,
Nec non putrorem cumulat, flabellâque gignit.

Caput 117.

Δίφρυγες Græcis: Diphryges Latinis.

AT diphryges valdè desiccant, itemq; superbit
Stypsis energia, nec non acrore redundat,
Colluuiem sordis super hæc, herpetâque tollit,
Alui præterea, membriq; virilis, & oris
Vlcera, quæq; vocant peruersa malignaue dono
Ritè cicatricis coniungit, & arcet hiulcæ
Molem carnis, item volucres diffundit in auras
Abscessum: sed enim diuexat corpora morsu.

Caput 118.

Αῦς Græcis: Quercus Latinis.

Qualibet exiccat pars quercus, atque teporem
Obtinet, ac vulnus committit glutine, stypsis
Ornas

Ornatur genio super hæc, profusus autem
 Quæ lignum dirimit, tunicamque subucula summant,
 Quæque secat nuclei corpus glandisque putamen.
 Non igitur dubitent illi committere vitam
 Quas vteri cogunt fluxus incumbere fato.
 Suppetit hinc etiam pellendi copia fluxus
 Alui, quin gressum reuocant hinc sputa liquore
 Tincta nimis roseo, quin intestina cruenta
 Celiacæque simul tenuem hinc labuntur in auram.
 Glans eadem præstat folio, capiti que dolores
 Inuebit, atque ciet lotium, gignitque flabella,
 Et rapit in Venerem segnes tardosque maritos,
 Agre præterea stomachi virtute domatur,
 Colligit & crudos humores, atque viritim
 Nutrit, & emanat per sedem tardius æquo.
 Ne tacitas Erebi sedes & pallida regna
 Persephones adeas consumptus vulnere seuo
 Bellua quod dederit flammantia lumina vibrans,
 Et per humum rapiens insana volumina, queras
 Inde patrocinium, siquidem natura salutis
 Inde ostendit iter, supero & ne cedat ab orbe
 Qui mistum phialis imprudens toxicon hausit
 Spes inde ampla datur, nec spe lactatur inani
 Durities illinc peruersaque tollere nixus
 Ulcera, vel mitem cupiens mulcere phlogosin.

Caput 119.

Διτάμνος Græcis: Dictamnus Latinis.

Parte viget gracili magis, & compage tenella
 Constat puleio dictamnus, parq; refertur
 In reliquis, eadem putà cum lamenta refrænet.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 120.

Ἐπτάφυλλον Græcis: Septifolium Latinis.

Verùm planta cui septem dant nomina frondes
Calfacit obscure, siccatque sub ordine terro.
Duritias abigit, nec non herpeta, tumorem,
Strumas, & roseo madidantia flumina nymbo,
Atque dysenteriam, virusque tyrannidaradix.

caput 121.

Ἐβένος Græcis: Ebenus Latinis.

Partibus est teneris ebenus, calefactat, itemque
Terget, & antiquos fluxus depellit, & aufert
Vlcera quæ longo iam tempore membra grauauerunt,
Obseptosque simul caligine demit ocellos,
Et quæ Cecropidum vocitantur phlyctides ore.

Caput 122.

Ἐλαιά Græcis: Olea Latinis.

Sunt duplices oleæ, pomaria namque vel agros
Vestit & exornat. Folium syluestris itemque
Germen frigescit, styppis que vigore redundat,
Et fluxus vteri, nec non madidantia nymbo
Fumina sanguineo sistit, staphylomaz, tollit,
Nec non herpetas, epinyctides, atque tumores
Vnguiculi, ac sacros ignes, anthraca, nomamque,
Cæliacen, aures tabo vel purè madentes
Vlceribusque simul, panosque repellit, & aphtas,
Phlyctenasque simul remouet, tollitque phlogosin:
Atque cutem vulsam capitis coniungere fertur
Glutine, præterea crustas emarginat, vlcus
Sordis

De plantarum viribus poematium.

31

Sordidulum tergit super hæc. Firmamine fulcit
 Et stabilis dentes oleum, nimumq; madenti
 Auxilium præstat gingivæ. Sponte profusa
 Lympha cicatricem leucomaque demit ocellis,
 Quin tenebras etiam nimia caligine mersi
 Luminis auertit, menses lotiumq; propellit
 Insuper, & sætum, & dentis tormenta lepramq;
 Mitigat, & sopit lichena: sed esse venenum
 Fertur, si nimum ventri donetur. Eisdem
 Viribus ornatur folium surgentis in horto,
 Et si flaccidius, pauloque supinius. Humor
 Quem subiecta rogo viridantia ligna ministrant
 Furfuris amandat nubem, lichenaque tollit,
 Nec non & scabiem. Nuclei pars intima scabros
 Ungues auertit. Maturus verò corymbus
 Et niger haud agrè corrumpitur, atque dolores
 Molitur capiti, stomacho dispendia constans
 Luminibusq; simul, gnomonq; caloribus habetur
 Atque gelu. Marcens anthraca nomamq; propulsat.
 Flauus itémque recens constat dispendia ventri,
 Confert nilominus stomacho. Conditus & humens
 E muria, dentes firmamine fulcit, & vlcus
 Purgat sordidulum, nec non inuitat orexin,
 Et munit stomachum, styphsiqua vigore superbit,
 Et ne phlyctænis tollantur membra deusta
 Prospicit, & laxas gingiuas cogit abundè

caput 123.

ΕΛΙΟΥΡΟΝ Græcis: Helenium & inula Latinis.

ATradix inulæ tussim propulsat & aufert,
 Compescitq; simul roseo quod ab imbre madescit

E

Et retus

Marci Neuiani Gerardimontani

Et rutilat sputum, quin & serpentis abercet
Præterea morsum, dein asthma, trucemque dolorem
Coxæ: atque auxilium fert ruptis, atque propellit
Ex thorace simul crassamina lenta creatu.
Quin procul hacce minax inflatio parte fugatur.

Caput 124.

Ερπύλλιον Græcis: Serpyllum Latinis.
Estque duplex, hortense & sylvestre.

Imbuit ambrosijs herpyllon odoribus alta
Regna Palæ ac Dryadū, et calefactat gnauiter, ^{hinc}
Perpigros menses, lotiumque propellit, abercet
Hinc etiam capitis tormenta, deinde phlogosin
Hepatis, & rosea vomitus aspergine guttur
Qui maculant, nec non rupturas, atque phrenesin,
Que iam per multos Grynææ lampadis orbis
Obtinuit cerebri meninga, & tormina sedat,
Spasmâque compefcit, nec non crudele venenum.

caput 125.

Ελλεβορος μέλας Græcis: Elleborus & veratrum
nigrum Latinis.

Exigit elleborus nigricans & phlegma per alui
Ductus, & flauam bilem, ternoque calefcit
Exiccaturque gradu, tergetque. Manian inhaustus,
Nec non & magnum, pareses, arthritida, febres,
Tempore que longo versarunt membra coercet,
Atque melancholiæ vitium crudele propulsat.
Quinetiam queruli tormenta ferocia dentis
Pacat collutu. Sed enim varicæa leuatur
Demissa patulas præsentis styrpe sub aures.
Quem

De plantarum viribus poematium.

32

Quem lepra depascit, quem syrinx iactat, & alphi
Pforaque dilacerant, quem cæpit & vrget hydropis
Indomiti rabies petulansve tyrannis, inunctu
Sanatur. Pessus remorantia menstrua ducit:
Verum partus eo viduatur lumine cæli.

Caput 126.

Ελλεβορος λευκός Græ. Elleborus & veratrum
album Latinis.

Candidus elleborus terno calefactat & ares
Ordine, præterea detergit, & elicit aluo
Phlegma soporiferum vomituque, et menstrua purgat:
Suffocando tamen nonnullos immolat Orco,
Et fetus etiam fraudatur lampade solis,
Mures præterea necat, & caligine cincti
Luminis auertit tenebras, lichenaz tollit,
Nec non & lepram scabiemq; repellit, & alphas,
Quin valet hic etiam strenuamenta ciere.

Caput 127.

Εφίμερος Græcis: Ephemereum Latinis. Estque duplex,
lætale, Colchicum seu Bulbus syluestris, & non læ-
tale, seu iris agrestis.

Colchicon ad fauces hominem detrudit Auernas
Ante diem clauso quam vesper condat Olympo.
Sed per cæca truces abigit spiracula chymos
Alterius folium, viduataq; pure coerces
Phymata, quinetiam questus œdematos aufert.
Stypsis energia decoratur, itémque repellit
Radix, & sedat tormenta ferocia dentis.

E ij

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 128

Εὐζωμορ Græcis: Eruca Latinis.

Calfacit & marcet siccatur sub ordine quarto,
Nec non acroris vehementer dote superbit,
Et caput afflicta super hæc eruca dolore,
Quinetiam refricat cocturæ munia ventris,
Et rapit in Venerem segnes tardosque maritos,
Urinamq; ciet, nec non genitale ministrat
Semen, tum verò distendit membra flabellis.

caput 129.

Εὐπατόριον, ἢ ἡπατόριον Græcis: Eupatorium
& hepatorium Latinis.

Asferit infarctu iecur, & compage tenella
Constat, & exterget, sed enim ieiunius æquo
Calfacit, astringitq; simul quam repperit herbam
Ipse Tomitani moderator & arbiter orbis,
Atque iecur stabilit, tum verò tineta cruore
Intestina simul cobibet, plagamq; colubri.

caput 130.

Εὐφροσύνη Græcis: Euphrosyne Latinis.

Calfacit euphrosyne, siccaturque, nec ulla vigorem
Promptius attulerint oculis medicamina, pellit
Mnemosynes etiam labem, purasque relinquit
Partes ætheræas, atque aure simplicis ignem,
Quin hypochyma simul fugat, & caliginis umbram.

Caput 131.

Ελυμος Græcis: Panicum Latinis.

Frigent, ac genio decorantur panica styphis,
Desiccantq; parum nutrire feruntur, & agrè
Mutantur stomachi virtute, aluumq; coercent.

Caput 132.

Ερίκη Græcis: Erica Latinis.

Calfacit & siccit, seu clamat amaror, erica,
Serpentumq; iuvat morsus, lumbiq; dolorem,
Nec non vesicæ scrupos confringit & aufert.

Caput 133.

Ελελιόφανος Græcis: Salvia Latinis.

Calfacit, & genio decoratur salvia styphis,
Languidiore tamen. Folium ramusq; nigrorem
Conciliant nemori capitis nemorique genarum,
Quinetiam lepidè purgant fera vulnera, demunt
Mensis, item lotij, partusque moramen. Ad ictum
Hinc maiora fide capiuntur lucra nefando
Quem tactu dederit tibi pastinaca Geuchi,
Tethyos, ac Panopes, Phorci, Tritonis, & Hippì
Cœrula regna colens, quin hinc prurigo fugatur
Membri quod secuit genitori Falciger atrox.

Caput 134.

Ελξινη, ἢ περιλίχιος Græcis: Helxine, & Viceo-
laxis Latinis.

Styphis energia decoratur segniter, atque
Friget, & humectat, nec non deterget, & vstis

Marci Neuiani Gerardimontani

Competit, atque sacros ignes, calidamque pblogosin,
 Præterea lapides helxine placat & arcet,
 Ac œdema simul reprimit, calidòsque dolores
 Amouet auricula, nec non herpeta coeracet,
 Atque sinus etiam, lichenâque tollit, itemq̃
 Condyloma, dein syringa. Fugâtque nouellos
 Panos, & veterem tuſſim, furiasque podagra,
 Quin & alopeciam tollit, lotijque moramen,
 Tonsillamq̃ simul, quam cœpit dira pblogosin.

Caput 135.

Ελξίνη κισσάμπιλος Græcis: Helxine cissampelus
 & conuolulus Latinis.

Discutit, atque pigram ducit conuolulus aluam.

Caput 136.

Επίκυθος Græcis: Cicer Latinis.

Calfacit, & siccac cicer, & per cæca resoluit
 (Præstat energia verò syluestre fatiuo)
 Spiramenta foras qui macerat intima chymum,
 Extenuatque simul, nec non absterget, & aluum
 Deijcit, & menses, lotium, partusque morantes
 Prouocat, atque parit flabella, colore venusto
 Pingit membra, dein genitalia semina gignit,
 Largo præterea distendit lacte mamillas,
 Et rapit in Venerem, lichenâque sopit, hydropa
 Mulcet, & iëtericum, scabiem, renumq̃ lapillos,
 Atque pblogosin, ad hæc acrocordones, atque maligna
 Vlcera, præterea quæ nostri corporis arcem

Tentant. *Quin abigit formicas: atque lienem,
Renes, atque iecur terget, stomachoque domatur
Ægrè, & testiculi scirrhus fugat, atque phlogosin,
Carcinoma simul, toruamque parotidos iram.*

Caput 137.

Ἐγὼσιμον Græcis: Irio Latinius.

Calfacit & siccit quod celsò vertice quassat
Irio sub quarto grege & ordine semen, & herba
Marcida, non autem viridans, coxæq; dolores
Amouet, ac tußim fugat, atque parotida sopit,
Nec non duritiam, testisq; phlogosin abercet
Atque mamillarum, tollitque auriginis iram,
Nec non demulcet sopitque nefanda venena.
Quem thoracis habent fluxus, non cassus abibit
Hinc ope, quin gressum reget hinc ad regna salutis
Quem torquet cancer, nec spe lætatur inani hinc,
Ex pulmone volens crassamina vellere tarda.

Caput 138.

Ἐχίον, Ἀλκιβίος, ἢ Ἀλκιβιάδιον Græcis: Echium,
Alcibius, & Alcibiadium Latinis.

Quem furibunda fero laceravit bellua rictu,
Quæ per humum densos tracta se flectit in orbes,
Alcibij prodest semen, coxæq; dolori.

Caput 139.

Ἐρυθρόδαρον Græcis: Rubia Latinis.

Calfacit & siccit rubiæ, lotiumque propellit
Radix, & menses, fœtus, residues secundas:

E iiij

Nec non

Marci Neuiani Gerardimontani

Nec non expurgat renes, iecur, atque lienem,
Quinetiam niueos alphas, tormentaque sopit
Lumborum, & paresin mulcet, dirumque venenum,
Nec non regalem fugat, & per cæca resoluit
Spiramenta trucem qui possidet intima chymum,
Tergit prætere a mediocriter, atque vigore
Pollet amaroris, nec non acrore superbit.

Caput 140.

Εμπέτρον Græcis: Empetrum Latinis.

Phlegma soporiferum, nocu. e. tyrannida bilis
Empetron educit, laticemq; propellit inertem.

caput 141.

Επίθυμο Græcis: Epithymum Latinis.

Quo thyma nebuluntur cirrus præstare refertur
Quæ thyma sed vincit maiori hæc dote vigoris.

Caput 142.

Ελάτη Græcis: Abies Latinis.

Quas abies fundit lachrymas arthrytida pellunt,
Et renum lapides, nec non cruciamina lumbi
Mulcent, atque recens vulnus: nam glutine iungunt,
Nec non abstergent sordes, carnemque restaurant.

caput 143.

Ερίνος, ἢ ἔχινος Græcis: Erinus & Echinus Latinis.

Sistit ocellorum fluxus, & siccat erini
Semen, item reprimat, gustuq; redundat acerbo.

Dimos

Dimouet auricule tormenta ferocia succus.

Caput 144.

Επιπακτίς Græcis: Epipactis Latinis.

Quæ iecur afflicta epipactis tollit & arcet
Morbos, præterea tollit crudele venenum.

caput 145.

Ευφώργιο Græcis: Euphorbium Latinis.

Partibus est teneris Euphorbion, atque flagrascit
Desiccâtque gradu quarto, generâtque phlogosin,
Atque rubore cutem pingit, tergetq; sed æquo
Vberius longè, defædâtque vlcere membra:
Non est hoc igitur fas vsurpare seorsum,
Quamuis attulerit permultum frugis ad ortos
Ex torpente gelu morbos, si necitur illi
Infrænans aliud. Dolor hepatis atque lienis
Continet hinc gressum, præsens tentare doloris
Hinc licet auxilium capitis ne morte resignet
Lumina, quem vexat stupor, hincce medela paretur
Insuper, & tetricum licet hinc hypochyma leuare,
Ne linquat vitam super hæc qui torpet hydrope,
Spes hinc larga datur, neu debeat ire sub vmbra
Quem torquet paresis: super hæc ne abrumpere vitam
Cogatur tremulus, vel in auras vita recedat
Expositi coxæ tormento, neu e soporis
Ira prostratus Stygium mittatur ad amnem,
Hinc benè cœpta cadunt. Nec non implere secundos
Inde sinus etiam datur ad peramœna salutis
Regna, cui spasmo charissima vita vacillat,
Et reperire viam quæ reddat blanda salutis

Marci Neuiani Gerardimontani

Regna, cui languent ignauo membra veterno,
Pblegma soporiferum, nimiã que propellere lympham
Hinc licet, atque datur sternutamenta ciere.
Verum qui mandit vel potat largius æquo id,
Haud dubiè Stygias nolens trudetur ad vndas.

caput 146.

Ζιγγίβρις Græcis: Zingiber Latinis.

Zingiber ornatur leuius compage tenella
Quàm piper, atque calet generosè, & demit ocellis
Prætere a tenebras, coquit insuper, atque veneno
Subuenit, & fermè piperis virtute superbit.

Caput 147.

Ζάδρα, ἢ Ζάδρα Græcis: Zadura Latinis.

Calfacit & marcet bina sub corte zadura,
Quin & amaroris genio decoratur alacri,
Morsum prætere a diri serpentis abercet,
Atque venena simul, nec non stabella, dolores
Seu tormenta coli ventrisque, deinde fluores
Alui, prætere a vomitum, ac helmynta repellit.

Caput 148.

Ζόμυ Græcis: Fermentum Latinis.

Pollet & ornatur gracilis compagine membri
Fermentum, atque foras per cacos mittit hiatus,
Et trahit ex alto, nec tentat corpora morsu.

caput 149.

Ηρύγγιον Græcis: Eryngium Latinis.

Men

Mentoris ac Phidiae certissima norma caloris
 Dicitur esse ferè, multò sæcundius autem,
 Ceu medici tradunt literis, eryngion aret,
 Nec non instruitur genio vel dote secandi.
 Quinetiam lotium mensesque propellit in haustu,
 Torminæque, & iecoris morbum leuat, atque venena.
 Quin procul hacce minax inflatio stirpe fugatur.
 Quem vel opisthotonus, vel magnus versat & vrget,
 Asseris afflictum radix hæc pota saluti.

Caput 150.

Ἡ γ γ ῆ ρ ω η Græcis: Erigeron & senecio Latinis.

Erigeron friget, nec non per cæca resoluit
 Spiramenta parum liquores, atque cruenta
 Sputa dein sedat, iecorisque pathema, phlogosin
 Testis, item stomachi natos ex bile dolores,
 Lumbricosque simul, nec non & vulnera nerui.

caput 151.

Ἡ δ ὁ σ α ρ ο γ , ἢ π ε λ κ ι ν ῖ ο ς Græcis: Securidaca Latinis.

Ranulus hedydari semènque vacillat acerbo
 Munere, amaroris genio decoratur, & adfert
 Emolumenta simul stomacho, viscusque repurgat.

Caput 152.

Ἡ λ ι ο τ ρ ὅ π ι ο γ Græ. Herba solaris & solsequium Lat.

Herba cui peperit nomen conuersio solis
 Calfacit & siccatur, tergetque, socorsque propellit
 Phlegma per anfractus alui, bilemque flagrantem,
 Fætans

Marci Neuiani Gerardimontani

Fatum præterea ducit, mensesq; morantes,
 Nec non siriāsim, podagram, luxata, deinde
 Vulnus quod dederit vesano scorpius ictu
 Dimouet. At semen quæ terna luce recurrit
 Aut quarta febrim, nec non acrochordones aufert,
 Formicamq; simul, nec non epinyctida sopit.

Caput 153.

Ἡ ἄοσμος, ἢ μινθῆ Græcis: Mentha Latinis.
 Estq; duplex, hortensis & syluestris.

Vestit Lampsaceni pomaria culta, vel agros
 Mentha. Prior constat gracilis cōpagine membri,
 Et per cæca foras mittit spiracula chymum,
 Astringitque simul, nec non calefactat & aret,
 Atque repellit, item lumbricos tollit & imbrem
 Sanguineum cohibet, choleraque, salacia membra
 Concitat in Venerem super hæc, vomitumq; coerces
 Auxilioque leuat quem seuo dente petiuit
 Et rabiosa fero canis ore momordit. Et illinc
 Præterea dio blandæ potiere salutis
 Littore quem torquent singultus, atque dolorum
 Hinc imploret opem super hæc quem torua lacessunt
 Auriculæ & capitis cruciamina, luce fruetur
 Illinc præterea quam spisso lacte mamille
 Turgentes angunt, animo sententia surgat
 Hinc etiam abscessus liquidas fugitare sub auras
 Insuper, hincque coli tormenta ferocia cedant,
 Quinetiam Stomachi hinc reuocantur munia lapsa.
 Siccat & extenuat magis hac quæ canet in agro.

Caput 154.

Ἐπίδαξ Græ. lactuca La. Estq; duplex, satina et syluestris.
 Surgit

Virgit in Orneathæ regno lactuca, vel arui
 Sede. Prior madidat frigētque sub ordine terno,
 Quin & erysipelas paruum, calidamque phlogosin,
 Atque sitim placat: sed enim caligine cingit
 Lumina, tum verò tenebras offundit ocellis:
 Nec non & placidam vigilantia membra quietem
 Suadet inire, dein stomachum firmamine donat.
 Præterea largo distendit lacte papillas,
 Et releuat stomachi fastidia tetra ciborum.
 Semen vana fugat noctu simulacra Diones,
 Atque gonorrhœan cohibet, Veneremque coeracet.
 Pollet amaroris genio syluestris, & alget
 Dicta languidius, madidatque supinius, vndam
 Prolicet hæc aluo super hæc, epicaumaque sopit,
 Argemaque ablegat, nec non caliginis vmbra:
 Ducit præterea menses, afflatque sopore
 Membra dein, super hæc lenit tormenta dolorisque,
 Et quam ferali scelerata phalangia plagam,
 Ac quod tabificus vesano scorpius ictu
 Molitur vulnus. Cohibet simulacra Diones,
 Atque gonorrhœan semen, Veneremque coeracet.

caput 155.

Θύμβρα Græc. Thymbra, satureia, & cunila La.

PVBet in Orneathæ regno satureia, vel arui
 Sedibus. Hæc thymo par esse refertur, at isthæc
 Debilior, quamuis tentigine membra titillet
 Gnauius, in Venerem rapiatue salacia membra.

Caput 156.

Θάλιτρον, ἢ θαλίτρον Græcis: Thalictrum & thalietrum Latinis.

Siccit,

Marci Neuiani Gerardimontani

Siccat, nec morfu diuexat membra thaliétrum,
Atque cicatricis dono compingit & vnit
Vlcera, quæ longò iam tempore membra grauauerunt.

Caput 157.

Θαλασσόμηλι Græcis: Thalassomeli Latinis.

Porrò thalassomeli dicunt purgare viritim,

Caput 158.

Θαλάσσιον ὕδωρ Græ. Aqua marina Latinis.

Lympha marina calet, nec non desiccatur, & acris
Pollet energia, tergeturque, deinde resoluit
Per cæcos abitus, trahit insuper, atque propellit
Pblegma soporiferum, neruique tyrannida mulcet,
Pruritusque, simul lentes, tumidasque papillas,
Tormina: lichenem, capitis tormenta, grauemque
Auditum, & scabiem, nec non hydropa deinde
Liuores tollit, gelidisque doloribus obstat,
Serpentumque simul gelidos tremulosque coerces
Morsus: at potu stomacho dispendia conflatur.

Caput 159.

Θυμοξάλμη Græcis: Thymoxalme Latinis.

Porrò thymoxalme proritat pblegma per alui
Ductus, præterea stomachum fulcire refertur
Articuliq; simul tormenta ferocia pacat.
Quin procul inde minax inflatio tetra fugatur.

Caput 160.

Θυοξ Græcis: Sulphur Latinis.

Calfas

Calfacit & siccat sulphur, dein parte tenella
 Constat, & ex alto trahit, & per cæca resoluit
 Spiramenta truces humores, atque proterui
 Serpentis morsum, lichena, corizan, & albos,
 Ictericumque simul, riuosque cruore madentes,
 Nec non asthma, lepram, scabiem, podagrae, tumultū,
 atque vngues scabros, pruritus, atque catarrhum,
 Sudorēque, dein tabo seu pure redundans
 Sputum, præterea partus remoramina tollit,
 Auditumque grauem sarcit, tuſſique medetur,
 Nec non contusas aures compescit, & altum
 Letbargi rumpit somnum: sed corpora sædat
 Ulcere, quàm ius est si diutius extrema tangat.

Caput 161.

Θύμος Græcis: Thymus Latinis.

Ordine sub terno calefactat & aret Hymetti
 Parca germen api fruticās, secat insuper. Haustu
 Menstrua, lumbricos, sætus, lotium, atque secundas
 Elicit, & bilem, & pituitam ducit, & acrem
 Proritat saniem, tormenta que sopit ocelli,
 Ischiadēque, sub hæc hypochondria tensa flabellis,
 Thoracēque, dein latus, atque virilia membra.
 Hinc pete suppetias, dum creber anhelitus artus,
 Oraque sæpe quatit, vexatque arthritidis ira,
 Atque podagra ferox, opthalmia, lapsus & error
 Mentis, itēque metus nigranti ex bile profectus,
 Vesicæque simul morbus, caligōque ocelli.

caput 162.

Θλάσπι: Græcis: Thaspi Latinis.

Thlas

Marci Neuiani Gerardimontani

THlasprios exurit siccatq; sub ordine quarto
 Semen, tollit idem tardi remoramina mensis,
 Et quomore ferox amitam sub Tartara misit
 Claudius Iliadum rector, per guttur & alui
 Anfractus bilem deducit, & embryon alma
 Priuat luce, suam rabies insana Neronis
 Glabri quod neptim scelus attentare coegit,
 Cum tot abortiuis fœcundam Iulia vuluam
 Solueret, & patruo similes effunderet offas,
 Nec non abscessus torquentes intima rumpit,
 Ischiadisque simul tormenta ferocia mulcet.

caput 163.

Θαψία Græcis: Thapsia Latinis.

CAlfacit eximiè, nec non per cœca viritim
 Thapsia crudeles mittit spiracula chymos,
 Et trahit ex alto fœliciter, atque madoris
 Excrementitij plus iusto labe redundat,
 Acrorisque valet genio. Ex radice coactus
 Liquor, vt & radix, vomitu depellit & aluo
 Bilem flagrantem, roseoque micantia rore
 Flumina compefcit, nec non eliminat asthma,
 Atque vetusta simul lateris tormenta coercet,
 Nec non articuli, pedis, ac pulmonis: & aufert
 Sugillata simul, nauosque à sole profectos,
 Phymaque dirumpit, nec non præputia sarcit.
 Per te Stella maris, nitidi quæ plaustra Boddæ
 Albo vincis equo, miseris & portus & ara:
 Per te nate Dea quassans Stygiamque paludem,
 Tartareumq; chaos, rabidis Phlegetontaq; lymphis
 Cuncta per Elysia rutilantia numina sedis

Obsc.

Obsecro & obtestor, quibus exagitauerit olim
 Tisiphones atræ furijs, æstroque furentum
 Eumenidum Pharias omnes vesania mentes.
 Vt Clotho vani perneuit stamen Osyris
 (Heu pudor, heu pietas illis incognita sæclis)
 En sibi persuadent bonis hunc in pectora condi
 Æstiferæ populus Mareotidos, atque colendi
 Mnemosynen regis magno succensus amore,
 Tburicremis animal mutum dignantur acerris.
 At verò postquam certos transegerit annos
 Fonte sacerdotum mergunt, aliudq; requirunt
 Cornibus egregium niueis Latoidos instar
 In villo dextri lateris, quin donec id ipsum
 Reppererint, mœstis feriunt vlulatibus astra,
 Plangere nec cessant sua duris pectora palmis,
 Et caput ad viuum (quæ tanta procacia?) tondent.
 Si, quibus imposuit nomen vulpecula sagax
 Dicto te similem reddant glabreta popello,
 Commoditatis habes permultum hinc ipsa fugandi.

caput 164.

οἰζυμος Græcis: Lupinus Latinis.

Calfacit & siccatur, nec non per cæca resoluit
 Spiramenta truces chymos, tergetq; lupinus
 Qui per culta nitet Dryadum pomaria flore,
 Cuius amarorem non exuit vnda: nec atro
 Membra petit morsu. Scabiem nauosq; farina
 Summouet, & partus mensesq; propellit, & alphis
 Competit, atque necat lumbricos, atque lieni
 Confert, ischiados super hæc tormenta refrænat,
 Liuorèmq; simul, nec non anthraca coeracet,

Marci Neuiani Gerardimontani

Vlcus præterea tollit, strumisque medetur,
Gangranamque fugat super hæc, mulcétque pblegma,
Tum verò capitis manans eliminat vlcus.
Hæc eadem præstat decoctum. Dulcis ab imbre
Quo fuit imbutus verò, spelæa meatus
Obstruit, atque ægrè stomachi virtute domatur,
Contrahit & crassos idem crudosque liquores.
Vincit energia dictum qui frondet in agro.

Caput 165.

Θυμέλαια Græcis: Thymelæa Latinis.

Membra petit morsu thymelæa, superbit & acri
Gustu, quàm deceat super hæc impensius vrit,
Oraque vasis item reserat, dein lumine cæli
Fraudatur partum, & stomacho dispendia constat,
Pblegma soporiferum dein exigit, atque flagrantem
Proritat bilem, laticemque propellit & effert
Aluo, nilominus longè generosius æquo,
Sudoremque mouet. Simili virtute superbit
Semen, quod Gnidius vocitatur coccus ab omni
Vatis Marmarini diatriba nomine Græco.

Caput 166.

Ἰξὶς Græcis: Viscum Latinis.

Calfacit, & nocuum per spiramenta liquorem
Cæca fugat viscum, dein emollire refertur:
Extrahit ex alto super hæc vehementer: idemque
Maturat: verùm plus iusto labe madoris
Excrementitij sedatur, idemque vigore
Pollet amaroris minus, atque superbiat acri,
Nec non

De plantarum viribus poematum. 40

Nec non eminuit splenem qui turgēt, & vngues
Eijcit, abscessus super hæc profligat, & vlcus
Tollit quod longo iam tempore membra grauauit.

caput 167.

Ἰορ μέλαρ, ἢ πορ φύρ, ορ græ. Viola nigra & purpurea la.

Vius Agenoreo tristatur acumen ab ostro
Sub bina violæ folium statione madescit,
Ordine at in primo friget, capitisque dolores
Quos inuexerunt æstus, calidamque phlogosin
Amouet, & lenit stomachum feruoribus ægrum,
Blandam præterea tibi suadet inire quietem,
Et tormenta fugat lateris, bilémque propellit,
Scabritiémque simul salebrofi tramitis aufert,
Atque sitis rabiem liquidas diffundit in auras.

caput 168.

Vt violæ matronales Fuchsi cum Græ. tum La. fuerint
appellatæ, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Quæ matronarum decorant per amœna vireta
Calfaciunt valdè violæ, gnauóq; redundant
Acroris genio, menses lotiumq; propellunt
Insuper, & pellunt per spiramenta liquores,
Extenuantq; simul, conuulsis deinde medentur,
Sudorésque mouent, orthopnæang; repellunt.

Caput 169.

Ἰδαία ἔλλα Græcis: Idæa radix Latinis.
STyphos ingenio radix Idæa superbit
Valdè, proin fluxus vteri compescit, & alui

Marci Neuiani Gerardimontani

Profuuium cohibet, dein intestina cruenta,
Nec non sanguineo sputum liquore madescens,
Præterea quavis fluxum de parte scatentem.

caput 170.

Ἱππομάραθρον Græcis: Hippomarathrum Latinis.

Prolicit urinae fluxus prægrande maratrum,
Menses præterea ciet, atque profusus aret,
Quam quod Hamadryadum viridaria culta suavi
Complet odore, dein manantia flumina sistit
Alui, quin etiam lapides confringit, & adfert
Auxilium diræ serpentis dente petitis,
Nec non ictericum volucres diffundit in auras.

caput 171.

Ἴσόπυρον Græcis: Isopyrum Latinis.

Dotibus ornatur mistis isopyron, amara
Pollet energia, leuiterque redundat acerbo
Munere, præterea secat, & deterget, idemque
Demulcet tussim, sputumque cruore madescens.

Caput 172.

Ἱπποφάϊς Græcis: Hippophaes Latinis.

Phlegma soporiferum, nocuæque tyrannida bilis
Hippophaes purgat, laticemque propellit ab alia

caput 173.

Ἱππῆϊς Græcis: Equisetum Latinis.

Siccat cum primis equisetum ritè, nec atro
Membra petit morfu, styphsisque vigore redundat,
Pollet

Pollet amaroris genio super hæcce. Coercent
 Hinc quoque plus æquo manantia flumina vuluæ
 Gressum, & parta quies erit hinc ex nare liquorem
 Stillanti roseum, nec te sententia fallet
 Hincce dysenteria furias inhibere volentem.
 Hoc nullum veniet super hæc presentius vllum
 Præsidium ventri fluitanti. Tussis & asthma
 Hinc procul aufugient super hæc, metamque tenebis
 Hinc quoque fracturæ, nec non hinc maxima cedent
 Vulnera, præterea guttis respersa cruentis:
 Quinetiam urinæ lotijve moramen abibit,
 Enterocelarum dein ira fugabitur illinc.

Caput 174.

Ἰβερὶς, καρδαμαντικὴ, ἀγριοῦ ἀγλαμοῦ, ἢ λεπιδίου
 Græcis: Iberis, agreste nasturtium & lepidium Lat.

Viribus (vt referunt) nasturti pollet Iberis.

caput 175.

Ἱεράκιον Græcis: Hieracium Latinis.

Estque duplex, maius & minus.

Frigent: & genio præstant hieracia styppsis
 Segniter, atque fugant nebulas caligine cincti
 Luminis, & morsum stomachi, stomachumque flagrant
 Plus nimio mulcent, nec non quod scorpius ictu
 Vulnus adigit atrox, diramque phlogosin abercent.

Caput 176.

Ios Græcis: AERUGO Latinis.

ACroris genio decoratur, itémque resoluit
 Per cæcas latebras ærugo, & carnis hiulcæ

Marci Neuiani Gerardimontani

Molem consumit, nec non absterget, atroci
Verò membra petit morsu, leprisque medetur,
Et syringa fugat super hæc, callosque nomasq.

Caput 177.

Ιὸς οἰκίη Græc. Rubigo ferri & ferrugo Latinis.

STypsis energia ferrugo præstat, & ignes
Præterea sacros, vterique fluenta coerces,
Exanthema simul fugat, atque pterygia mulces,
Atque glabreta quibus toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen
Amouet, & fulcit gingiuas, atque tumorem,
Qui tenet vnguiculi radicem pellit, & arcet
Condyloma, dein podagræ tormenta. Sed vnda
Quæ ferrum candens restrinxit sæpe, lienem
Depellit durum, nec non respersa cruore
Intestina, dein choleram: stomachumque refulcit,
Nec non cæliacem liquidas diffundit in auræ.

Caput 178.

Ιὸάτις Græcis: Isatis Latinis.

NEst it isatis agrum, vel florea regna Præcipi.
Pollet amaroris genio, stypsiisque superbit
Dotibus hæcce, dein profusè siccatur, atroci
Nilominus minimè diuexat corpora morsu,
Grandia, quæque madent roseo liquore deinde
Vulnera committit visco, & tubercula sanat.
Hinc in luce moras etiam sperare licebit
Maiores nimium sacro languentibus igne, &
Ne tacitas Erebi sedes Orciꝑ̄ profundi

Luri

Lurida regna petant, Lethesque ferantur ad undas
 Quos herpes voluit, nimirumque putrore madescens
 Vlcus, quosque tenet peruersum, quosque fluenta
 Sanguinis exercent, datur hinc medicina salubris,
 Hinc etiam cursus datur ad penetrabile salutis,
 Vlcera quem torquent phagedenica, seu a tumorum
 Hinc pedes retrahunt etiam commercia seuos.
 Sed quæ nocet agrum, generosius aret, & atro
 Corpora diuexat morsu, nimirumque putrorem
 Gnauius è medio tollit, splenisque querelam,
 Quæ fit ab infarctu placat: sed inutilis ipsa
 Quæ dixi reliquis vitijs memoratur haberi.

Caput 179.

Iτεία Græcis: Salix Latinis.

DESICCAT folium salicis floresque viritim,
 Nec tamen inuiso prædatur corpora morsu,
 Nec nihil astringit, committens glutine vulnus
 Quod roseo madidat liquore. Fugamque capeßit
 Hincce podagra ferox, vitales carpserit auras
 Hinc itidem cuius conuoluulus intima torquet,
 Quin sopor hinc etiam dulcis complectitur artus.
 Præstat idem cortex, sed enim generosius aret
 Hisce. Cinis verò crepitante profectus ab igni
 Clauos, & callos fugat, & myrmecian aufert.

Caput 180.

Iρίς Græcis: Iris Latinis.

ORDINE sub terno siccatur, caletque secundo
 Iris, & absterget, nec non per cæca resoluit

Marci Neuiani Gerardimontani

Spiramenta truces qui iactant intima chymos,
 Inciditq̄ simul, nec non maturat. In haustu
 Pblegma soporiferum nocueq̄ tyrannida bilis
 Elicit & menses remorantes promit, & ictus
 Reptilium, & splenis morbos fugat, atque rigorem,
 Et conuulsa simul pacat, tuſſimque coeracet,
 Suppetiasque venit cui rarus pectora duro
 Fessa ministerio mulcet, reparatque labori
 Somnus, & extenuat crassamina lenta creatu,
 Atque gonorrhœe manantia flumina sistit,
 Inq̄ fugam vertit miserandi torminis iram.
 Impositu verò patule syringis biatum
 Amouet, atque sinus etiam, pariendo nouelli
 Tegminis augmentum, dein vlceris ora refarcit
 Panda, & præterea capitis tormenta propulsat.
 Neuus quem genuit rapidi vesania solis
 Thymbræumve iubar validum, strumæq̄ proterue,
 Nec non durities referunt vestigia retro
 Inde. Sed ischiadis clyster conamina frangit.
 At verò reſerat fotu spiracula vulue.

Caput 181.

Ἰπποσίλινον Græ. Hipposelinum & olus atrum La.

Ordine sub bino calefactat grande selinum,
 Siccans in terno generosè. Semen in haustu
 Nec non & radix lotium mensesque propellit.

Caput 182.

Κίρσιον Græcis: Cirsium Latinis.

Cirsion humectatque calètque sub ordine primo,
 Varicis hæc etiam tormenta ferocia lenit.

Caput

caput 183.

Κασσούδα Græcis recentioribus: Cassutha Latinis.

Ordine sub primo cassutha calefcit, & aret
Sub bino, tergit super hæc, styppisq; vigore
Segniter instruitur, gustuque ornatur amaro
Nonnihil, in farctu iecur expedit atque lienes,
Urinamque mouet, nec non auriginis iram
Sedat, & educit bilem promitque per aluum,
Et placat febrim puerilia membra tenentem.

caput 184.

Vt caltha Græ. fuerit appellata, in dubio apud erudi-
tos est etiamnum.

Calfacit & siccatur, nec non decoratur amaro
Gustu: dein leuiter dulci, residetq; secundas
Elicit, & menses, nec non cruciamen acerbum
Dentis caltha procul volucrem diffundit in auram.
Flos verò crines rutilos flauedine reddit.

Caput 185.

Καρυόφυλλον Græcis: Caryophyllum Latinis.

Semina quis nomen folium nucis indidit acri
Dote valent: gustu dein exornantur amaro
Segniter, exiccantque calentque sub ordine terno
Fermè, dein vires lapsas & munia lapsa
Cordis restituunt, compendia magna deinde
Constant & pariunt iecori stomachoque, fluores
Alui præterea frenant, nubemque coercent
Luminis, atque oculos tenebrarum carcere nigro

F v Soluunt

Marci Neuiani Gerardimontani

*Soluunt eximiè, dein argema luminis arcent,
Atque pigros acuunt etiam lentosque maritos.*

Caput 186.

Vt caryophyllata cum Græ. tum La. fuerit appellata, in
dubio apud eruditos est etiamnum.

QUæ verò dicti latè diffundit odorem
Seminis herba calet siccatur, sub ordine bino,
Per cæcos etiam fugat & depellit hiatus,
Extenuatque simul, nec non astringit, & atro
Liberat infarctum, laterisque ferocia demit
Thoracisque simul tormenta, calig. dolores,
Quos flabella trahunt ac frigora, sedat, & aufert
Enterocelarum tormenta, premitque fluores
Vulvæ: sputa dein roseo madidantia nymbo,
Intestina simul roseo respersa liquore
Sistit, & amandat virus rabiemve veneni,
Cæliacem etiam depellit, agitque morantes
Prætere amenses, internaque vulnera tollit.
Quin & odoratu cerebrum fulcimine donat.

Caput 187.

κίτρον Græcis: Betonica vel potius Vetonica La.

VETONICA folium secatur, & calefactatur, & aret,
Quin & amaroris genio decoratur: & acri
Pollet energia moderatè, soluit & aluum,
Et ciet urinam super hæc, mensesque propellit.
Hinc etiam diras habeat sententia mentem
Serpentum plagas & tetra venena domari:
Ne pos

Ne ponat vitam rabies quem iactat & haurit
 Coxæ, præsidium licet hincq; parare salubre,
 Hystericisque simul datur hinc euadere mortem,
 Hincq; fugam texunt super hæc respersa cruore
 Sputa, reducuntur super hæc à morte nefandis
 Ictericis furijs torpentes inde, saluti
 Redditur hinc etiam quem cepit magnus, hydropsq;
 Et furor, & lapides renum, tormentaque splenis.
 Hinc accedit item permultum frugis acerbos
 Tollere conanti renum iecorisque dolores
 Vesicæq; simul, nec spes ostendit inanis
 Hinc se rupturam cupienti demere, lucem
 Ne linquat morbis vteri matrona fatbiscens
 Hincq; medela venit, quin hinc è corpore migrat
 Spasma, dein tabo seu pure screatus inundans,
 Hinc etiam stomachi ratione iuuatur eadem
 Coctio, præterea cibus hinc in ventre moratur,
 Nec non hinc thorax etiam tergetur, & hepar,
 Pulmoz, dein ructus acidi hinc sparguntur in auras.

Caput 183.

καπνός Græcis: Fumaria Latinis.

Calfacit at bino fumaria & ordine siccata,
 Ceu memorat lumen Germani Fuchsius orbis,
 Et leuat in farctu iecur, atque recolligit ipsum,
 Bilem præterea lotio vel sede propellit.
 Quinetiam remouent nebulas caligine mersæ
 Luminis & clausi tenebrarum carcere nigro
 Rore fruiscentes tuso, lichenaq; mulcent.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 189.

Καρδαμύξ Græcis: Nasturtium Latinis.

Æ Stuat in quarto nasturti semen & aret
Ordine, decidui prohibet & glabreta capilli,
Nec non & menses prolecat, idem & lienes
Eminuit, lepram & dema & sopit, & aluum
Turbat, itémque fauos, lichena, trucémque phlogosin,
Ischiadosque minas, anthraca & deinde venenum
Pacat: & helmyntes, partum & necare refertur.

Caput 190.

Vt centummorbia cum Græ. tum La. fuerit appellata,
in dubio apud eruditos est etiamnum.

H Erba cui centum peperere pathemata nomen
Siccatur, & eximia styphsis virtute superbit,
Glutine præterea committit vulnera quæuis,
Vlcera &que, & stabilit ventrem, vulua &que, refrænât
Fluxus, atque alui, nec non resperfa cruore
Intestina premit, sputumque cruore madescens.

Caput 191

Κύανος Græcis: Cyanus Latinis.

Friget, item reprimit cyanus, pacat & phlogosin.

caput 192.

Κυνοράμβη ἢ κυνία Græ. Brassica canina Lat.

Phlegma soporiferum cynocrambe ducit, & vndam
Per ductus alui, nocua &que tyrannida bilis.

Caput

caput 193.

Κορωνόπους Græcis: Coronopus Latinis.

Porro coronopodis radix astringit, & aret,
Nec non cæliacen liquidas diffundit in auras.

caput 194.

De cynoglossa officinarum.

Κυνόγλωσσον officinis: lingua canina La.

Ordine sub bino siccatur frigitque canina
Lingua, per id tēpus doctum quam turba tonātis
Marmarini nouit melius, sanātque catarrhos,
Atque gonorrhæan, nec non respersa cruore
Intestina simul, morboque renititur axe
Nomen ab Hispano qui traxit, & vlcera quæuis
Vulneraque ablegat, morbosque à fluxibus ortos.

Caput 195.

Καλαμος ἀρωματικός Græcis: Calamus aromaticus & odoratus Latinis.

Siccatur odoratus calamusque caletque secundo
Sub grege, dein tenera membri compage redundat
Segniter, astringit leuiter, minimoque superbit
Acroris genio, mensesque propellit inertes
Vrinamque simul moderatè, & lenit hydropem,
Nec non diruptis medicatur, itemque phlogosi
Qua genitale solum languet, renumque querelas,
Præterea stomachi, & iecoris, tussimque refrænat.

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 196.

κάλαμος φραγμίτιος Græcis: Calamus & can-
na vallaris & sepiaria Latinis.

Vallaris canna radix è corpore tala
Vellit: & absterget cumulatè, atróque dolori
Coxarum prodest, luxatáque membra coercet,
Ignes præterea sacros, aliásque phlogoses.
Quinetiam folium viridans absterget, & aufert
Colluuiem sordis. Calefactat in ordine terno
Desiccátque simul flagrante crematus ab igni
Cortex, & gracili compage viriliter idem
Præstat, & humorem per cæcos mittit hiatus
Acriter, atque parum terget, glabretáque sedat,
Quis ob vasritiem toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen.

Caput 197.

κακκανός ἢ κακαλία Græ. Cancanus & cacalia Lã.

Radix qua terræ genitricis ab ubere fugit
Cancanus instruitur crassa compagine membri:
Nec non exiccat moderatè, eademq; meatus
Corporis obducit, nec morsu membra fatigat,
Scabritiemq; simul salebrofi tramitis aufert,
Tussim præterea liquidam diffundit in auram.

Caput 198.

καγκανός Græcis: Cancamum Latinis.

Cancamum infarctu leuat, & detergit, & asthma
Dimouet, atque pathos comitia rumpere suetum,
Dens

Dentis præterea tormenta ferocia lenit,
Atque cicatrices oculi, tenebrasque coeracet,
Nec non gingivas nimio liquore tumentes
Exuit, atque ciet menses, splenique medetur,
Extenuatque simul lentos abdomine pingui.

caput 199.

κασσία ἢ κασία Græ. Cassia & cassia Latinis.

Cassia desiccâtque calêtque sub ordine terno,
In primis etiam gracili compagine præstat,
Nec non acroris virtute superbit alacri,
Styphis energia leuiter quoque pollet: & aufert
Per cecos abitus, nec non incidit, & addit
Robur visceribus, mensesque propellit inertes
Vrinamq; simul, tenebrisque medetur ocelli,
Renum præterea morbos, & tarda sopore
Vipera quam dederit plagam, cunctâsque phlogoses
Internas abigit, reserans spiracula vuluæ.

Caput 200.

κασσία ἢ κασία μέλαινα Græcis recentioribus: Cassia & cassia nigra Latinis.

Purpura nigra cassiæ primo calefactat & humet
Ordine, quin etiam fauces thoracæq; lenit,
Nec non turbiduli cœnum proffigat & aufert
Sanguinis, atque ciet lotium, renumq; lapillos
Tollit, eryspelas dein amouet, atque phlogosim, &
Phlegma soporiferum purgat, bilemque flagrantem
Prolicet, idque citra noxam, bilemq; restringuit.

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 201.

Κίρκι, ἢ κρότων Græcis: Ricinus Latinis.

Calfacit & siccatur bina sub classe ricinus.
Spargit & absterget semen: commercia bilis
Commansum ducit, nocuæque tyrannida lymphæ,
Nec non ignaui commercia phlegmatis arcet,
Gutturæ per vomitum depromens quippe vel aluo.
Sed cui marcidulus Titan exordia præbet
Amouet impositum maculam, varoque medetur.
Quem tumor incessit, versatque phlogosis ocelli,
Eia age, in hoc omnis spes inclinata recumbat:
Quem sacer ignis habet, quin illinc tuta capeßis?
Hinc tibi namque fluit perdendi copia morbi:
Quam turgens agitat, mouet, absomitque papilla
Hocque auctore licet sub tecta venire salutis.
Præstat & hæc folium, sed enim dilutius isto.

caput 202.

Καννοβίς Græcis: Cannabis Latinis.
Estque duplex, hortensis & syluestris.

Cannabis arua tenet que non rimatur adunca
Buris, queque domat peracutus vomer aratri.
Calfacit & siccatur non segniter. Hincque comesto
Semine cum primis lepidè genitura fugatur,
Præcipitantque moras flabellane fanda. Dolorum
Nubila frænantur spumantibus ora lupatis
Auriculæ, viridi pressa de semine lymphæ.
Si ferus exhibeat tibi forte negotia multa,
Illudatve tumor, peredatque phlogosis, & angat
Tofus & infestet nec non emaceret artus,
Ex ras

Ex radice feras gressum sub tecta salutis.

Caput 203.

Κολοκυνθίς Græcis: Colocynthis & cucurbita syl-
nestris Latinis.

Calfacit & siccatur colocynthis in ordine terno,
Nec non phlegma, dein bilem, ramentaque promittit
Et lymphas atque, nec non thoraca, cerebrum,
Pulmonemque simul, nervosque repurgat, & iram
Dimouet ischiados, paresinque, scotoma, dolorem
Qui caput & renes iam diudum voluit, & asthma,
Seu itiemque coli, & magnum, tuſſimque, vetustam, &
Spasmodum; præterea podagram, dentisque dolores:
At noxæ est stomacho, partumque, necare refertur.

Caput 204.

Κέρακος Græcis: Cerasus Latinis.

Gummi quod liquido cerasi de corpore manat
Evoluit veteris Mæandro tuſſis anhelum
Pectus, & exoluit Stygijs immersa tenebris
Lumina, torpentem super hæc inuitat orexin
Exacuens stomachum, corpusque nitore venustat,
Succurritque simul quando fremit ore cruento
Scrupulus, atque premit sæuum ditione lapillum.

Caput 205.

Vt cruciata cum Græ. tum Lat. fuerit appellata, in
dubio apud eruditos est etiamnum.

Ordine sub terno flagrat, sed corte secunda
Desiccatur radix cruciata, soluit & atro

G

Coræ

Marci Neufiani Gerardimontani

Corpus ab infarctu, sordisque repurgat & aufert,
 Nec non incidit præclare, spasmâque tollit
 Quique latus iactant commercia tetra dolorum,
 Nec non helmynthas, vulnus, diramque gblogosin
 Luminis, & cosum, miserandâque vulnera diræ
 Serpentis, lotij fetusq; moramen, & alphos,
 Crassamênque simul thoracis, itemque caducum,
 Nec non rupturam, stomachumque iecurque labascent.

caput 260.

Κορίαννον, ἢ κέρϊον Græ. Coriandrum Latinis:

CAlfacit & friget: tum verò dote viritim
 Pollet amaroris coriandrum, segnius autem
 Stypsios instruitur genio, per cæca liquorem
 Spiramenta foras super hæc propellit, & arcet
 Colluuiem sordis, nec non compage tenelli
 Membri constat, item strumas, herpeta, pblogosin
 Testiculi sopit, nec non epinyctides aufert,
 Atque anthraca simul, super hæc tubercula sedat,
 Et sacros ignes. Genitalia semina verò
 Semen alit, pellens animalia ventris, idemq;
 Largius atque decet iustoque diutius haustum
 (Ne nutes) mentem cæcis erroribus implet.

Caput 207.

κληματῖς δαφνοειδῆς Græcis: Clematis
 daphnoides Latinis

CLematis exiccat daphnoides, atque viritim
 Pollet amaroris genio, nec membra laceffit
 Morsu, quin etiam decoratur dote supina
 Stypsios

Styphios, ac vuluæ tormenta propulsat, & alui
 Profluum sinit, dein intestina cruenta
 Frænat, & amandat tormenta ferocia dentis,
 Et plagam pecoris quod densa volumina torquet,
 At tollit que minas, & sibila colla tumescit.

Caput 208.

καρδάμωμον Græcis: Cardamomum Latinis. Videtur
 autem ira appellari, tanquam ἰκ τῆσ καρδίας νο-
 μίζουσι δμωμον. Est enim Cardia vrbs Thraciæ,
 & ex Bosphoro optimum etiam aduchi cardamomum,
 author est Dioscorides.

Semen cui peperit Rheseia Cardia nomen
 Acroris genio valet, & calefactat abundè,
 Quin & amaroris leuiter virtute redundat,
 Nec non eximium latè diffundit odorem,
 Detergetque simul, nec macerat vlcere corpus,
 Tormina, lumbricos, lapides, tussimque repellit
 Insuper, & vulsis ruptisque medetur: & ictum
 Cunctæ serpentis, paresin, lumbique dolores,
 Atque dysuriam, & comitia rumpere suetum
 Delinit morbum, renumq; pathemata mulcet:
 At viuos partus fraudatur lampade solis.

Caput 209.

κινναμωμον ἢ κινναμωμον Græcis: Cinnamomum,
 cinamomum, & cinnamum Latinis.

Cinnama calfaciunt siccantq; sub ordine terno,
 Cum primis etiam gracili compage vigescunt,
 Nec non extenuant tergentque, coquuntque, deinde
 Menses & lotium ducunt, partusque morantes,

Marci Neuiani Gerardimontani

Et cutis emendant n̄euos, tussique medentur,
Et renum vitijs, nec non caliginis v̄mbra,
Hydropemq̄ simul tollunt, & cuncta venena,
Serpentumq̄ fugant plagas, fluxusque coercent.

Caput 210.

Καρπῆσιον Græcis: Carpesium Latinis.

Viribus ornatur cum p̄bu carpesion ijsdem:
Gnauius id verò tenera compagine membri
Pollet, & infarctum magis omnia viscera soluit,
Et mouet vrinam, lapidésque refringit & effert.

Caput 211.

Κράμει ἡμερος Græcis: Brassica fatiua Latinis.

Quæ vario Dryadum pingit viridaria flore
Brassica desiccaturque caletque sub ordine primo,
Quin & amaroris genio vacillat, & acri,
Præterea leuius iusto per cæca resoluit
Spiramenta foras qui conficit intima chymum,
Nec nihil astringit, committens glutine vulnus.
Inde fugam celerant itidem scelerata tumoris
Tædia, ne possint animam sacer ignis & herpes
Fundere concipias hinc spem, & fiducia vocem
Quæ perit atque iacet languore sepulta stet huius
Auxilio rursus sarcirier, atque ruinam
Inde œdema trahit super hæc, & tetra p̄blogosis,
In melius super hæc referuntur & inde lienum
Sæuæ durities, nec spe frustratur ocelli
Sperans inde sui tetricas inhibere tenebras.
Crapula quem iactat, nec non epinyctides vrgent,
Inde me

Inde medela fluet, spe non frustraberis inde
 Insuper, & blandis hygieæ appelleris inde
 Regnis quem pascit phagedæna, salusque paratur
 Ulcera quem voluunt cacœtæ, longius inde
 Ne grassentur item cohibebis damna capilli.
 Semen verò cutis maculam depellit, & aufert
 Cœliaces questum. Remorantem cyma propellit
 Vrinam. Succus remoranti menstrua ducit,
 Aluum præterea mouet, & quæ sorde redundant
 Ulcera, quæque diu laniarunt membra coercet,
 Et purgat cerebrum, nec non cruciamina seuæ
 Dimouet articuli, tormentaque seuæ podagræ.
 Iuppiter omnipotens ad sydera laude togatos
 Ferre volens ciues, Troiam delere superbam
 Concessit diuis, nec enim potuere phalanges
 Atque rates Danaûm, sed nec Laertius heros
 Nobilis ingenio, nec equi fabricator Epeus,
 Nec Sinon ille dolis instructus, & arte Pelasga:
 Namque licet blandis superaret Thaida verbis,
 Non ita pondus habet, quamuis per numina cœli
 Deieret, ac genium, dextramq; deosque penates.
 Ergò duos pelagi Feronia Iuno dracones
 At Tenedo versus Sygeia nare iubebat
 Agmina, nec Priami quemuis de gente ruentis
 Inuolitare, quasi pœnas luat improbus vnum
 Laocoonta, suas, vel eo genitore creatos.
 Vt loca Troiugenûm tenuerunt plœna, Tonantis
 Corripuere duo Nisyræi pignora mystæ,
 Atque patrociniò genitoris adesse petentis
 Membra ligant spiris, & rictu inmane cruentant.
 Bellua quem similis furioso dente petiuit,
 Nec non tabifico feralis viperarictu,

Marci Neuiani Gerardimontani

Hinc vocet auxilium, nam victor abiuerit illinc.

Caput 112.

κράμβη θαλασσία Græcis: Brassica marina Latinis.

Brassica quæ raucum vel surdum littus inumbrat
Acroris pollet genio vehementer, & vndam
Cum primis etiam cumulatè detrahât aluo:
Sed non parua tamen stomacho dispendia constat.

Caput 213.

κρίνον ἢ λίγιον Græ. Liliū & rosa Iunonia La

Lilia subueniunt capiti quod frigore tardo
Languet, odoratu. Folium radixq; supinè
Mollit, & absterget, coquit, & desiccât: at illud
Hac verò absterget socordius: hincq; trabentes
Hæcæ moram ducit menses, læpræq; medetur,
Tollit præterea scabiem, rugasque seniles,
Alphos præterea fugat, & propulsat achores,
Nec non testiculi premit atque phlogosin abercet,
Et plagam pecoris quod inundat labe veneni.
Radix & folium pulchrè medicantur adusta,
Nec non durities vteri. Flos membra nociuo
Nequicquam peredit morsu, per cæca resoluat
Spiramenta foras licet, & mollire feratur.

Caput 214.

κολόκυνθα Græcis: Cucurbita Latinis.

Ordine sub bino madet, atque cucurbita friget,
Et fugat abscessus, œdemâque siue tumorem,
Feruentemque simul calidamque phlogosin abercet,
Atque

Atque stim placat, tum verò leniter aluum
 Deijcit. Ast ægrè stomachi virtute domatur
 Cruda, dein stomachum plus æquo sumpta laceßit
 Evertitque simul, alimentaque pauca ministrat.
 Sed cutis ardorem cohibent ramenta vel æstum
 A febre vel solis curru flagrantè profectum,
 Nec non sriasim, & podagram, tormentaque sæua
 Tollunt auricule, calidamq; phlogosin ocelli.

Caput 215.

Κυπάρισσος Græcis: Cupressus Latinis.

Germen cupressi, & folium, piluleq; comesta
 Fluxus vesicæ tollunt, ac sedis, & arcent
 Asthma, dysenteriam, respersaque sputa cruore,
 Nec non & tußim, lotijque moramina demunt,
 Et si quidem leniter sunt acria prorsus, amara
 Paulo splendidius, vehementer acerba, gelaßunt
 Desiccantque, dein stypsis virtute vigescunt.
 Duritia, ac polypus, scaber vnguis, & hernia torquens
 Intestina, dein carbunculus, atque phlogosis
 Lumina conficiens, memorato quolibet aptè
 Membris imposito liquidam sparguntur in auram,
 Hocq; potest etiam committi glutine vulnus,
 Nec non hoc fluidi sistuntur & agmina pacto
 Sanguinis, atque senes possunt hoc tollere canos,
 Qui & erysipelas tenuem hoc vanescit in auram,
 Nec non ventriculus fulcitur. Porrò molesti
 Inde fugam celerant culices nidore vaporis.

Caput 216.

Κέδρος Græcis: Cedrus Latinis.

Porrò cedrus siccatque caletque sub ordine ternos:
 Cedria sub quarto, nec non compagine membri

Marci Neuiani Gerardimontani

Valde donatur tenera, sordemque repurgat,
 Inciditque simul, geniôque acroris alacri
 Pollet: at illudit crudeli corpora morsu,
 Carnes præterea teneras glacilesue liquare
 Fertur, & vlcerebus grauis est onerâque phlogosi.
 Nec non ascaridas, lendes, prolemque nefandam
 Auriculeque simul vermes, partumque necare
 Viuum fertur, item depromit lumine cassum,
 Atque elephantiasin volucres dispergit in auras,
 Et tormenta fugat dentis, dentemque refringit,
 Conceptumque simul remoratur, & auris abercet
 Murmura vel sonitus, aciémque refarcit ocelli,
 Et leucoma fugat, leporisque per æquora seuæ
 Degentis phialæ mistum crudele venenum
 Corrigit, atque leuat morsum plagamve cerastæ.
 Ast oleum cedri, e gracili compage redundat
 Gnauius, & morsu leuius diuexat, & acri
 Pollet energia dilutius, atque ricinos
 Quadrupedum pellit, scabiémque coerctet in ipsis.
 Bacca cedri dicta virtute socordius autem
 Pollet, & vrinam mensesque propellit, & adfert
 Auxilium ruptis vulsisque, deinde refrænat
 Et lenit tußim, leporisque per æquora seuæ
 Degentis phialæ mistum crudele venenum:
 Sed si plus æquo sumas, dispendia constat
 Atque parit stomacho, morsuque laceßit eundem,
 Nec non & capiti cruciamina seuæ ministrat.

Caput 217.

Κερατωβία Græcis: Arbor siliquifera Latinis.
Arbor quæ profert siliquas virtute superbit
 Stypsiôs, & siccât: nec non dulcore vigescit
 Nono

De plantarum viribus poematium.

51

Nonnihil. At siliquæ genio decorantur eodem:
Sed prauos cumulant humores, atque domantur
Agré à ventriculo, tardéque feruntur in aluum.
Quæ viridant porrò ventri dispendia conflant,
Alui præterea remorantia flumina ducunt:
At siccæ cohibent, lotiumque ciere feruntur,
Atque minora simul stomacho dispendia conflant.

caput 218.

Κυάλις Græcis: Galla La. Estq; duplex, maior, minor.

Aerum galla minor desiccatur in ordine terno,
Sub statione gelans bina, styptisq; superbit
Solerter genio, fluxusq; repellit, & apthas
Dimouet, & rutili manantia flumina nymbi
Quæuis amandat, nec non tormenta coerces
Dentis, & eminulam sedem vuluamq; propulsat,
Quin nigros etiam fertur præstare capillos.
Magnaque sed lenius, genio decoratur eodem.

caput 219.

Κυρόσ Græcis: Cera Latinis.

Cera tenet medium calidi sicciq; supinè
Concoquit, & mollit, nec non per cæca relegat
Spiramenta parum qui conficit intima chymum,
Quinetiam crassam membri compage superbit
Leniter, & nimium patulos infarcit hiatus.

caput 220.

Κρόκος Græcis: Crocus Latinis.

Ordine sub primo siccatq; caletq; secunda
Sub statione crocus, lotijq; moramina tollit.

G v

Neca

12 Marci Neuiani Gerardimontani

Nec non instruitur super hæc alimenta coquendis
 Munere, tum styppsis: verum dilutius illud
 Exhibet, & mollit. Ne crapula torua minetur
 Et ferat exitium, ne rheuma laceſſat ocellos,
 Ac ne Theſites, Bromius, Tyrthæus, & Irus,
 Nec non Hipponax furibundi ſcriptor iambi
 Concutiant riſu populos rumpantve, coloris
 Ob lenocinium quod ijs natura negauit,
 Hæc dabit, hæc etiam diætis etiamque reſiſtet.
 Ite procul roſei quarum iam flammea nuper
 Euinxere caput ſaturata colore pudoris:
 Hoc è fonte cadunt quam ius eſt plura ſalacis
 Dona Palepaphiæ: lateris ſit cura mariti,
 Sit ſtudium vobis. Manet hinc quoque prompta ruina
 Quæ ſacrum referunt ignem ſpirantve phlogoſes.

caput 121.

Κυδωνία μύδα Græcis: malus Cydonia,
 & Cotonia Latinis.

AT quæ poma Cydon Cretæo miſit ab orbe
 Sub grege frigeſcunt primo, ſiccantq; ſecunda
 Sub ſtatione, valent reliquis maiore deinde
 Styppſis energia, lotiumque ciere feruntur,
 Commoda ſunt etiam ſtomacho. Sed cruda fluentum
 Compeſcunt alui, cholæræque medentur: & aſthma,
 Nec non ardorem ſtomachi, nocuamque phlogoſin
 Vberis amandant, dein inteſtina cruenta
 Cæliacenzq; premunt ſimul, edurôſque lienes,
 Vndantemque ſimul compeſcunt pure ſcreatum,
 Præterea cohibent & condylomatos iram.

Caput 222.

Κάσταννα, Σαφθλιάναι, Βάλανοι, Βολανοι Δίος, ἢ Λόπι-
μα Græcis: Castaneæ, glandes Iouis, & Sar-
dianæ Latinis.

Vires castaneis cum glande dabuntur eadem.

Caput 223.

Καρυον Βασιλικόν, ἢ Πέρσικον Græcis: Iu-
glans, nux regia, & Perfica Latinis.

*I*uglandes ægrè stomachi virtute domantur,
Et pariunt bilem, nec non cruciamine versant
Exercentque caput, dein tussi membra lacesunt,
Officiunt etiam stomacho, virusque coercent,
Atque iuuant vomitum, luxatâque membra refranant
Abscessumq; simul, mammæq; phlogosin: & arcent
Tormina, deinde hominis tollunt vigilisque penatum
Custodis plagam. Verùm per cæca resoluit
Spiramenta truces chymos, præstâtque tenella
Parte vetustarum nucleus vehementer, & aufert
Quæ magnum iactant tubercula luminis orbem,
Gangrænæque dolis obnititur, atque glabreta
Quis ob vafritiem toto celeberrima mundo
Vel captis visu posuit vulpecula nomen
Amouet, & lesos neruos, anthracâque tollit.

caput 224.

Καρυα Ποντική, ἢ λιπτοκαρυα Græcis: Nuces Pon-
tica, Prænestinæ, & auellanæ Latinis.

*P*ontica splendidius nutrit iuglande, magisq;
Friget & austeri decoratur munere gustus,
Nec non

Nec non & crassa super hæc compage superbit
Gnauius: in reliquis verò par esse refertur.

Caput 225.

Κώκυρος Græcis: Cicuta Latinis.

Non secus ac mures piceum libamen, & hamæ
Squamigeræ carpunt epulas crudele per æquor
Quæ vitam ducunt pecudes, ientacula cicutæ
Mandis, & exitium vesani foricis instar
Vltrò tibi accersis: frigescunt namque viritim.
Si per multa trabas Veneris ludibria somnum,
Corruit impositu stirpis malefida voluptas,
Sed iacturæ tamen nonnulla accedet: eadem
Namque iacebit iners opera languore sepultus
Penis, & hac gracilem ius est seruare mamillam.
Tusus verò latex è culmine præstat ocelli
Efferane flagret vel seuiat ira dolorum,
Atque vt erysipelas herpesque recedat in auras.

Caput 226.

Κιρκία Græcis: Circeæ Latinis.

Circeæ radix suauem diffundit odorem,
Atque calefactat, ducit $\frac{1}{2}$, mouet $\frac{1}{2}$ secundas.
At verò semen distendit lacte papillam.

caput 227.

Κίσος, κίτταρον, ἢ κίσσαρον Græ. Cistus La.

Styphis energia cistus decoratur alacri.
Erons & germen idem præstant, siccant $\frac{1}{2}$, deinde
Vulo

Vulnera committunt visco. Sub classe secunda
 Desiccant flores, nec non maiore redundant
 Stypsis energia, nimiumque fluentia sistunt
 Elumina, putrores etiam sanare feruntur,
 Atque ambusta simul cobibent, questusque nomarum.

Caput 228.

Κίσος ἢ λ&δανον Græ. Ladanum Latinis.

Ladanon eximiè calefactat in ordine primo,
 Verùm diluta stypsis virtute superbit,
 Emollitque simul mediocriter, atque relegat
 Per cæcos abitus, coquit insuper, atque tenella
 Parte viget, nec non auris tormenta refrænat,
 Et morbos vteri tollit, residensque secundas
 Vrinamque ciet, tussimque propulsat & aufert,
 Deciduiq; simul pellit glabreta capilli,
 Quis ob vafritiem toto celeberrima mundo
 Vel captis visu posuit vulpecula nomen.

Caput 229.

Κλινοπόδιον Græcis: Clinopodium Latinis.

Planta pedem simulans fulcri calefactat & aret
 Ordine sub terno, gracili compage redundat
 Insuper, atque ciet partus mensesque morantes,
 Proritatque simul lotium: plagamque veneno
 Fætæ serpentis, nec non acrochordones aufert,
 Rupturamque fugat super hæc, vulsisq; medetur.

Caput 230.

Κόκκος & αφικὴ Græcis: Coccus & granum infecto-
 rium, vel tinctorium Latinis.

Coccus

Marci Neuiani Gerardimontani

Cocustinctorum gustu decoratur amaro,
Nec non exiccat, styppisq; vigore superbit,
Nec tamen inuiso prædatur corpora morsu,
Magnum præterea vulnus neruique refranat.

Caput 231.

Κόλλα, ξυλονόλλα, ή ταυρουόλλα Græcis: Glutinum
& gluten taurinum Latinis.

Ecorjo tauri gluten detergit, idemque
Calfacit, & celerat, leprisque medetur, itemque
Pacat lichenem super hæc ne membra deusta
Phlyctænis rigeant præstat, vulnusque repellit.

caput 232.

Κόμαρος Græcis: Arbutus Latinis.

Arbutus & pomum gustu donantur acerbo,
Sedant præterea pestim, capitisque dolores
Gignunt, tum verò stomacho dispendia constant.

Caput 233.

Κόμμι Græcis: Gummi Latinis.

Siccatur, & infarctu cingit spiracula gummi,
Nec non scabritiem de corpore tollit hiulco.

Caput 234.

Κοιλία Græcis: Lixiuum Latinis.

Præ reliquis siccatur, nec non absterget & aufert
Sordes, & tenera super hæc compagine membri
Præstat

Præstat lixiuium tithymalli ex puluere manans
Et ficus: ideo ferè vexat corpora morfu.

Caput 235.

Κρηθμον Græcis: Crethmum Latinis.

Crethmon amaroris pollet virtute supina,
Nec non & gustu salso decoratur, & aret,
Abstergitque simul, mensesque propellit inertes
Vrinamque, fugat super hæc auriginis iram.

caput 236.

Vt cardiaca cum Græcis, tum La. fuerit appellata,
in dubio apud eruditos est etiamnum.

Ordine sub terno siccatur, binoque calescit
Et per cæca fugat nocuum spiracula chymum:
Quin & amaroris vehementer dote redundat
Herba sibi nomen quæ nunc inuenit Achium,
Scilicet à tremulo cui prodest corde, recludit
Infarctus etiam, nec non incidere fertur,
Nec fraudi fuerit spasmi cupientibus iram
Tollere, dein factum prius ac sperauerit agra
Detrahet ex utero, paresisq; tyrannide quassis
Præsidio fuerit, spumantia fræna deinde
Morbo subdiderit comitia rumpere sueto,
Et mouet vrinam, mensesque propellit inertes:
Quin te spes habeat lumbricos inde necari.

Caput 237.

Κριμμνον Græcis: Crimnum Latinis:
Ægrè conficitur crimnum, nutritque viritim.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 238.

Κροκοδείδιον Græcis: Crocodilium Latinis.

Semen quod profert crocodilion aret, idemq;
Calfacit, atque foras per cæcos mittit hiatus,
Nec non acroris genio decoratur alacri,
Quinetiam lotium mensesque propellit inertes,
Atque lienosis confert splenisve tumori.
Radix thoracis crassamina lenta propellit,
Nec non per nares deducit sanguinis imbrem.

caput 239.

Κυνόβατος Græcis: Rubus caninus Latinis.

Stypsis energia vehementi bacca canini
Sentis donatur, sedisque fluenta coerces.
At folium stypsis mediocri dote superbit.

caput 240.

Κύπρος Græcis: Cyprus Latinis.

Spargit, & astringit folium germēque cyprinum,
Desiccata simul, nec torquet corpora morfu,
Membra deusta rogo leuat in super, atque phlogosin
Ardentem sopit, nec non anthraca coerces,
Aphthas præterea volucrem diffundit in auram.

Caput 241.

Κύτιος Cytifus Latinis.

AT verò cytifi folium per cæca relegat
Spiramenta truces chymos, præstatq; tepore.
Caput

caput 242.

Καδμεία Græcis: Cadmia Latinis.

Seccat, & abstergit mediocriter, atque meatus.
Impedit infarctum cadmia. Sed vsta, deinde
Lota fugat sordes, nec non desiccet & aret,
Idq; citra morsum, nimirumque liquore madescens
Vlcus, vt & putridum quod mollia corpora tentat
Amouet. At verò botryitis parte tenella
Multò præstat ei cui nomen crusta ministrat.
Et natia præit superatque labore paratam.

caput 243.

Καμπη Græcis: Eruca Latinis.

Quæ depascit olus eruca propulsat, & arcet
Vulnera quæ dederit serpens furiosa veneno.

Caput 244.

Κανθαρίδες Græcis: Cantharides Latinis.

Sub legione calent quarta, marcentque secundo
Sub grege Cantharides, leprisque medetur, & arcet
Clauos, & scabros vngues: at membra fatigant
Vlcere, ni iungas alijs frænantibus harum
Virus: & interimunt, stomacho si dentur abundè.

Caput 245.

Κενταύριον μέγα Græ. Centaurium magnum La.

Plantæ maioris radix qua vulnus abegit
Pbyllirides quondam Chiron præceptor alacris
H Pelia

Marci Neuiani Gerardimontani

Pelide, genio decoratur styphis, & acri,
 Nec nihil exiguo præstat dulcore viget.
 Ne mors excipiat tetra pleuritide quassum,
 Ne ruat in fauces Erebi, Stygiamq; paludem
 Quem ruptura tenet, subeatque pericula vitæ
 Quem dyspnœa coquit, sputumque cruore madescent.
 Hinc vocet auxilium, nec non spes firma deinde
 Illinc sit vuluæ cruciamina tetra leuari,
 Ex animi voto successerit inde medela
 Insuper optanti coniungere glutine vulnus.
 Nec non expromptum petat inde puella iuuenem,
 Quæ secum statuit remorantes ducere menses.
 Ut vitæ cursum teneat quem spasma lacepsit
 Hinc imploret opem, nec non hinc lumine cassus
 Promitur ex vtero fœtus, sed traditur Orco
 Nec non & supero viduatur lumine viuus.
 Quem vetus exercet tussis, vel tormina rodunt,
 Hac authore salus quoque blanda venire refertur.

Caput 246.

Κενταύριον μικρόν Græcis: Centaurium paruum La.

AT verò parvæ radix qua vulnus abegit
 Phyllirides quondam Chiron præceptor alacris
 Pelide nullos vt dicunt cedit in vsus.
 Flos tamen atque etiam folium solerter inaret,
 Quin & amaroris profusa dote superbit,
 Astringitque parum, nec vexat corpora morsu,
 Nec non colluuiem sordis proffigat. Inanem
 Non sumes operam qui vulnera glutine possis,
 Atque cicatricis dono sarcire laboras
 Illinc, quinetiam permultum feceris illinc

Lucri

Lucri quem vexant tormenta ferocia lumbi,
 Quin nec te fugiat syringa domarier illinc,
 Puritasque simul veteres. Inopina salutem
 Fors ostentavit super hæc languentibus æstro
 Obegmatos hincce, simul nervi languentibus ira,
 Nec secus atque voluit cadet & res hincce, lienem
 Qui tentant durum lenire, iecurq; leuare
 Prorsus ab infarctu, lentosque propellere menses,
 Nec non & lotium, partus, crassamina, bilem.

Caput 247.

κὺμασσ Græcis: Faba Latinis.

Sed faba desiccata frigetq; sub ordine primo,
 Membraque distendit flabris, ægrèq; domatur
 A stomacho, generat super hæc simulachra quietis
 Turbida, quin etiam tussim profligat, & alui
 Profluuium cohibet, dein intestina cruenta
 Sistit, item vomitum, podagræq; tyrannida mulcet.
 Quinetiam flabris exundat coctæ: sed igni
 Frixæ flabellorum viduatur labe, sed ægrè
 Fertur in anfractus alui, stomachoq; domatur
 Peius, & in cunctos lentè diducitur artus,
 Prona melancholice super hæc alimenta ministrat.
 Immatura citò petit intestina, nutritq;
 Parcior, & nimio distendit membra liquore.
 Styphios ignava cortex virtute redundat.
 Sed caro detergit quam ius est parcior. Alphas
 ac œdema simul, nec non hypochyma refrænât
 Lomentum, atque iuvat grumosas lacte papillas,
 Testiculisq; simul mammæque phlogosin abercet,
 atque vnas oculi, tum sugillata repellit,

22 Marci Neuiani Gerardimontani

Prominulisq; simul lesisq; medetur ocellis,
 Et lac extinguit, seuamque parotidamulcet,
 Contusosque iuuatneruos, ac vulnere pressos,
 Et maculas vultus à sole flagrante profectas
 Ceu reliquas etiam: glabretaque seruat ephæbis.

caput 248.

Κάροσ ἢ κάρωσ Græcis: Carum Latinis.

Ordine sub terno carum calefactat & aret,
 Quin acroris idem moderata dote superbit,
 Concitat vrinam super hæc, gratumque palato
 Dicitur, ac stomacho, dein atra venena repellit,
 Cocturamq; iuuat, nec non flabella coeracet.

caput 249.

Κυνόγλωσσον Græcis: Lingua Canina Latinis.

Lenit alopeciam cynoglosson, & vsta medetur,
 Et canis oblitterat morsus, aluumq; propellit.

caput 250.

Κνίκος ἢ κνήκος Græcis: Cnicus & cnecus La.

Ordine sub terno calet, ac detergit, & vndam
 Cneci propellit semen, tum pblegma per aluum.
 Si furibunda coli tormenta fugare labores,
 Magna patrociniij tibi spes affulgeat inde,
 Imo nec inde moram petulantia necit hydropis.

Caput 251.

Καρκίνος ποτάμιος Græcis: Cancer fluuiatilis La.
 Cancer

Cancer qui fluvium colit, vstus marcet ad instar
 Limacis, tabem super hoc, plagamque veneno
 Fatae serpentis, leporisque per aequora saeva
 Degentis phialae mistum crudele venenum
 Dimouet, atque pedum rimam sedisq; propulsat,
 Carcinoma simul demit, morsusque penatum
 Custodis rabidi, ne nutes lector, abercet.

Caput 252.

Κοχλίας Græ. Cochlea & limax Latinis.

Estque quadruplex Dioscoridi, Κερσάσιος, terrestris: θαλάσσιος, marina: ποτάμιος, fluuiatilis: κρηιόταϊος, ἀκανθαίος, & τοῖς ταμνίσκοις προσκίκολλημένοις ἐγγύς, agrestis quæ vepribus & fructetis adheret.

Vtæ cum testis cochleæ solerter inarent,
 Atque calent modicè, dein intestina cruenta
 Quis non vlcus adest fædo putrore madescens,
 Si piperis niuei galleque minoris eisdem
 Portio iungatur sedant: cum melle vigorem
 Conciliant oculis, zæuósque à sole profectos,
 Atque cicatrices oculi, leucoma, lepramq;
 Alpbos præterea, quæ fuscant inertia dentes
 Insuper, abstergent. Sed menstrua tarda propellunt
 Crudæ cum testis, podagræq; phlogosin abercent,
 Hydropemque simul desiccant, atque tumores
 Articuli madidos, nec non quos plaga vel ictus,
 Tblasmaque suppeditat, tormentaque sæua coercent
 Vesicæ atque coli. Sed nerui vulnera iungit
 Glutine sola caro thuri commexa, fluorem
 Naribus è patulis manantem sistit aceto
 Mistâ, pilos abigit palpebræ mucus, & idem

Marci Neuiani Gerardimontani

Glutine compingit fluxum qui versat ocellos,
Et desiccet eum. Stomachi virtute domatur
Ægrè terrestris, cum duræ carnis habere
Constet eam corpus, quin & corrumpitur ægrè.
Tethyos, ac Panopes, Phorci, Tritonis, & Hippî
Cœrula stagna colens, & iniqui marmoris vndam
Fertur in anfractus alui solerter, & adfert
Emolumenta simul stomacho. Fluuiatilis autem
Tetrum virus olet. Viridantia porrò fruteta
Lentè perreptans ventrem stomachumq; lacepsit,
Multo præterea vomitu thoraca fatigat.

Caput 253.

Καστόριον Græcis: Castorium Latinis.

Castorium siccaturq; caletq;: deinde viritum
Donatur tenera membri compage superbit
Acri præterea gustu, madidumque cerebri
Pulmonisq; simul gelidumq; pathema refrænat,
Nec non & menses, partus, residensque secundas
Elicit: & spasimum, scelerata venena, tremorem,
Tormina, singultus, nec non dyspnœan abercet,
Omnes præterea morbos ex frigore natos
Atque madore fugat, vehemens ni febris adurat.

Caput 254.

Κεραία Græcis: Cepæa Latinis,

Vesicæ scabiem cepæa repellit, inertis
Præterea lotij remoramina lenta propulsat.

Caput 255.

Ελάφου κίςας Græcis: Cornu ceruinum La.

CRudi cervorum cornu nidore fugantur
 Diræ serpentes. Sed adustum fulcit iniquo
 Gingivas fluidas dentesque madore, nitorem
 Præterea denti constat. Si verò lauetur
 Intestina premit roseo madidantia nymbo,
 Cæliacens, simul, nec non auriginis iram,
 Sputaque sanguineo respersa liquore refrænat,
 Vesicæque simul tormenta ferocia lenit,
 Nec non & fluxus nimios desiccatur ocelli.

Caput 256.

Καλαμίνθου Græcis: Calamintha La.

Calfacit & siccat calamintha sub ordine terno,
 Liberat infarctū, gracili compage superbit,
 Et per cæca fugat nocuum spiracula chymum,
 Et trahit ex alto, nec non abstergit, & acri
 Pollet energia feliciter, atque supino
 Præstat amaroris genio: sed corpora morfu
 Tentat, & ulceribus, lotium mensæque propellit
 Insuper, atque mouet sudores, temperat iram
 Spasmatibus hæc etiam, quin nec spe ludit inani
 Pellere conantes illinc furibunda venena.
 Corripit inde fugam super hæc lumbricus, & inde
 Sole frui dabitur quem tormina dira laceffunt,
 Quin & apud superos aget inde diutius, atrox
 Quem tenet ischiadis rabies, & carpsit aurat
 Illinc vitales cui plaga nefanda veneno
 Eætæ serpentis Cocytia regna minatur.

Marci Neuiani Gerardimontani

Verterit hinc etiam benè sugillata studentii
Tollere, quinetiam tenuem hinc fundetur in auram
Sæua leontiasis, ne te sub Tartara mittat
Icterus, hinc animo sedeat lenimen haberi
Insper, hincque datur super hæc ne vita per auras
Eius qui cholera torpet concedat ad imos
Manes, hincque salus manat, si membra rigore
Concutiantur: item vermis qui seuit in aurem,
Vel partes alias quæ dira labe nimisquam
Vlceris vrgentur, vita defungitur illinc.
Hac duce præterea blando reddere salutis
Regno, quem vexat ruptura, vel asthma laceßit.

Caput 257.

Κοκκὸ μύλα Græcis: Pruna Latinis.

Pollet amaroris prunum virtute, vel acri
Præstat energia, gustuue superbit acerbo,
Dulcorisque viget vel dote redundat: iisdem
Non igitur statuas animo hinc succurrere morbis.

caput 258.

Κίτχρσο Græcis: Miliium Latinis.

Ordine sub primo friget, sed in ordine terno
Desiccatur milium, nec frangit corpora morßu,
Quinetiam tenera leuiter compagine membri
Constat, alitque parum, & cruciamina mulcet, & aluit
Frænat, & vrinae lotiue moramina tollit.

caput 259.

Κήσοοο Græcis: Hedera Latinis. Estque triplex, can-
dida, nigra, & helix seu clauicula.

Sed

Sed perhibent hederam styphis virtute, vel acri
 Ornari leuiter, demitq; vetusta fluenta
 Et leuat auriculæ, nec non antiqua repellit
 Vlcera, quæ partes miserè populantur easdem,
 Ac factore leuat patulas, simul vlcere nares:
 At ledit nervos. Qui largius haurit eandem,
 Non minus inde furit quam Prætides, atque Theocles,
 Alcmeon, Athamas, Pentheus, Menedemus, Agaue.
 Verum flos hederæ fugat intestina cruenta,
 Nec non ambustis prodest. Quæ pure redundant
 Subuenit auriculis, nec non quæ peste doloris
 Vrgentur folium, super hæc ambusta coerces,
 Atque vetusta simul capitis tormenta: cerebrum
 Deplet, & infarctu leuat exoluitque lienes,
 Vlcera sint quamuis cacòet he hinc placat, & aufert
 Quem iubaris Clarij dederint incendia nauum.
 Bacca ciet menses, capitisque vetusta refrænat
 Delinitque simul tormenta, expletq; cerebrum,
 Quæ dolore nimis versantur mitigat aures
 Pureq; promanant. Cui tetra phalangia dentes
 Illifere iuuat radix. Sed calculus ater
 Deperit à lachryma, nec non procul hacce faceffunt
 Agmina myrmecum que nutrit sylua capilli,
 Manant hac etiam rigidos glabreta per artus.

caput 260.

Κρόμμυρον Græcis: Cæpa & cæpe Latinis.

Ordine sub quarto calet, atque oscilla recludit
 Vasorum, crassa viget & compagine membri,
 Nec non acroris genio vel dote superbit,
 Extenuatque simul, nec non abstergit, & atro

Η Ψ Cεραυος

Marci Neuiani Gerardimontani

Cepa vorat morſu quæ tangit membra, ſi timq;
Colligit, & flatus molitur, & exterit albos,
Quin menſes etiam ciet, vrinamque propellit,
Ac hypochyma ſimul demit, lapſumque vigorem
Luminis emendat, nubemque repellit, & auferit
Argema, tum verò ſanat quæ pure madefcunt
Aures, quæq; ſonant ſtrepitu vel murmure ſedat,
Quin & alopecia glabreta coercet, & alui
Compeſcit fluxum, variſq; medetur, & auferit
Anginam, nimio dein expedit imbre cerebrum.

caput 261.

Κριθὴ Græcis: Hordeum Latinis.

Hordea deſiccant frigentque ſub ordine primo,
Quinetiam tergent leuiter, ſtellaque gignunt;
Sed ſpoliantur ijs decocta, vigentq; tenello
Membro, quàmq; fabæ nutriunt impenſius, et ſi
Munere donentur ſimili, dum cætera ſpectas.

Caput 262.

Κυκλάμινος Græcis: Cyclaminus, rapum, tuber,
& umbilicus terræ Latinis.

Calfacit & ſiccatur cyclaminus in ordine tertio,
Et per cæca fugat nocuos ſpiracula chymos,
Atque trahit, venæ ſuper hæc oſcilla recludit,
Extenuatque ſimul, nec non abſtergit, & aluo
Phlegma ſoporiferum laticômque propellit inertem,
Detrahit ex utero ſuper hæc & lumine cæli
Fraudatam partum, viuientis morte reſponans
Lumina, quin menſes etiam proritat & effert
Segnes,

Segnes, tum verò scelerata venena refrænat,
 Morsum præterea diri serpentis abercet,
 Ittericumq; fugans, nimio caput expedit imbre,
 Sedem prominulam dein amouet, atque vigorem
 Luminis obtusum, & strumas, herpeta, podagram,
 Duritiesque simul, nec non tubercula, næuos
 In cute quos genuit Clarij petulantia Phœbi:
 Quin & alopeciam, nec non hypochyma, lienis
 Molem, dein paresin, capitisque vetusta propulsat
 Neruorumque simul tormenta, ferosque dolores
 Seu tormenta coli fugat, & comitia suetum
 Disturbare pathos, simul exanthema, deinde
 Vulnera, quæq; caput tentant vlcuscula sopit,
 Sudoresque mouet crocea qui bile notantur.

caput 263.

Κύπρος & γοσ Græcis: Cypirus & cyperus Latinis.

Calfacit & marcet radix siccaturæ cyperi,
 Nec nihil extenuat, leuiterque astringit, & ora
 Vasorum pandit, nec tentat corpora morsu.
 Inde medela fluet super hæc abolere petenti
 Scrupum, sin animus tulerit propellere menses
 Vrinamque simul, tibi spes affulgeat inde,
 Cesserit ex animi voto medicamen & inde
 Pellere conanti vulnus, quod scorpius ater
 Implicuit membris, hygiæ aduenerit axi
 Inde simul cuius corpus tardatur hydrope,
 Nec non inde fugit vuluæ præclusio, atroxq;
 Eiusdem frigus, dein vlcera rore fluentia,
 Et quæ suffarcit magna cum mole cicatrix,
 Tum quæ plus nimio prædantur & ora laceffunt.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 264.

Κινναβαρίσ Græcis: Cinnabaris Latinis.

Cinnabaris præstat styphsis virtute socordi,
Nec non acroris diluta dote vigescit.

Caput 265.

Κίονησ Græcis: Pumex Latinis.

Pumex ambustus gracili compage redundat,
Nec non acroris diluta dote vigescit,
Auxilióque inuat si fuscet inertia dentes
Gingiuásque simul, nec non abstergit, & aufert
Sordis colluuiem quouis à corporis artu,
Nec non pupillis tenebras parientia demit,
Gingiuásque simul fluidas humore refulcit,
Molem præterea depellit carnis hiulcæ.
Exiit acrorem lotus, carnémque restaurat.

Caput 266.

Κοραλλίον Græ. Corallium & Coralium La.

Coralium siccat vehementer: idémque gelascit,
Astringitq; simul mediocriter, atque fluentum
Sanguinis amandat, nec non depellit hiulcæ
Molem carnis, item premit intestina cruenta:
Atque genorrhœan, menses, vteriq; fluenta
Que splendore nitent frænat, minuitq; licnes,
Atque dysuriæ succurrit, & amouet oris
Vlcera, quin etiam comitia rumpere suetum
Ablegat morbum, dentésque refulcit iniquo
Plus satis instabiles humore, fugatq; tremenda

Tormis

Tormina. Quinetiam quòd si mergare nefastis
 Curarum nebulis hominum vestigia vitans
 Instar Nyctimenes, aut Bellerophontis Alæi,
 Frigida curarum fomenta reliqueris inde.

Caput 267.

Κικώριον, κικώτιον, ἢ κικώμοσ Αἰγύπτιοσ Γρα.
 Faba Aegyptia Latinis.

Sed faba quam tellus Ægyptia misit abundat
 Excrementitio liquore, deinde madescit
 Vberius nostra, styphisque vigore superbit,
 Et confert stomacho, dein intestina cruenta
 Cœliacenz premit. Sed cortex præstat id ipsum
 Plœnius. At medium nuclei decoratur amaro
 Gustu, atque auriculæ tormenta ferocia lenit.

caput 268.

Κόσος Græcis: Costus Latinis.

Calfacit, acroris vehementer dote redundat
 Costus, & ignauè genio decoratur amaro,
 Et trahit ex alto, sed macerat vlcere corpus,
 Atque ciet menses lotiumque, iuuatque rigorem.
 Quin hac præterea spem certam ponat in herba
 Viperei dentis qui vulnere saucia gestat
 Membra, fugamq; petit lumbi cruciamen eadem
 Stirpe, nec hac animo certè spes haurit inanes
 Qui mulcere studet paresin. Dein eripit Orci
 Faucibus hæc eadem sæua pleuritide quassum,
 Auxilioque iuuat cui dira pathemata vuluæ
 Sedes Tartareas minitantur & ostia Ditis,
 Et rapit in Venerem segnes tardosque maritos,
 Atque ma

Marci Neuiani Gerardimontani

*Atque manus adhibet medicas à sole profectis
Næuis, præterea latos helmyntes abercet.*

caput 269.

Κόρες Græcis: Cimices Latinis.

INditus in penem cimex qui viuit abercet
Vrina tarde sufflamina tarda morasue.

Caput 270.

Κλύμενον Græcis: Clymenum Latinis.

STyphis energia clymenum decoratur, idemque
*Friget, & hinc rutilo madidantia sputa liquore,
Et fluxus roseos vteri compescit, & aufert
Præterea rutilum fluitantem ex naribus imbrem.
Porro cicatricis dono coniungit & vnit
Vulnera frons pauco quæ tempore membra grauauit.*

Caput 271.

Κροκόμαγμα Græcis: Crocomagma La.

Calfacit, & mollit crocomagma, coquitque, vigorem
Luminis emendat, lotijque moramina tollit.

Caput 272.

Κλήθρα Græcis: Alnus Latinis.

Porro recens alui folium pacare tumores
*Dicitur impositum, duramque iuuare phlogosin,
Confectos itidem nimiove labore trabentes
Ægrè membra iuuat, nec non refocillat, eundi.*

Caput

Caput 273.

Κάππαρις Græcis: Capparis Latinis.

Capparis emarcetque caletque: deinde viritim
 Pollet amaroris genio, sed dote superbit
 Acri languidius, minimumque vigescit amara,
 Nec non extenuat, terget, per cæca resoluit
 Spiramenta, dein purgat, constringit, & aurem
 Vindicat infestis à vermibus, atque cerebrum
 Deplet, & humores tardos mistosque cruori
 Idque per anfractus lotij propellit & alui,
 Menses præterea ciēt, urinamque propellit.
 Dentibus exciderint hac ipsa stirpe dolores
 Insuper & lumbo. Cui stat sententia splenis
 Tollere durtiam, permultum sentiet inde
 Frugis, ad exitium super hæc hinc struma vocatur,
 Atque angina simul, nec spe lactatur inani
 Præterea cupiens illinc quæ sorde madescunt
 Ulcera, quæq; diu laniant membra, tumores
 Et duros, nec non paresin, podagramque fugare,
 Præterea hinc etiam compendia magna parantur
 Spasmata vel niueos albos inhibere volenti.

Caput 274.

Καυκαλις Græcis: Caucalis Latinis.

Caucalis urinae lotij ve moramina tollit,
 In reliquis etiam dauco par esse refertur.

caput 275.

Κόνυζα Græcis: Conyza Latinis.

Vtraque marcescit terno flagratque conyza
 Sub

Marci Neuiani Gerardimontani

Sub grege, quinetiam gustu decoratur amaro,
 Nec non acroris virtute superbit, & arcet
 Præterea morbos vuluæ, capitique dolori
 Prodest, nec ducas hanc flocci quisquis ab atro
 Saucia membra geris serpentum dente. Nec aura
 Vescier ætherea cessaueris, inde resistens
 Arquati furij, quin hinc sceleriter exit.
 Cœpta medela tibi concusso labe rigoris,
 Eius præterea non rumpent stamina Parcæ
 Qui dum læsus erit gressum hinc sub tecta salutis
 Flectere constituet, languescens tormine matam
 Repperit hinc etiam finemq; doloris acerbi,
 Hincq; agitare fugam tubercula, deinde morantes
 Coguntur menses, lotij sætusque moramen.

caput 276.

Κοτυληδών Græcis: Cotyledon, umbelicus Veneris, & acetabulum Latinis.

FRiget, & absterget cotyledon, atque resoluit
 Per cæcos abitus, reprimitq; vigore supino
 Præstat amaroris super hæc, & stypsios aquæ
 Donatur genio leuiter, stomachumq; flagrantem
 Sopit, itemq; mouet lotium, scruposque refrænat,
 Quin & erysipelas, nec non hydropa, phlogosin,
 Et strumas abigit, nudatque virilia tecta.

caput 277.

Κόρνυς Græcis: Cornus Latinis.

GErminatæ frondes corni vehementer inarent,
 Et ratione pari gustu decorantur acerbo,
 Præ

Præterea vulnus præduri corporis æquè
 Glutine coniungunt. At stypsis dote vigescit
 Bacca valetue, dein gustu decoratur acerbo,
 Atque alui cobibet manantia plenus æquo
 Flumina, quinetiam leuat intestina cruenta.

Caput 278.

Κόμινος Græcis: Cuminum Latinis.

Estque duplex, satium & sylvestre.

CAlfacit, & siccat semen, stringitque cumini
 Quod per Hamadryadum viridaria surgit in auras,
 Menstrua plus nimio fluitantia sistit, & asthma
 Tollit, item plagam diri serpentis abercet,
 Nec non qui patulis manat de naribus imbrem
 Sanguinis, & flatum sedat, testisque phlogosin:
 Viuida pallidulo sed tingit membra colore.
 Sed quod vestit agros, magis hoc virtute superbit.
 Acroris, flatum dein amouet, atque phlogosin
 Testis, & horrendæ plagam serpentis abercet,
 Nec non singultus & sugillata refrænat,
 Et confert stomacho, dein effera tormina lenit.

Caput 279.

Λαθύρις Græcis: Lathyrus Latinis.

Ordine sub terno flagrat, sed corte lathyrus
 Humet sub prima, tithymalli dote vigescens.

caput 280.

Λάπαθος, λάπαθος, Græcis: Lapathus, Lapathum &
 rumex Latinis.

AT lapathus betæ genio decoratur eodem.

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 281.

Λίνου Græcis: Linum Latinis.

Ægoceri, semen linorum, dote superbit.

Caput 282.

Λινόζωσος, Ερμῆ πῖσα, ἢ Κοττάνιον Græcis:
Mercurialis Latinis.

CAlfacit & marcet siccate sub ordine primo,
Et per cæca fugat nocuum spiracula chymum
Planta, cui peperit nomen Cyllenius heros,
Lympham præterea ducit, bilemque per aluum.

Caput 283.

Λιβανωτίς σεφανωματικὴ Græcis: Rosamarinus,
rosmarinum, & rosmarus Latinis.

CAlfacit & siccate, tergetque sueta corollis
Rosmarus euincire caput, ferturque secare
Crassos humores. Pestim nidore vaporis
Arcet: dein cerebrum largo munimine fulcit,
Quin & energiam memorem, cordisque restaurat
Munia lapsa, simul vocem quæ faucibus hæret,
Icteron & paresin domat insuper, atque tremorem.

caput 284.

Λιθόσπερμου Græcis: Lithospermum Latinis.

CAlfacit & siccate lithospermi semen, & aufert
Scrupos aut lapides etiam, lotiumque propellit.

Caput

caput 285.

Λιθωνος ἢ λιθωνωτός Græcis: Thus Latinis.

Ordine sub primo siccatur, sed corte secunda
Thus calet, & styphis diluta dote vigescit.
At cortex siccatur bina sub corte viritum,
Styphis energia maiori deinde superbit,
Vberiusque valet crassi compagine membri,
Nec non cæliacen, aluique fluenta coercet,
Intestina simul, dein sputa cruenta. Calefcit
Nec non exiccat fuligo sub ordine terno,
Colluuiemque simul cutis amouet, atque refarcit
Vlcera, quis nimium premitur vel torpet ocellus.

Caput 286.

Λεμόνιον Græcis: Limonium Latinis.

Ordine sub terno limonion aret: itemque
Calfacit: vbertim super hæc astringit, idemque
Pacat cæliacen, ac intestina cruenta.

Caput 287.

Λεχίμ Græcis: Lichen Latinis.

Acriter exiccat, sed multo obscurius alget
Lichen, præterea vitium cognomine placat.
Hinc quoque prompta fuit dire medicina phlogosi,
Nec non exitio datur hinc auriginis ira.

Caput 288.

Λευκοῖον μέλιον Græcis: Viola lutea Latinis.

Nullum verò ἴον est λευκοῖον, & contrà.

Marci Neuiani Gerardimontani

L Vteolæ viclæ tenera compagine membri
Pollent, atque calent, tergentq; ornantur amaro
Præterea gustu. Flores & semina ducunt
Menses, & partus, lotium, residesque secundas:
Sed tamen interimunt vescentes ætheris aura
Fœtus: & rimæ sedis medicantur, & aphthibis,
Atque cicatrices oculi resecare feruntur,
Nec non in volucres aurasque notosque profundunt
Vlcera, quæ magna iungit cum mole cicatrix.
Quinetiam radix genio dotatur eodem,
Sed compage minus gracili decoratur: aceto
Nexa iuuat splenes eduros, atque podagram,

Caput 289.

Vt ligustrum appelletur Græ. in dubio apud eru-
ditos est etiamnum.

At cyprus ornatur genio vel dote ligustri.

caput 290.

Vt planta, quam nunc vocant lunariam minorem, seu
racemosam, cum Græ. tum La. fuerit dicta, in dubio
apud eruditos est etiamnum.

Verùm planta minor cui nomen luna ministrat
Ob similem folij vultum, frigescit, & aret,
Astringitque simul, mensesque propellit inertes,
Et quemuis vteri fluxum, vulnusque viritim
Glutine compingit, leuat intestina liquore
Tineta sub hæc roseo, dein amouet atque coercescit
Enterocelarum pueri tormenta nefanda.

caput 291.

Λυσιμάχιον Græcis: Lyfimachium Latinis.

QUam rex Bistonius reperit virtute redundat
Stypsis herba, dein desiccatur, itemque fluorem
Sanguineum patulis è naribus, atque cruenta
Sputa, dysenteriam, vulnæq; fluenta coercet,
Nec non vbertim connectit glutine vulnus,
Et procul exagitat seuos nidore colubros.

caput 292.

Λαγώπης Græ. Lagopus, & pes leporinus La.

STypsis energia pollet, siccaturque lagopus,
Alui profluuium dein amouet, atque phlogoses
Inguinis ablegat, dein intestina cruenta.

caput 293.

Λευκός Græcis: Leucas Latinis.

LEucas desiccatur flagratque sub ordine terno,
Acrorisque simul virtute superbit, & arcet
Virus quod spargunt animalia fæta veneno.

Caput 294.

Λύχιον Græcis: Lycium Latinis.

Estque liquor pyxianthæ.

Squalet seu siccatur lycium sub corte secunda,
Et partim gracili, partim compagine crassa
Pollet, item partim friget, partimq; calefcit,
Nec non deterget, stypsisque vigore superbit,

Marci Neuiani Gerardimontani

Et per cœca truces mittit spiracula chymos,
Pruriturq; simul tuſſim, veteresque fluores
Rimam ſedis, item tonſillas, atque genarum
Pſoran, & herpes, dein inteſtina cruenta,
Nec non cœliacen, & labia fiſſa, ſcreatum
Sanguinis, & fluxus vteri, ſedisq; phlogoſes
Atque oris placat, ſugillatisque medetur,
Vlcera præterea cacœthe ſopit, & aufert
Putrores nimios, nec non caligine cincti
Luminis abſterget tenebras, confertq; petitis
A cane, ſeu rabido læſis custode penatum,
Nec non attritus leuat, & flauedine crines
Tingit, & auriculis prodeſt quæ pure madefcunt.

caput 295.

Λωτός δένδρον Græcis: Lotus arbor Latinis.

Lotus energia ſtyphiſis decoratur inertī,
Deſiccaturq; ſimul mediocriter: atque ſuperbit
Seu compage valet gracili. Ramenta capillum
Deciduum cohibent, vt & inteſtina cruenta,
Nec non cœliacen cohibere feruntur, & alui
Præterea fluxum, qui iuſto largius exit.

Caput 296.

Μελισσόφυλλον, ἢ μελιφυλλον Græcis: Meliſſo-
phyllum, meliphyllum, & apiaſtrum Latinis.
At praſij leuiter meliphyllum dote vigeſcit.

Caput 297.

Ordine ſub primo ſiccatur, ternoque caleſcit

Sub

Sub grege fœniculum, mensesque propellit inertes,
 Vinamq̄ ciet, distendens lacte mamillas.
 Ne ruat in mortem serpentis dente nefando
 Saucius, expromptum medicamen venerit illinc,
 Mandet huic etiam subeunda negotia, renum
 Vesicæq̄ simul morbo iactatus, vt aura
 Vitalis post hac moderetur membra flagrantis,
 E stomacho, tellus patet hinc quoq̄ blanda salutis,
 Ne canis ore lacer lucem super hæcce relinquat,
 Non absumpta salus hinc esse putetur, ocelli
 Præterea lapsum datur hinc reficere vigorem.

Caput 298.

Μάκρη Græcis: Macer Latinis.

STyphis energia vehementi pollet, & aret
 Ordine sub terno macer, exornatur acerbo
 Præterea gustu solerter, itemq̄ vigescit
 Acroris genio leuiter, mistisque redundat
 Viribus, & fluxus alui, sputumque cruentum,
 Cæliacenzq̄ premit, dein intestina cruenta.

caput 299.

μαλακάθρον, μαλακάθρον φύλλον, ἰνδῖνον φύλλον,
 ἢ φύλλον Græcis: Malabathrum, folium malabathri,
 folium Indicum, & folium Latinis.

Malabathrum casie genio decoratur eodem.

μοσχός Græcis: Moschus Latinis.

Ordine sub terno siccatur, binoque calefcit
 Moschus, item cerebrum largo munimine fulcit
 I iiij Frigæ

Marci Neuiani Gerardimontani

*Frigore languidulum, cordisq; pathemata sedat
Omnia, quæ frigus dederit, sarcitq; labantem
Cordis energiam, cerebrique ex frigore natos
Demulcet morbos, ceu magnum, coma, carumq;.*

Caput 300.

Μέλι Græcis: Mel Latinis.

MEL calet & marcet siccatur sub ordine bino,
Detergitq; simul vehementer, idemq; redundat
Seu compage valet tenera, genioque vigescit
Acri, decrepitis datur insuper, atque gelanti
Temperie rigidis. Crudum flabella ministrat,
Nec non thoracem tussi diuexat & vrget.
At coctum leuius tergit, genioque redundat
Acrovis multo dilutius, atque ministrat
Plus nutrimenti, sinuosaq; glutine iungit
Vlcera, quinetiam tenebras caligine pressi
Luminis absterget, lotiumque propellit, & auris
Murmura proffigat sonitusve, feroxq; papauer,
Nec non & fungos, præputianuda, veneno
Fætæ serpentis plagam, lichena, deinde
Lendes ac prolem, & tonsillas, atque penatum
Custodis rabidi morsum, anginamq; coerces,
Tussim præterea volucrum diffundit in auram.
Manna ciet leuiter bilem, tutoq; proinde
Debilibus dabitur, pueroque, vteroque gerenti.
Si quis adaugendi vires teneatur amore,
Gnauius adiungat: dein emollire refertur,
Restinguitq; sitim, viduatque asphredine pectus.

Caput 301.

Μεσπίλον, ἢ μεσπίλη Græcis: Mespilus Latinis.

Germinat tum frondes quas mespilus edit acerbo
Gustu donantur cumulatè. Bacca redundat
Stypsis energia, dein emolumenta profundit
Atque parit stomacho, sedisq; fluenta coercet.

Caput 302.

Μέδιον Græcis: Medium Latinis.

Medion instruitur diuersis partibus: ipsum
Semen quippe valet gracilis compagine membri,
Nec non extenuat, mensesque propellit inertes:
Cum tamen austero gustu donetur, & omnis
Membri compefcet radix abigatque fluorem.

Caput 303.

Μελανθιον Græcis: Melanthium & gith Latinis.

Ordine sub terno calet, atque melanthion aret,
Nec non instruitur tenera compagine membri,
Quin & amaroris genio vel dote superbit,
Extenuatque simul, tergétque, ciétque morantes
Menses, & lotium, distendens lacte papillam,
Quin hypochyma simul cohibet, morsumq; phalangis.
Spesque datur menti lumbricos inde necari,
Festinantque fugam tormenta minacia dentis
Illinc, & capitis, ne fata inimica propinquent
Asthmate concussis licet hinc sperare salutem,
Cogitur hinc pœnas etiam dependere næuus
In cute, ceu maculans vultum lentigo decorum,

Marci Neuiani Gerardimontani

Nec non & clauis rabies, formica, lepraq,
Duritiefque, simul flabella, deinde catarrhus.

Caput 304.

Μῆορ Græcis: Meum Latinis.

Radix porrò mei calefactat in ordine terno,
Sub statione licet bina marcere feratur,
Nec non vrinam mensesq; propellit inertes,
Vescicamq; simul renésque recludit, & arcet
Affectus vteri, nec non artbritida mulcet:
Sed caput incessit plus æquo sumpta dolore.

Caput 305.

Μύαγρος, μιλάμπυρον, ἢ μελάμπυκνον Græcis:
Myagrus, melampyrum, & melampycnum La.

Porrò melampycni patulos infarcit hiatus
Semen, itemq; polit sedatum aspredine corpus.

Caput 306.

Μυροίνη, ἢ μυρῆίνη Græcis: myrtus Latinis.
Estque duplex, satiuæ & agrestis.

Mista dote valet myrtus quæ surgit in horto,
Nam partim gracili compage superbit & vrit,
Et partim, atque adeò fecundius, alget, itemque
Parte valet crassa: nec non desiccatur amænè,
Quinetiam styphsis pollet virtute. Cruentum
Sputum bacca fugat, lotijque moramina tollit,
Et confert stomacho, morsumque phalangis abercet,
Vulnus præterea quod scorpium intulit ictu,

Nec non

Nec non prociduam vuluam, vuluæque fluores,
 Quæque tenent magnum tubercula luminis orbem,
 Deciduosq; pilos, oculique phlogosin, & vlcus
 Extremæ partis, nec non epinyctides, atque
 Vesicæ morbum leuat, & depellit achoras,
 Et præstat iuuenem rediuuio flore capillum,
 Nec non prominulam sedem compefcit & arcet.
 Laxatos artus folium compefcit, & alphas,
 Cæliacenz, simul, testisque phlogosin, & aures
 Humidulas tabo, nec non herpeta, fluores
 Insuper omnigenos, super hæc epinyctides aufert,
 Atque sacros ignes, & condylomata sopit,
 Vlcus præterea liquidum profligat, & vstis
 Competit, & iuuenem rediuuio flore capillum
 Præstat, itémque pedum manuumque pterygia tollit.
 Styphis energia maiori myrtis abundat,
 Desiccâtque simul non paulò gnauius illis.
 Frondes & baccæ myrti surgentis in aruo
 Proritant menses, lotijque moramina pellunt,
 Necnon ictericum sedant, capitisque dolores,
 Vesicæque simul scrupos lapidesve refringunt.

Caput 307.

Μαλαχὴ Græcis: Malua Latinis. Estque duplex,
 hortensis, & syluestris.

NEstit Hamadryadum viridaria culta, vel agros
 Malua. Tepore valet, nec non per cœca resoluit
 Spiramenta foras qui versant intima chymos,
 Emollitque simul, sed enim dilutius æquo,
 Largo præterea distendit lacte mamillam,
 Auxilioque iuuat læsos à dente pbalangis.

Inde

Marci Neuiani Gerardimontani

Inde medela venit super hæc, & dulce iuuamen
Ne fugiat Lethes ambusti vita sub umbras,
Nec non inde procul fugitat sacer ignis, achorq;
Imber fursureus capitis de vertice manans,
Quæque tenent magnum tubercula luminis orbem,
Nec non durities vteri, cunctumque venenum,
Et super hæc ictus apium, vespæque molesti.
Nec non hinc venias in spem lenimen haberi
Cuius terribilis vorat intestina quatitq;
Rosio, vel sedem, partusve capaca membra
Seu genitale solum. Sed cultam vincit agrestis.

caput 308.

Μογίκη Græcis: Myrica & tamarix Latinis.

GNaui ter extenuat, nec non fœliciter æque
Corpora detergit, sed styphsis dote myrica
Segnius ornatur, quin & compagine membri
Donatur tenera, nec desiccare videtur,
Et minuit splenem, tormentaque dentis amara
Lenit, si radix, folium, vel ramus in vsum
Venerit. Eximia styphsis virtute redundat
Cortex, & fructus, cum galla pollet iisdem
Viribus (vt memorant) super hoc, & sputa cruenta,
Cœliaceque premit riuum, vulueque fluenta.

Caput 309.

Μηκωρ Græ. Papauer La. Suntque eius tria genera maxi-
mè cognita, erraticum, satium, corniculatum.

COgnouere triplex hac tempestate papauer
Nectit Hamadryadū viridaria namque, vel agros,
Vel cae

Vel calicem gestat referentem cornua tauri.
 Frigore donatur primo grauiore secundum.
 Vtraque ne ducas in somnia tempora noctis
 Præstant, & cohibent manantia flumina vuluæ
 Largius atque decet, sputumque cruore madescens,
 Manantemque simul roseum de naribus imbrem,
 Quin & erysipelas placant, capitisque dolores
 Auriculæque simul, calidamque phlogosin, & æstum
 Qui torquet fauces, vulnus, podagramque, sitimque,
 Nec non cæliacen, tetricæque tyrannida tussis,
 Addas his etiam scelerata fluentia catarrhi.
 Verum quod gestat referentem cornua tauri
 Siue bouis calicem calefactat & aret, idemque
 Tergit, & extenuat, tormentaque sæua repellit
 Lumborum, & iecoris truculenta pathemata mulcet,
 Aluum præterea leuiter mouet atque propellit,
 Denormemque simul diuellit ab vlcere crustam.

caput 310.

Μορῖα ἢ συκαμινία Græcis: Morus Latinis.

STypsius instruitur generosa dote corymbus
 Ante diem plænum decerptus ab arbore mortis
 Gnara Pyramiæ, dein intestina cruenta,
 Nec non cæliacen, aluique profusius æquo
 Manantem riuum sistit, reliquosque fluores.
 At verò styphis mediocri dote racemus
 Pollet maturus, ventremque propellit inertem.
 Germen cum folio nec ducit & euocat alui
 Flumina, nec sistit. Cortex radice eandem
 Prouocat, & latos helmyntes, itemque dolorem
 Dentis profligat, remorantia menstrua ducens.

Caput

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 311.

Μύρρις Græcis: Myrrhis Latinis.

MYrrhidis at radix calefactat in ordine bino,
Nec non obscure tenera compage redundat
Partis, dein menses etiam, segnesque secundas,
Thoracisque simul crassamina lenta propellit.
Ne reddas animam Lethæsq̄ feraris ad vndas
Cuius membra fero petierunt ore phalanges,
Aerane mittas haurire, diemque supremum
Tabe fatigatus cogaris obire, leuamen
Hinc tibi promittas: ne torua minetur Auernum,
Hinc pete suppetias, pestis, quæ trusit ad Orci
Regnum Dardanidas cumulando funere funus,
Postquam tellurem tetigit Curetida princeps
Laomedontiadum, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus Lavinâque venit
Littora, quæque Stygi multos damnauit Auernæ
Quondam Graiugenas memorem Titanis ob iram,
Mellifluus chartæ veluti commisit Homerus,
Quæque cateruatim prostravit & hausit Athenas
Mopsiacas, veluti docto Lucretius ore
Cantat, qui rerum causas, & semina mundi
Ausonidum primus reserauit, & orgyæ matris
Naturæ primus docuit, lunæq̄ meatum.

caput 312.

Μελίλωτος Græcis: Melilotus, sertula Campana,
& corona regia Latinis.

DOnatur mista melilotus dote, sed vrit
Gnauius atque gelet, nec non per cæca resoluit
Spiras

Spiramenta foras qui seuit in intima chymum,
Nec nihil astringit, coquit insuper, atque dolores
Auriculæ, & stomachi, capitisq; refrænat, achores
Præterea sopit, nec non meliceridas aufert.

caput 313.

Μανδραγόρα Græcis: Mandragoras, malus
canina & terrestris Latinis.

Mandragoras terna friget sub corte, calétque
Nominib; & fessos dulci complectitur artus
Atque quiete rigat, nec non cruciamina tollit.

caput 314.

Νυμφαία Græcis: Nymphæa La:

Nymphææ radix semenq; gelaescit & aret:
Abstergitq; parum, nec rodit corpora morsu,
Nec non vesicæ stomachiq; doloribus obstat,
Nec non cæliacæ, aluique fluentia repellit
Atque dysenteriam, roseoque nitentia rore
Flumina, dein Veneris ludibria subdola mulcet,
Atque glabreta quibus toto celeberrima mundo
Nomen adinuenit pecus arcet, & exerit alphas.
Ne ruat in Veneris ludum cumulatius æquo
Raptus amore truci, datur hinc præstare, maritus.

Caput 315.

Νάπυ, ἢ σίνυπι Græcis: Sinapi Latinis.

Ordine sub quarto flagrat, marcetq; sinapi,
Nec non absterget, secatur insuper, atque reuellit
Ex als

Marci Neuiani Gerardimontani

Ex alto, sed enim prædatur corpora morfu,
 Nec non scabritiem salebrofi tramitis aufert,
 Antiadâsque simul pacat, reliquosque tumores
 Præduros abigit, nec non tormenta lienis
 Et veteres alios mulcet lenitque dolores,
 Ischiadosq; simul rabiem, magnumque repellit,
 Lichenemque feram: psoræque tyrannida sopit,
 Et cobibet lepram, sugillatisque medetur,
 Nec non hystericæ confert, oculique vigori,
 Asthma deinde, simul lapides, hydropaque tollit,
 Atque glabreta quibus toto celeberrima mundo
 Vel captis visu posuit vulpecula nomen,
 Auditumque grauem profligat, & auris abercet
 Murmura, quinetiam ex cerebro proritat inertem
 Lympham, phthiriasin dein amouet, atque veternum
 Mitigat, atque valet sternutamenta ciere.

caput 316.

Ῥόδοδαφνή, ἢ Ῥόδοδένδρον Græc. Nerium,
 rhododaphne, & rhododendrum La.

PER cæcos chymum rhododaphne mittit hiatus
 Illita, sed manes potata remittit ad imos.

caput 317.

Ῥάβδον Græcis: Ferula Latinis.

ATTenuat semen ferulæ, & calefactat, & arceat
 Tormina, sudores mouet inde. Medulla virentis
 Nonnihil astringit, sputumq; cruore madescens
 Cæliacenz, dein patulis ex naribus imbrem
 Sanguinis vndantem sistit, vulnusq; coerces,
 Effera

Effera quod dederit scelerato vipera morfu.

Caput 318.

Νάρκισσος Græcis: Narcissus Latinis.

R Adix narcissi vehementer siccatur, & vnit
 Glutine quantumvis ingentia vulnera, terget
 Insuper, at leuius, quæ tergo hæserunt sagittas
 Præterea euellit, nec non arthritida mulcet
 Antiquam, atque ciet vomitum, nausque repurgat
 In cute quos dederit Claris petulantia Phæbi,
 Vlcus præterea quod sorde madescit, & albos,
 Nec non abscessus rumpit, confertq; deustis,
 Malleolosque simul luxatos demit & aufert.

Caput 319.

Ξιφίον Græc. Xiphium & gladiolus Latinis.

R Adix ensiculi trahit, & per cæca resoluit
 Spiramenta truces qui iactant intima chymos,
 Exiccatque simul, panosque repellit, & effert
 Spicula, tum verò menses prolestat inertes.

caput 320.

Ξάνθιον, ἢ φασγάνιον Græcis: Xanthium &
 phasganium Latinis.

Semen phasganij per cæcos mittit hiatus,
 Quin & amaroris genio decoratur, & acris,
 Calfacit, & siccatur super hæc, pellitque tumores.

caput 321.

Ὄριγανος Græcis: Origanus Latinis.

K In

Marci Neuiani Gerardimontani

IN terna verò calefactat origanus ala,
 Desiccaturque simul, nec non incidit, & alio
 Deijcit humores nigros, depletque cerebrum,
 Quin menses etiam ciet, vrinamque propellit.
 Inde reportatur permultum frugis hydropē
 Quassus præterea, nec diris occubat vmbri
 Quem petricoso sceleratus læserit ictu
 Scorpio, si plagæ solamen duxerit inde.
 Quinetiam hinc pœnas exoluet spasma, moramque
 Tollent præterea phialis commista venena,
 Nec non excutitur membris hinc psora, fugæq;
 Mandant se tusses. Hygiæ prenderit oras
 Illinc præterea seuo pruriginis æstro
 Quassus, & auriculæ dolor aufugit, atque tenetur
 Hinc spe non vana super hæc aurigine torpens,
 Nec non abscedunt hinc rhegmata seuæ, moramque
 Soluunt antiades, si vis imponere finem
 Præterea vlceribus nimium lacerantibus ora,
 Inde mædela fluat, spe non frustraberis inde.

Caput 322.

Οξυανθά Græcis: Oxyacantha Latinis.

OXyacantha gelat siccaturque sub ordine vino.
 Styphis energia bacca donantur, & alui
 Profluuium cohibent, nimiumq; ruentia vuluæ
 Flumina: dein mlucet fastidia magna ciborum,
 Et febris ardorem compefcunt, atque fluenta
 Cuncta, sitimque leuant. Diuellit spicula radix.

caput 323.

Οσυρίς Græcis: Osyris Latinis.

Calfas

Calfacit, atque viget membri compage tenella,
Quin & amaroris genio decoratur osyris,
Obstructuque leuat, nec non acrove superbit,
Absterget q̄ simul. Datur inde parare deinceps
Quo possis maculam vultus equare cylindrum,
Quinetiam lotij datur inde moramina tarda,
Nec non icterici rabiem stimulumq; fugare.

caput 324.

Ορχις, ἢ κувὸς ὀρχις Græcis: Orchis & testiculus canis Latinis.

Concitat in Venerem segnes tardosque maritos,
Et flabella parit radix quæ maior habetur
Orchitis: at ludum Cytheræ parua moratur.

Caput 325.

Οινάθη Græcis: Oenanthe Latinis.

Calfacit oenanthæ siccâtque sub ordine terno,
Quin & amaroris generosa dote superbit,
Nec non vrinam ducit, residesque secundas,
Et stomachi flatus inhibet. Ne spargat in auras
Vitæ regalis, datur inde parare iuuamen,
Ne tormenta simul vexent te renis, & asthma,
Demittantque neci lapides, vel ad antra releget
Cocytj magnus, licet hinc sperare salutem.

Caput 326.

Οξύς Græcis: Oxys Latinis.

Quin & acetosæ par oxys fertur haberi.

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 327.

Ορμινον Græcis: Horminum Latinis.

*Horminum siccatur mediocriter, atque calefcit,
Quin oculi nebulas, nec non ædemata mulcet,
Et stimulat Venerem, tum verò spicula vellit.*

Caput 328.

Οροσοο Græcis: Eruum Latinis.

*ERuum desiccatur solerter in ordine bino,
Sub legione calens prima, tergitq; secaturque,
Quin & amaroris genio decoratur, idemque
Liberat infarctum, stomacho dispendia constat
Insuper, & capiti nocet, atque fluenta cruore
Sparsa per anfractus lotij sedisque propellit,
Thoracisque simul crassamina lenta sreatu
Proliciter, & sedat nimiam pruriginis iram.
Blanda salus etiam subit hinc quem pernio frangit.
Alui profluuium ciet, urinamque farina
Proliciter, atque fauos nec non theriomata rumpit,
Anthracemq; simul. Datur hinc sperare salutem
Præterea quasso miserandi torminis ira,
Nec non auxilium datur hinc haurire petitis
Morsu vipereo, dein à custode penatum,
Humanoque simul lesis à dente. Salutis
Hinc obrepat item tibi copia larga studentis
Pellere gangrænam, ne diri fraude petaris
Insidijsq; simul tenesmi, dulce iuuamen
Ducitur hinc etiam. Nec parui pendat eandem
Qui lamenta nomæ cupit, edurasque papillas,
Nec non in facie næuos maculasve fugare,
Et qui*

Et qui membra petit decorare nitore coloris:

caput 329.

Οὔρα ἢ ὀα Græcis: Sorba Latinis.

Sorba vigent stypsi leuius quàm mēspila, frænant
Alui profluuium super hæc ignauius illis.

caput 330.

Οξος Græcis: Acetum Latinis.

Viribus ornatur mistis aut pollet acetum,
Nam calet & friget, sed enim præstare calori
Frigus narratur, siccaturq; sub ordine terno,
Et compage valet gracili, stypsi que redundat,
Atque repellit, item per cæcos mittit hiatus,
Extenuaturq; simul, nec non inuitat orexin,
Et confert stomacho, leprasque coercet, & ignem
Sacrum, lichenem, podagram, fluxusq; cruentos
Omnes atque nomam, nec non herpeta, dolorem
Qui caput afficit dentemq; deinde venena
Multa, sitimq; cui dederit primordia feruor
Humiditasq; dein panos, pruriginis iram,
Sugillata, simul vermem qui conficit aures,
Atque orthopnæan, nec non anthracæ, synanchen.

caput 331.

Ορὶζα Græcis: Oryza Latinis.

Stypsius ingenio mediocri pollet oryza,
Nec non profluuium mediocriter amouet alui,
Præterea leuiter nutrit, coquiturque per ægræ.

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 332.

Ορνίς, ἢ ἀλεκτορίς Græcis: Gallina La. Αλέκτωρ
Græcis: Gallus gallineaceus Latinis.

MOENIA Flandriadum gallina rarò fruuntur
Esca, non equidem precio deterrita, verum
Caponis magno studio succensa relinquunt
Gallinam casulis vt nobilitate minorem.
Si foris iniicias implumem sede, veneno
Fætæ serpentis morsum cohibere refertur.
Si nihil adnectas iuri, manantia sistes
Flumina, quis alius manat cumulatius equo,
Temperiemq; simul poteris constare liquori.
Sed testes galli Veneris diludia tollunt,
Nec non accumulans semen genitale maritis.
At testes eius qui gaudia nulla Diones
Norit, magnificè lapsus refricare vigorem
Constat, & hinc dantur quos morbi Syrma grauauit.
Antiqui verò sed diudum cum sale coctum
Ius trahit humores crudos crassosque per alui
Ductus, atque nigros, nec non strigmenta, proinde
Febres antiquas nec non arthritida mulcet.

caput 333.

Οισυπος Græcis: Oesypus Latinis.

OEsypus emollit, calet, & maturat, & implet
Vlcera, præsertim sedis, vuluæ, atque pudendæ
Partis, & auriculæ. Sed enim fuligo cremati
Deciduos inhihet crines, callumq; genarum
Dimouet, atque oculo quem rosio psoridque vexat,
Competit, hincq; illi compendia magna parantur.
Caput

Caput 334.

παρθένιον Græcis: Parthenium Latinis.

Ordine parthenium terno calefactat, & aret
Ordine sub bino, nigraeq; tyrannida bilis,
Atque soporiferum deducit phlegma per alui
Ductum, atque inijciat tibi spem solamen haberi hinc
Quem voluunt lapides. Hygieæ advertere cursum
Hinc datur asthmaticis etiam, vestigia flectit
Hinc sacer ignis item, vulnæq; phlogosis, & eius
Durities, velut & furor atra ex bile profectus.

Caput 335.

πολυόνατον ἢ πωλιγόνατον Græcis: Poly-
gonatum, & pulygonatum Latinis.

Polygonaton habet dilute munia styppsis,
Acrorisque simul ieiuna dote superbit,
Quin & amaroris pollet virtute supina.
Neuos in facie radix & vulnera tollit.

Caput 336.

πολύγονον ἢ πωλύγονον Græcis: Polygonum
& pulygonum Latinis.

Ordine pulygonum sub bino friget abunde:
Nec non desiccet, styppsisque vigore superbit,
Atque reflectit idem, sputumque cruore madescens,
Atque alui fluxum vulnæq; phlogosin, & æstum
Qui laniat stomachum, nec non herpeta, dolorem
Auris, erysipelas, febrimq; coeracet, & iæctum
Diræ serpentis proffigat, rheumna, atque tumores,

Marci Neuiani Gerardimontani

*Auriculæq; simul tabum saniemve repellit,
Atque dysenteriam: vulnusque cruore respersum
Glutine committit super hæc, vlcusque refrenat.*

Caput 337.

Πολυπόδιον ἢ ὠδλυπόδιον Græ. Polypodium, pulypodium & filicula Latinis.

*S*ed quæ cirrorum longa de more voracis
Pulypodis serie fulcitur planta viritim
Siccatur, nec toruo depascit corpora morsu.
Quæ torquent digitos rimas, luxatæque mulcet
Radix, atque nigram bilem deducit, inersq;
Pblegma per anfractus alui prolecat & effert.

Caput 338.

Πευκίδανον Græ. Peucedanum Latinis.

*O*rdine sub terno generosè prorsus inurit
Peucedanum, & siccatur ternæ sub limina cortis,
Humoremq; simul per cæcos mittit hiatus,
Et simul extenuat, nec non compage tenella
Constat, & absterget. Liqueor ieiunius aluum
Mollit, & eximie partus expellit inertes,
Hystericæque iuuat, quin inde inflatio cedit.
Ne cui fila legant super hæc extrema sorores
Lanificæ quassò pbrenesi, patet inde medela:
Ne quenquam parens sub nubila Tartara condat,
Neue dati metas quisquam rapiatur ad æui
Quassus torminibus, ne quisquam ex luce vebeat
Ischiadis toruæ toruo cruciamine quassus,
Inde suos gressus bygiæ ad limina tendat,
Inde

Inde etiam tusses excedunt corpore, magnus
 Insuper, & spasmi fremitus, dyspnœa, veterius,
 Nec non auriculæ, dentis, renumq; dolores,
 Vesicæq; simul, capitique, scotoma, carumq;.

Radix præstat idem. Sed enim siccata repurgat

Vlcus sordidulum, peruersi chasma refarcit
 Insuper augmentum pariendo carnis eidem,

Idæ cicatricis dono coniungere fertur.

Si vacet o lector paucis aduerte docebo

Quid Diomedæi non tentent vincula iuris.

Postquam veliuolo iactatus in æquore, tandem

Littore iam potitur, nec inhorret murmura ponti,

Nunc huc nunc illuc bibulo spaciatur in aruo

Elpis, quò refricet vires, animumque resumat

Quo viduarat eum stridens aquilone procella.

Vix leuiter nebulas animi deterferat, ore

Conspicit en patulo crudelia fata leonem

Intentare sibi: sententia namque sedebat

Illius hæc animo, quantumuis causa nefandi

Rictus, (vt patuit) Longè diuersa subesset.

Vix igitur compos mentis (pauor adijcit alas)

Instar Diçtæi iaculi fugit, atque Lyæum

His in vota modis vocitat, precibusque fatigat:

O decus Oebaliæ Nysen, qui celsa tueris

Atque Therapnæi iuga montis numine seruas,

Et iuga Mæoniæ rupis munimine fulcis,

Quique patrocinio Rhyphæia mœnia præstas

Tuta, cui rupes Parnasia thure Sabæo

Fumat, cuius opem tellus Mendesia poscit,

Cuius Erembæo venerantur numen in orbe,

Huc es, & assiduum vitæ miserare laborem.

Ni frustra toties olidi spumauerit ara

Marci Neulani Gerardimontani

Cæde capri, ferro cui dextera vulnus adegit
 Nostra cruore madens, age præsens omine firma.
 Quæ simul Imbrasius dedit, atque precantia fudit
 Verba Mimallonidum comiti, salientia ducens
 Ilia præ cursu rapido quæssansq; flabellis,
 Arboreum scandit quantum satis esse videtur
 Culmen ad effugium scelerati dente leonis.
 At nec pulueream leo nubem spargit in auras,
 Nec densum subigens nymbum sustollit arenæ,
 Quod tamen irarum stimulo succensus amaro
 Incandensque solet, multa sed parte bidente
 Mollior Euganea procumbit ad arboris inum,
 Suppetiâsque sibi patulo deposcit hiatu.
 Quæ dum Cercetius miratur, & vsque tuendo,
 Lumina cum primis effusè pascit, inanem
 Demit corde metum, propiusq; tuerier inquit
 Quæ me causa vetat? Simul hæc effatur, & ossa
 Primores inter dentes hædere leonis
 Conspicit, ac subito descendens arbore, vellit.
 Hinc etiam sperent simili ratione leuamen,
 Quorum sunt membris infixæ tenaciter ossa.

caput 339.

πράσιον Græcis: Prasiûm & marrubium Latinis.

Svb binæ prasiûm legionis calce deurit,
 Sub ternæ verò desiccatur, idemque vigore
 Pollet amaroris, nec non detergit, & aufert
 Per cæcas latebras qui possidet intima chymum,
 Tboracisque simul crassamina lenta propellit,
 Et simul infarctum iecur excutit atque lienes,
 Quin & frugiferum cohibendos fertur ad ictus

Diræ

Diræ serpentis, nec non infesta venena,
 Præterea tusses profligat, & amouet asthma,
 Anolitur item lateris tormenta, per orbes
 Multos quæ solis Pataræi membra grauarunt,
 Demulcetque nomas, vnguemque refrænat ocelli,
 Quin menses etiam, & partus, resideſque ſecundas
 Elicit, & tabo ſanieue madentia terget
 Vlcera. Succus idem præſtat, veterèſque dolores
 Amouet auriculæ, viſumque reſarcit ocelli.

Caput 340.

περισερῶν, ἢ ἱεροβαρδῶν Græcis: Verbena, ver-
 benaca, columbina, & herba ſacra Latinis.

Siccatur, & astringit verbena, leuatque dolorem,
 Qui coxas, vterum, dentesque, caputque laceſſit,
 Nec non committit vel iungit glutine vulnus,
 Atque refragatur tabo ſanieue reſperſo
 Vlceri, itemque coli tormenta ferocia lenit,
 Et tormenta ſimul quæ ſcrupus contrahit aufert,
 Et pathos ablegat comitia rumpere ſuetum,
 Lenit præterea ſtimulos rabiemue podagræ,
 Nec non decidos inhihet ſiſtitue capillos,
 Et ſtabilit dentem, pacatque phlogoſin, & igni
 Præterea confert ſacro, pecudique veneno
 Fæte ſuccurrit, nec non œdema vetuſtum
 Placat, & icterici furijſ obſiſtit, & oris
 Propulſare nomam, ſyringæque fertur, & arcet
 Febrim quæ cunctis vel quarta luce recurrit.

Caput 341.

μηδική μύδια Græcis: Malus Perſica Latinis.

Mali

Marci Neuiani Gerardimontani

Mali Persiæ folium germenq; calefcit,
Et per cæca fugat nocuum spiracula chymum,
Quin & amaroris genio decoratur alacri,
Nec non helmyntes tollit. Sed poma gelascunt
Ordine sub vino madidantque, citòque ferantur
Per ductus alui. Flumen matura propellunt
Eiusdem: at cohibent hunc immatura fluorem.

Caput 342.

Πέπλος Græcis: Peplus Latinis.

Pollet energia tithymallo peplus eadem.

caput 343.

Vt bursa pastoris cum Græ. tum La. fuerit appel-
lata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Calfacit & siccatur pastoria bursa, repellit
Insuper, ac genio styphsis decoratur, & ignem
Depellit sacrum, dein intestina cruenta,
Nec non & roseum patulis ex naribus imbrem
Manantem sistit, mensesque, aliosq; fluores,
Auriculamq; iuuat quæ tetro pure madescit,
Æstum præterea stomachi, calidamque phlogosin
Amouet, atque recens compefcit vulnerata.

caput 344.

Πράσorum κεφαλωτόν Græ. Porrum & porrus
capitatus Latinis.

Calfacit & siccatur capitatus porrus, & acri
Præstat energia, nec non incidit, & aluo
Compes

Competit, & lotium mensesque propellit inertes,
 Nec non thoracis crassamina lenta screatu,
 Nec nihil absterget, flabellaque gignit, & aliam
 Rumpit, fingendo ludibria falsa, quietem,
 Noxius est etiam stomacho iecorique, nocetque
 Renibus, & nocuos humores contrahit idem,
 Quin oculos etiam nimia caligine mergit.
 At coma præduris vteris clausisque medetur.
 Astringit leuiter folium, cohibetque fluorem
 Sanguine respersum, varisque resistit, & aufert
 Præterea crustas, nec non epinytida mulcet.
 Acroris verò semen virtute superbit
 Gnauius, atque valet styphsis virtute socordi,
 Frigidus in Venerem ne sit lentusque maritus
 Efficit hoc etiam, roseoque madentia nymbo
 Flumina compescit super hæc, tabemque refrænat,
 Nec non auricula tormenta sonosque coerces,
 Et morsum pecoris demit, renumque dolorem,
 Cunctaque thoracis mulcere pathemata fertur,
 Callem præterea salebrosam purgat, idemque
 Lumina nocte premit, stomachumque offendere constat.

Caput 345.

Vt pilosella cum Græ. tum La. fuerit appellata, in
 dubio apud eruditos est etiamnum.

Calfacit & siccat pilosella: deinde redundat
 Styphsis energia vehementer, itemque superbit
 Nonnihil acroris genio, vuluæque fluentia
 Comprimit atque alui, sputumque cruore madescens,
 Atque dysenteriam, nec non qui bile notantur
 Et madidant vomitus, & rheumata cuncta repellit,
 Vuls

Marci Neuiani Gerardimontani

Vulnus præterea compingit & vlcus, & aufert
Cæliaces fluxum liquidamque resþergit in auram.

Caput 346.

Vt pimpinella cum Græ. tum La. fuerit appellata,
in dubio apud eruditos est etiamnum.

Sed pimpinelle desiccatur in ordine bino
Radix, inq. gradu belle calefacit eodem,
Nec non acroris virtute redundat alacri,
Quinetiam remouet nebulas caligine mersi
Luminis & clausi tenebrarum carcere nigro,
Serpentumque simul morsus, & tetra venena
Submouet, ac pestim, scruposque refringit, inertis
Præterea lotij sufflaminata tarda propulsat,
Nec non infarctu dissoluit viscera cuncta.

caput 347.

Vt planta pes anserinus iam dicta cum Græ. tum La. fuerit
appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Ordine sub bino pes anseris alget, eodem
Donatur genio (longis ambagibus ultra
Ne te quàm satis est videar studuisse morari)
Solano Dryadum viridaria culta tenenti.

caput 348.

Vt planta pes leoninus iam dicta cum Græ. tum La. fuerit
appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Porrò leoninus pes siccat in ordine bino,
Styphis energia dein exornatur alacri,
Ruptus

Rupturasq; simul, nec non & vulnera quæcuis
Glutinat, & prodest laxis fusi sue mamillis.

Caput 349.

Vt potentilla cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio
apud eruditos est etiamnum.

PORRò potentillæ radix foliumque redundat
Stypsis energia vehementer, & in super aret
Ordine sub terno, vuluæque fluentia propulsat,
atque alui riuos, sputumque cruore madescens,
Atque dysenteriam sistit, dentisque dolori
Competit, & firmat dentem, fluxumque coercet
Luminis, ischiados tormenta deinde refrænat,
Vlcus præterea quod rodit & exedit artus
Amouet, atque recens coniungit glutine vlunus,
Instabilesque simul gingiuas cogit, & aufert
Seuos articuli questus: ambagibus vltra
Ne te quàm satis est videar studuisse morari
Lector, energia parili vel dote redundat
A quinis folijs nomen quæ repperit herbæ.

Caput 350.

Vt prunella cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio
apud eruditos est etiamnum.

CALFACIT, & siccat prunella, deinde socordi
Præstat amaroris genio, glutenz viritim
Præ se fert gustu, nec non cruciamina sedat
Compescit que simul capitis, morbosque repellit
Qui torquent fauces, apbtibisque medetur in ore.

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 351.

πίσος, η λίκυθος Græcis: Pisum Latinis.

Pisum verò fabæ respondet viribus: at qui
Nonnihil euariat, siquidem socordius alui
Fertur in anfractum, leuiusque flabella ministrat,
Sordes præterea nequicquam tollere constat.

Caput 352.

Vt perficaria cum Græ. tum La. fuerit appellata, in
dubio apud eruditos est etiamnum.

Stypsis energia vehementi pollet, & aret
Malum Persiacam folijs imitata, deinde
Frigoris ingenio præstat, syringæque tollit,
Atque dysenteriam sistit, reliquosque fluores,
Præterea eximiè coniungit glutine vulnus.

caput 353.

Vt perfoliata cum Græ. tum La. fuerit appellata,
in dubio apud eruditos est etiamnum.

Perfoliata calet siccaturque, deinde socordi
Pollet amaroris genio, stypsi que redundat,
Glutine præterea compingit vulnus & vlcus,
Enterocelarum pueri lamenta coerces,
Atque umbilicum qui prominet insuper abdit.

Caput 354.

Vt pulmonaria cum Græ. tum La. fuerit appellata,
in dubio apud eruditos est etiamnum.

At que

AT quæ pulmonem præfert simulatue superbit
Stypsis ingenio vehementer, itémque tepescit,
Nec non desiccatur, vuluæq; fluentia coercet,
atque alui riuum, sputumque cruore madescens,
atque dysenteriam, & vomitum qui bile notatur.

caput 355.

Πετασίτης Græcis: Petasites Latinis.

Ordine sub terno petasites siccatur, & aufert
Vulnura quæ spirant phagedænas, atque maligna.

Caput 356.

ποταμογέιτων Græ. Potamogeton & fontalis La.

Siccatur, dein friget fontalis, itémque redundat
Stypsis energia, nec non antiqua coercet
Vlcera, deinde nomas, pruritus insuper, ultra
Ne te quàm satis est videar studuisse morari,
Æquat pulygonum: sed enim compagine crassa
Pulygono memorat præstare Galenus eandem.

Caput 357.

ῥύτινον κικυθόν Græ. Ruta hortensis La.

Pingit Hamadryadum viridaria culta, vel agri
Sedem ruta. Prior calefactat in ordine terno:
Desiccaturque simul vehementer, itémque viritim
Præstat amaroris genio, nec dote superbit
Acroris leuiter, quin & compage tenella
Constat, & incidit, nec non per cæca resoluit
Spiramenta truces chymos, mensesque propellit,

Matci Neuijani Gerardimontani

Vrinamque mouet super hæc, febrisque medetur,
 Nec non thoracis pellit crassamina lenta,
 Dimouet & pacat super hæc lichenes, & albos
 Candidulos abigit, facilemque ad regna salutis
 Almæ dat cursum dira pleuritide quasso,
 Nec torpere graui patitur tua membra veterno,
 Tormina quem versant higie in limine sistit
 Præterea, nec non alias aduexerit oras
 Tussim, quinetiam lumbricos lumine priuat
 Opponitque neci, nec non arthritida mulcet,
 Moliturque moram vite cruciamine lumbi
 Quasso, dein patula roseum de nare liquorem
 Manantem cohibet, nec non ut regna salutis
 Arripiat mulier quam præfocatio torquet
 Efficat hæc vteri, dein exanthema coerctet,
 Thoracisque simul tormenta repellit, & igni
 Conducit sacro, nec non herpeta, rigorem,
 Et peripneumoniam liquidos respersit in euros,
 Et tormenta coli, vuluæque phlogosin abercet,
 Præterea testis, lumenque resarcit ocelli,
 Nec non infarctu iecur eripit, atque lienes,
 Hydropemque leuat super hæc, & mulcet achoras,
 Ne ruat in Venerem coniunx animosus æquo
 Præterea præstat. Nec non arrecta deinde
 Hauriat hinc animum spes asthma thymumque fugari,
 Formicamque simul, dein & cruciamen ocelli,
 Dentis, & auriculæ, capitisque, minaxque venenum.

caput 358.

καυράτιον Græcis: Pancratium Latinis.

Pancratium leuiter scillæ virtute superbit.

Caput

Caput 359.

παλιύρος Græcis: Paliurus Latinis.

Radix & folium paliuri styphis abundat
 Gnauiter ingenio, per cæcos mittit hiatus
 Insuper, atque alui manantia plœnius æquo
 Flumina compefcit, lotijque moramina tollit,
 Nec non phyma, cui non adfit feruor abercet,
 Atque venenatam plagam, virusque repellit.
 At verò semen secat, & crassamina demit
 Quæ thoraca tenent, scruposque refringit, & aufert
 Tuſſim, quinetiam ſclerata venena propulſat.

Caput 360.

πάνακτις ἡ γὰνλειος Græcis: Panaces Herculeum La.
 opopanax est huius liquor.

Herculei panacis liquor per cæca reſoluit
 Spiramenta truces chymos, & mollit, & aret
 Ordine ſub bino, ſed terna corte caleſcit,
 Extenuatque ſimul, menſes lotiumque propellit
 Insuper: at fætum fraudatur lumine ſolis.
 Nec non veſicæ ſcabiem tuſſimq̃, deinde
 Tormina, durities vteri, ſeuosque dolores
 Præterea laterum dentisque, podagran, ocelli
 Insuper ingentes nebulas, conuulſa, rigorem
 Febris quæ crebrò remeat, diruptaque tollit,
 Iſchiademq̃ ſimul, nec non anthraca coerct:
 Admiſtusque pici bellè ſuccurrit & adfert
 Auxilium à rabido morſis cuſtode penatum.
 Cortex radicis leuiter detergit, & idem
 Calfacit & ſiccatur liquore ſupinius, vlcus

88 Marci Neuiani Gerardimontani

Peruersum lenit super hæc, carnemque restaurat
 Ossibus obductu spoliatis, atque morantem
 Detrahit ex utero partum. Sed dira venena
 Semen profligat, mensesque propellit inertes,
 Nec non hystericæ questum demulcet & aufert.

Caput 361.

πανακες Ασκληπιοῦ Græcis: Panaces
 Aesculapicum Latinis.

QVod Deus inuenit panaces Epidaurius olim
 Prædicto lenius calefactat, & vlcera demit,
 Phymaque propulsat, nec non pbagedenan abercet.
 Semina tum flores genio decorantur eodem.

caput 362.

πανακες χερώνιοῦ Græcis: Panaces Chironeum La.

Phylliridæ panaces genio decoratur eodem.

Caput 363.

παρωνυχία Græcis: Paronychia Latinis.

POrrò paronychia terno calefactat & aret
 Ordine, præterea vitium cognomine sedat,
 Et pollet tenera compage, deinde resoluit
 Per cæcas latebras qui possidet intima chymum,
 Delinitq; fauos, nec tentat corpora morsu.

Caput 364.

πέπλιοῦ ἢ πεπλῖς Græ. Peplium & peplis La.
 At semen peplidos pepli de more repurgat.

Caput

Caput 365.

περσεία Græcis: Persea Latinis.

Persee folium styppis virtute redundat
Leniter, & rosei fluxum liquoris abercet.

Caput 366.

Πιτύσσα Græcis: Pityusa Latinis.

At pityusa pari tithymallis dote superbit.

Caput 367.

Πλάτανος Græcis: Platanus Latinis.

AT verò leuiter platanus frigescit & humet.
Hinc folium viridans fluxum qui iactat ocellos
Anouet & lenit, mitemq; phlogosin abercet,
Atque tumore leuat. Cortex piluleq; dearent
Plænius. Ille fugat tormenta ferocia dentis:
Combustus verò sordes abstergit, & idem
Vlcus sordidulum pacat, lepramq; coeracet.
At verò pilule serpentum dente petitis
Suppetias veniunt, ambusta que membra propulsant.

Caput 368.

Πολύγαλον, ἢ πύλυγαλον Græcis: Polygalum & pulygalum Latinis.

Polygali folium calet atque madescit, & implet
Vbera lacte, sub hæc austero munere languet.

Caput 369.

ΠΟΛΕΜΩΝΙΟΥ Græ. Polemonium & polemonia La.

PArte viget tenera polemonion, atque de aret:
 Hincq̄ dysenteriam, lotijque moramina tollit
 Radix, & lumbi dentisque doloribus obscat,
 Nec non duritiem splenis, morsumque coercet,
 Bellua quem dederit flammantia lumina vibrans,
 Attollensque minas, & sibila colla tumescens.

Caput 370.

ΠΥΛΙΣ Græcis: Vlmus Latinis.

ASt vlmi folium styphis virtute superbit,
 Abstergetque, recens vulnus quoque glutine iungit.
 Cortex astringit cumulatius, atque vigore
 Pollet amaroris: lepramque iugatus aceto
 Dimouet: at viridans compingit glutine vulnus,
 Nec non rupturæ callum parit, atque ministrat.
 Corticis ingenio radix vel dote superbit.
 Humor folliculi faciem polit atque venustat.

Caput 371.

ΠΥΚΝΟΚΟΜΟΥ Græ. Pycnocomum Latinis.

PYcnocomi folium, & semen, radixq̄ vigescunt
 Acroris genio, nec non per cœca resoluunt
 Spiramenta truces qui versant intima chymos,
 Euelluntque simul quæ tergo hæserè sagittas,
 Phymaque demulcent. bilis radice mouetur.

Caput 372.

ΠΕΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Græ. Quinquefolium Latinis.
 A qui-

A Quinis folijs nomen quæ repperit herbæ
 Radix (vt constat) desiccatur in ordine terno,
 Quamuis hæc eadem leuiter calefactet, iniquo
 Nequicquam super hæc prædatur corpora morsu,
 Nec non acroris decoratur dote supina,
 Præterea gracili aut tenera compagine membri
 Constat: & astringit solerter, & vlcera sistit
 Oris quæ nimium diro putrore madescunt,
 Alui præterea cobibet sopitque fluorem,
 Nec non qui roseo tinguntur ab imbre coerces
 Hæc riuos etiam quauis ex parte scatentes,
 Præterea dentes tetro cruciamine quassos
 Amouet aut sanat, vulnusque repellit, & ignem
 Sacrum, durities, strumamq;, œdema, dolorem
 Præterea lumbi. Scabies quoque pellitur inde,
 Nec non pulmonis iecorisque pathema fugatur:
 Inde medela venit super hæc, cum flamma medullas
 Exhaurit febrium. Quin defungere periculis
 Illinc præterea comitia rumpere sueti
 Morbi, quinetiam hinc syringa, trucesque veneni
 Fugeris insidias, nec non herpeta fugare
 Hinc licet, hincq; patet via qua lenimen habetur
 Ictericis, inducas animum lenirier illinc
 Enterocelarum stimulos, artusque dolores
 Insuper, atque fugit procul hinc arteria scabra,
 Nec non abscessus volucrem hinc funduntur in auram,
 Condyloma simul, digitique pterygia scæua.

Caput 373.

πταρμική Gra. Ptarmice & sternutamentoria La.

P Ptarmice viridans desiccatur in ordine bino
 Et calet, acroris genio & decoratur: at aret

Marci Neuiani Gerardimontani

Atque calefactat siccata sub ordine terno,
Nec non liuores, ut sugillata, repellit,
Eximièque valet sternutamenta ciere.

caput 374.

Πτίγισ, ἢ πτίγροϋ Græcis: Filix Latinis.

CAlfacit ipsa filix siccataque, & dote supina
Stypsios instruitur, nec tentat corpora morsu,
Quin & amaroris genio decoratur alacri.
Summouet helmyntbes radix, & lumine cassos
Extrahit, at verò spirantes immolat Orco
Fœtus, nec sobolem prodire sub ætheris auram
Permittit, steriles nimium reddendo puellas,
Vlcera quæ nimio manant liquore propulsat
Insuper, & molem demit minuitque lienis.
Et quæ tanta (malum) dementia cœpit & vrget
Tot stolidas hominum mentes, & versat Erinys?
Vt certo credant Ææum fundier illinc
Semen, quod nunquam vidit Danaia Persis
Quondam plæna magis? quod nec Mineides ore
Norunt, nec tanto magis succensus amore
Bardus, Tyridates, nec non Hermippus, Erichtho?

caput 375.

πύρετροϋ Græ. Pyretum & salinaris Latinis.

CAlfacit & siccata terna sub classe pyretum.
Radix eximiè languentia membra refulcit,
Ignauumq; simul proritat pblegma cerebro,
Nec non ablegat paresin, febriumq; rigorem,
Sudoz

Sudoresque mouet super hæc, tormentaque seua
Tollit ab ignauo surgentia frigore denti.

caput 376.

ἄξος Græcis: Buxus Latinis.

Siccatur, & astringit buxus, labemque coerces,
Nomen ab Hispani quæ traxit climatis orbe.
Sed folio rutilant huius flauedine crines.

caput 377.

περικλυμένου Græcis: Periclymenum Latinis.

Ecce periclymeni paucis nunc accipe vires
Lætor, amaroris genio riget ergo, caletque
Desiccaturque simul, lotijque moramina tollit:
Crebrius atque decet verò si manditur, vndam
Per lotium ducit roseam, redditque maritos
Et pupas steriles, fœtumque propellit inertem,
Et demit maculam vultus à lumine solis
Tegei natam, nec non lichena, rigorem,
Scrupos, asthma, dein singultus, atque lienum
Præterea molem, nimioque fluentia tabo
Vlcera proffigat, defessaque membra resarcit.

caput 378.

πετροσέλινου Græcis: Petroselinum & apium
faxatile Latinis.

Quod per senta petris loca sua uem ructat odorem
Ordine sub terno siccaturque caletque selinum,
Quin & amaroris genio decoratur, & acri,
L v Nec non

Marci Neuiani Gerardimontani

Nec non extenuat, lotiumq; propellit, itemq;
Menses, atque coli scelerata flabella coerces
Et stomachi, renum laterisque minacia tollit
Vesicaq; simul tormenta, & tormina lenit.

Σέλινον κηπίον Græcis: Apium hortense Latinis.
Ελισσίλιον Græcis: Apium palustre La. Ογρόλιον
vov Græcis: Apium montanum Latinis.

Qvod per Hamadryadum viridaria culta nitescit
Calfacit, atque mouet lotium mensesque, palatum
Titillat gustu, stomachumque, flabellaque tollit,
Atque ciet vomitum, pacatque venena, papillam
Crumosam cohibet super hæc, oculique phlogosm.
Quinetiam simili decoratur dote palustre.
Præterea simili montanum dote redundat.

Caput 379.

τρυγός Græcis: Triticum Latinis.

SI foris iniicias prima sub classe calefcunt
Tritica, quin obdunt leuiter clauduntque meatus.
Ast oleum pacat syringa, pedumque coerces
Rimas & manuum tetrico de frigore natas.

Caput 380.

πίπρις Græcis: Piper Latinis. Estque triplex,
longum, album, nigrum.

Calfacit & siccatur piper omne, vigetque tenella
Parte, trucemque fugat per spiramenta liquorem
Cæca, coquitq; simul, nec non absterget, & acris
Pollet energia, nec non inuitat orexin,

Anguis

Anginamque fugat super hæc, lenitque rigorem,
 Tormina, serpentis morsus, & dira venena,
 Nec non & tussim, & strumam, sæuamque dolorem,
 Quin ciet vrinam super hæc, partusque morantes
 Elicit, à nigra caligine præstat ocellos
 Immunes etiam, viduatq; madore cerebrum.
 Sed compage minus gracili decoratur, & aret
 Longum flaccidius, quàm quod splendore coruscet,
 Et nigrescit: Item maiori dote superbit
 Acroris niueum, quàm quod nigredine pollet.

caput 381.

πίσσα Græ. Pix La. Estque duplex, sicca & humida.

V Traque pix marcetque caletque sub ordine bino:
 Verum sicca calet leuius quàm siccet, at humens
 Contrà: & amaroris leuiter virtute superbit
 Vtraque, & obscurè per cæcos mittit hiatus,
 Atque acrore parùm valet, & maturat, & aufert
 Tetram colluuiem sordis, compage tenella
 Segniter instruitur super hæc, sæuosque tumores,
 Et lichena, phtbissim, strumas, & pure madentes
 Aures, antiadas, nec non anthraca, pedumque
 Rimas & sedis placat, virusque coercet,
 Quamque dedere tibi squalentia terga nefandæ
 Serpentes plagam, nec non herpeta, liquores
 Qui thoraca tenent, ac pus quo frangitur idem:
 Nec non anginam fugat, & tubercula vuluæ,
 Duritiamque simul sedis, sædâque rigentes
 Vngues scabritie: tussimque propulsat, & aufert
 Asthma: licet melius, quæ liquet, vt arida quoduis
 Glutine coniungit melius quàm liquida vulnus.

Marci Neuiani Gerardimontani

caput 382.

πιστάκια Græcis: Pistacia Latinis.

Donantur gracili verò pistacia membro
Segniter, expediunt super hoc thoracaminaci
Et iecur infarctu, nec non decorantur amara
Dote, licet iusto dilutius, atque repellunt
Squameus in spiram qui sese colligit anguis
Plagam, quique fero linguis micat ore bisulcis.

caput 383.

πολίον ὄρεον, ἢ μικρόν Græcis: Polium montanum & paruum Latinis.

Ordine sub terno polium desiccatur, idemque
Calfacit in bino vergente, deinde viritum
Pollet amaroris genio, genioque superbit
Gnauiter acroris, nec non & viscera cuncta
Liberat infarctu, mensesque propellit, & aluum
Deicit, atque mouet lotium, diroque veneno
Fœta serpentis plagam demulcet, hydropa
Nec non ictericum dein amouet, atque dolorem
Splenis ab infarctu collectum sedat & aufert.

caput 384.

προπόλις Græcis: Propolis Latinis.

Calfacit & propolis vergente sub ordine bino,
Quinetiam pollet gracilis compagine membri:
Nec non vbertim quæ tergo hætere sagittas
Elicit, ac terget, sed præstat alacrius illud.

Caput 385.

Ρᾶ ἡ ῥῆον ποντικόν, ἢ ῥίζα ποντικὴ Græ. Rha &
rheum Ponticum & radix Pontica Latinis.

R Adix quam gelidæ tribuit Mæotidis ora
Viribus instruitur mistis, astringit & acri
Pollet energia, sed enim generosius illud
Efficit, amandat dein asthma, fugatque dolorem,
Estque patrocínio vulsis, & subtrahit Orci
Faucibus à tetro serpentum dente petitos,
Confert præterea ruptis. Et colligit æger
Hinc robur stomachus, nec non perducitur illinc
Ad matam roseo sputum liquore madescens,
Fæsis præterea licet hinc succurrere rebus
Eius qui renum & lumbi cruciamine torpet,
Nec non in melius datur hincce referre dolorem
Vesicæ, & morbum, nec spes hunc vana tenebit
Qui munire petet iecur hincce, proculque fugare
Morbum thoracis, dein intestina cruenta, &
Infarctum splenis, nec non cruciamina tetra.
Ne versare dolos qui traxit ab impete nomen
Possit morbus, item crudelia tormina, liuor,
Singultusque simul, medicamen habebitur illinc
Insuper, hincque fluit trahiturque salutis amœnæ
Copia, quem iactant hypochondria tensa, vel haurit
Febris, quæ remeat persæpe vetusque phlogosis.
Hinc quoque cœliacæ, ac inflatio tetra fugatur.

caput 386.

Vt planta ribes officinis medicorum nunc dicta, cum
Græcis tum Latinis fuerit appellata, in dubio
apud eruditos est etiamnum.

Ordine

Ordine sub bino ribes desiccatur & alget,
 Frons & bacca valet styphsis virtute benigna,
 Feruoremq; domat stomachi, roseiq; liquoris,
 Atque sitim cohibet, vomitumque refrenat, acutas
 Præterea lenit febres, aluiq; fluenta
 Quelibet amandat, nec non inuitat orexin,
 Acrorémque leuat bilis, stomachumque resulcit.

Caput 387.

Ποσειδωνος Γρακισ: Rosa Latinis.

Pollet amaroris genio, styphsisque vigore
 Præstat & instruitur rosa quæ diffundit odorem
 Latè per Dryadum viridaria culta, flagranti
 Competit olfactu cerebro: stomachumque resulcit,
 Atque iecur firmat. Succus per cæca nocium
 Spiramenta foras chymum depellit, & aluo
 Bilem profligat, nec non absterget, & idem
 Soluit ab infarctu iecur, & qui conficit escam
 Ventriculum, pacat febres à bile profectas
 Insuper, & tremuli cordis discrimina tollit.
 Ex marcente rosa succus collectus abercet
 Intestinorum, gingiue, sedis, ocelli,
 Nec non auriculæ, & capitis, vuluæque dolores
 A feruore nimis rabido seuoque profectos.
 Marcescens porrò maiori styphsis abundat
 Munere quam viridans, hypochondria quassa phlogosi
 Mulcet, erysipelas pacat, stomachique resistit
 Humidulis vitijs, nec non & glutine iungit
 Vulnus, itemq; pedum rimas compescit, & oris
 Vlcera profligat. Caput aluum sistit, & imbre
 Sanguineo rutilans sputum. Sed & unguis eodem

Munere donatur. Medio qui gemmat in orbe
 Flosculus amandat gingivæ rheuma, fluorem
 Præterea cohibet vulvæ. Lanugo caroque,
 Præterea semen genio decorantur alacri
 Stypfios, hincque alui manantem largius æquo
 Compescunt riuum, & genitalis cuncta fluenta
 Partis, uti menses tardos, & seminis imbrem.

caput 388.

Ράφανος Græcis: Raphanus Latinis.

ET duplex raphanus se tollit in ætheris auras:
 Orneat hæc siquidem viridaria sternit, & agros.
 Sub legione prior bina desiccatur, & idem
 Calfacit in terna, & per spiramenta ferocem
 Cæca foras pellit qui macerat intima chymum,
 Nec non acroris genio vel dote redundat,
 Crassamenta dein thoracis lenta propellit,
 Atque ciet lotium vomitumque, si abellique gignit,
 Et sensus aciem quam noxia corpora tardant
 Terrenique hebetant artus moribundaque membra
 Subleuat, & tussi veteri medicatur, & aluo
 Competit, atque mouet ructum: nec dedit in artus,
 Quod sibi persuadent homines, ientacula sumpta.
 Sed cortex vomitum ciet acrius, atque trahentes
 Vsq̄que moram ducit menses, pacatque dolorem
 Splenis ab infarctu. Quin itur ad alma salutis
 Hinc quoque regna quibus sceleratos vipera dentes
 Abdidit, atque pedem licet hinc efferre nomarum
 Tectis, & fas est hinc sugillata fugare,
 Quin fas est etiam caput hinc vestire capillis,
 Quin ne ad Tartareas sedes & ad ostia nigra

Tete

Marci Neuiani Gerardimontani

Tete mittat hydrops, licet hincce parare medelam:
 Ne quem fungus eo Parcarum iure sub umbras
 Mittat, quo perijt Catulus, lasciuaque docti
 Theia musa senis, prolesque nouella tyranni
 Hesperidum, caligae cui nomen castra dederunt
 Bardiaciq; greges, vberima copia manat
 Hinc quoque praesidij. Semen remoramina lenta
 Dimouet vrinae, mensesque propellit inertes,
 Atque ciet vomitum super haec, plagamque cerasta
 Comprimit, infarctu leuat extricatque lienes.
 Praeterea. Supero ne mittat sole fruisci
 Quem gangraena coquit, datur hinc sperare salutem
 Insuper, hincq; fugit rapidos angina subeuos.
 Praestat energia verò qui surgit in agris.

Caput 389.

РѢТ/УК Græcis: Resina Latinis.

O Mnes resinae calefactant, atque dearent,
 Parte sub haec gracili decorantur, itemq; madorem
 Per caecos pellunt abitus, sœdaeq; propulsant
 Colluuiem sordis, nec non acrore vigescunt,
 Ex alto super haec omnes memorantur iniquos
 Vellere liquores. Sed enim lentiscina primas
 Aufert, vsque adeò siquidem virtute superbit
 Stypsios, vt iecori stomachoque labantibus addat
 Incutiâtque simul vires, & parte tenella
 Constet praereliquis, nec frangat corpora morflu:
 Nec non praereliquis genio dilutius acri
 Pollet, itemq; calet minimum, pacatq; phlogosin,
 Et stabilis ventrem. Terebinthina verò secundas
 Obtinet, haec etenim leuius quàm dicta superbit
 Stypsis

Stypsis energia, reliquis animosius autem:
 Quin & amaroris genio decoratur, itemq;
 Hinc quàm dicta magis per cœcum pellit hiatus
 Chymos, atque calet generosius, atque proteruæ
 Sordis colluuiem dicta præclarius aufert,
 Nec non emollit fœcundius, atque medetur
 Psoræ: quin alijs melius compage tenella
 Constat, & ex alto retrahit. Quam porrò ministrant
 Suppeditantq; simul piceæ, quàm dicta superbit
 Acroris genio maiore: sed hocce redundat
 Hac ipsa vberius quam pinea bacca profundit,
 Etsi splendidius non vellat in extima membra
 Chymos, atque foras per cœcum pellat hiatus.
 Tres modo prædictas, veluti duo separat Isthmus
 Equora, dispescit quam sudat pinus, & altos
 Quæ pandit cliuos abies, & surgit Olympo.

Caput 390.

P̄s Græcis: Rhus Latinis.

Bacca latexq; rhois desiccatur in ordine terno,
 Sub legione tamen bina frigescit & alget,
 Nec non austeri decoratur munere gustus.
 Ne trahat ad mortem niueo fulgore coruscans
 Fluxus matronam, profunditur inde medela,
 Quin sua terga fugæ volucris dabit inde rigescens
 Asperitas linguæ, datur inde parare medelam
 Quem gangræna coquit super hæc, & tetraphlogosis,
 Quæ partem fractam, nec non aposyrma laceßit,
 Liuidulumq; simul membrum. Ne corpore cedat
 Vita, vel orbetur conuexi lumine cœli
 Cui Styga cœliace truculenta minatur, & Orcum,

M

Hinc

Marci Neuiani Gerardimontani

Hinc trahat apta suis itidem solamina votis,
 Hinc suspendit iter super hæc hæmorrhoids, hincq;
 Spes opis ampla datur, roseo ne tincta liquore
 Intestina fecent fatalia stamina vitæ,
 Quinetiam minimè spes illinc pascit inanes,
 Qui secum statuit tabo seu pure nimisquam
 Fædas auriculas inbibere. Sit vnica rebus
 Afflictis etiam quem sæua pterygia torquent.

Caput 391.

συκή ἢ μέγος Græ. Ficus fatiua Latinis.

Qualida ficorum maturaque cedere proles
 Cum liquida medicis in eundem fertur Achuiis
 Nec non Oenotrijs vsus: sed pulchrius ista.
 Quod verò canimus, generatim duce remotum
 Sedibus à veri, nec in omnibus accipe morbis.
 Calfacit & marcet siccatur sub ordine primo,
 Tergit præterea: bellèque nutrit alitue.
 Si prurigo nimis, sonitusque aut murmura vexent
 Auriculas, ficum dictam instillare memento.
 Cum petit antiades truculenta phlogosis, & vrget
 Scabrum pulmonis callèmq; viamque, struatur
 Hinc gargarismus: cum versant tormina ventrem,
 Clyster hinc fiat: sed virus abercet in haustu
 Atque cibo: sed enim ventri flabella ministrat.
 Si mandatur obest stomacho iam lecta recenter,
 Proritatq; aluum, papulasq; electat & vndam
 Sudoris: nec non æstumq; sitimq; restringuit.
 Scirrhus inductu coquit & dispergit iniquos.
 Aluum sicca mouet commansa, sitimque deinde
 Rheumaque suppeditat stomacho ventriq; medetur
 Vesicæ

Vesicæ & renum sabulis, & hydropa repellit,
 Nec non & magnum, cui bis patuisse tyrannus
 ad sua qui populum deduxit fræna potentem
 Fertur, quin etiam fugat asthma, deinde propulsat
 Tussim, quæ longo tenuit iam tempore corpus,
 Quin etiam fertur tetrum lenire colorem
 Longis contractum vitijs, eadèmq; propellit
 Quæ thoraca tenent crassamina lenta sreatu,
 Et quæ pulmonem tenuere pathemata crebro
 Temporis anfractu liquidas diffundit in auras,
 Nec non instruitur gracilis compagine membri.
 At spleni & iecori quod macerat atra phlogosis
 Constat damna: parit quas nutrit sylua capilli
 Myrmecum turbas plus, æquo sumpta, deinde
 Parturit in calido (probat vsus) corpore bilem.
 Tollitur ad motu furunculus, atque parotis,
 Duritiesque, dein fluxus quo tibia languet,
 Nec non panus, hydrops, canentis pernio brumæ
 Munus, vt Arctoi quod detur in axe trionis.
 At grossus placat formicas, atque repellit
 Verrucas, nec non strumas nodosque coerces,
 Imbrem fursureum, nec non epinyctida mulcet
 Insuper, atque foras per cæcos mittit hiatus.
 Quin fugit hinc etiam furunculus, atque nefandi
 Muris araneoli morsus, dirumque venenum
 Quod scolopendra tibi largitur, achorq; thymusq;
 Succus, & vnda simul quam sponte profuderit arbor
 Amouet impositu lepras, & lenit achores,
 Et lichena, dein scabiem, morsumque veneno
 Fætæ serpentis, nec non myrmecian aufert,
 Prætere a vultus nœuos depellit, & alphas:
 Vlcerè membra tamen conspurcat: alacriter aufert

Marci Neuiani Gerardimontani

Præterea sordes, nec non & menstrua ducit.
At limen vulvæ reseratur, & ora dehiscunt
Vasis, & alius ijs non manans ducitur haustis.

Caput 392.

Σκορδιον Græ. Scordium & trissago palustris Latinis.

Scordion emarcetq; caletq; Repurgat inunctu
Vulnus quod fluitat sanie, committit & ingens
Glutine, præterea cacoethis hiantiane ctit
Labra cicatricis dono, mulcetq; podagram.
Et sic tum fugient hypochondria quassa pblogosi,
Tum cutis excrescens. At potu menstrua ducit,
Nec non urinam, virusque repellit, & ictum
Diræ serpentis, dein intestina cruenta,
Crassameng; simul thoracis pure redundans,
Et veterem tussim, & lateris tormenta socordi
Nata gelu, ac stomachum quem rosio dira fatigat.

caput 393.

Στίχας ἢ σοιχᾶς Græ. Stichas & stœchas Latinis.

Stœchas amaroris genio viget, atque tenella
Parte, sed astringit ieiune: ac tergit, & omne
Excutit infarctu membrum, fulcimen eidem
Concilians, cerebrum, nervos, atque organa sensus
Purgat, & egelidum lenire pathema refertur,
Et mala thoracis cobibere, atque atra venena,
Pellere phlegma, simul nigrantem ducere bilem.

Caput 394.

Σκίλλα Græcis: Scilla Latinis.

Capus

Calfacit at bino siccátque sub ordine scilla:
 Et secat eximie, & ptysin hæmatis arcet, hydropa
 Dimouet, & sedat dyspnæan, & asthma, fugatq;
 Tormina, & vrinam ducit, tußique vetuste
 Suggestit auxilium, strigmentaque prolicit aluo.
 Regius hinc etiam potu, stomachusque fugatur
 Cui cibus inmatitat, nec eadem coëctio lege
 Non refocillatur sanè quam ritè. Sed iëtus
 Vipera quos dederit tibi, verrucasque, pedumque
 Rimas impositu lenit. Quem dona rigentis
 Pernio diuexant hyemis, trahat inde leuamen.

caput 395.

Στάφισ ἀγρία Græcis: Staphis agreßtis, herba pe-
 dicularis & pituitaria Latinis.

Ordine sub quarto staphis vrit & aret obumbrans
 Agros, ac terget, nec non acrore superbit,
 Et trahit humani sanëta de corporis arce
 Phlegma. Sed impositu scabiem, & pruriginis iram,
 Rheumaque gingiue, & lendes, prolemq; nefandam
 Summouet, & tollit, dein aphthas mulcet in ore.
 Dentis, porrò fugat tormenta ferocia lotu.

caput 396.

Ζίσελι Μασσαλιώτικον Græcis: Sefeli Mas-
 filienße Latinis.

Propter Massiliæ quod mænia pulchra nimisquam
 Luxuriat sefeli calet exiccatq; secundo
 Sub grege. Potatum fætus & menstrua pellit
 Semen cum folijs, epilepsian, atque fluentis

Marci Neuiani Gerardimontani

Guttatim lotij sufflamen demit, & asthma
Corrigit, & mulcet pathos omne quod intima tentat,
Nec non & febres antiquas lenit & aufert,
Et præfocatae super hæc conferre iuuamen
Inducas animum id vuluæ: dein tormina, deinde
Frigora quæ carpens iter excipit atra coerces.

Caput 397.

σκόλυμος Græ. Carduus & strobilus Latinis.

SI quis pestiferum depromat corpore virus
Quali fragrabat quondam Pæantius heros,
Nec non Sabidius, Gorgonius, atque caterua
Totamaritorum patriæ, regnique Thoantis:
Si tam corpus odor sceleratus tentet, Auerno
Quàm halitus erumpens supera ad conuexa refertur,
Aut quàm Parthenopes alto contermina muro
Faucibus antra vomunt Lernæam dira Mephitim,
Suppetias tulerit strobilus ducendo malignas
Per ductus lotij causas & semina, & idem
Calfacit in terno, siccatque sub ordine bino.

Caput 398.

σόνχος Græ. Sonchus & cicerbita Latinis.

AT sonchus viridans manifesto friget, & idem
Stypsis energia leuiter decoratur, & æstum
Auertit stomachi, tetricæque phlogosios iram
Dimouet, & confert diro cui scorpius iëtu
Vulnus adegit atrox. Sed calfacit aridus idem.

caput 399.

οἰσῖς Græcis: Seris & intibus Latinis: hortensis, endiuta
est, syluestris, cichoreum.

NVminis Hellei pomaria culta, vel agros
Intibus obuelat. Styphis decoratur vterque
Munere. Posterior primo desiccatur & alget
Ordine, præterea gustu decoratur amaro
Vberius longè quàm qui pomaria cingit:
Vberius verò gelat hic, nec siccatur. Vterque
Pellit erysipelas, podagræque tyrannida mulcet,
Feruoremque domat stomachi, lenitque phlogosin
Luminis, & prodest sæuo cui scorpius ictu
Vulnus adegit atrox, aluique ruentia sistit
Flumina, cardiacen super hæc compefcit, & arcet.

caput 400.

σταφυλῖνος Græ. Staphylinus & pastinaca La.

NVminis Hellei staphylinus amœna vireta
Cingit, & induitur Cerealis ad æquora campi
Florem candidulum. Virtute redundat amara
Fusius, ac terget præclarius, atque calefcit
Acrius hic illo, mensesque propellit inertes,
Præterea fœtus lotijque moramina tollit,
Conceptumque iuuat. Patet hinc medicamen hydropi
Insuper, atque fugam pleuritis corripit illinc.
Commodat hic operam simili ratione veneno
Foete serpentis plagam cohibere volenti.
Sed Venerem stimulat radix, acuitque maritos.

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 401.

ΣΤΡΨΥΧΝΟΣ Græ. Solanum Latinis. Estque quadruplex,
hortense: halicacabus seu vesicaria: somniferū: & furiosum.

Quod per Hamadryadum viridaria culta vagatur
 Solanum torpet frigetue sub ordine bino,
 In siccando tamen certissima norma refertur
 Esse, dein styphis pollet virtute, fluentum
 Sistit ad hæc vteri. Quin hinc ad dulcia blanda
 Regna salutis item tete perferre licebit
 Quem dolor auriculæ capitisque laceßit & vrget,
 Hincq; patescit iter super hæc ad blanda salutis
 Regna cui stomachus feruet, nec captus inani
 Spe fuerit sacros ignes hinc pellere nitens.
 Ne reddas animam cui sæua parotis atroxq;
 Comparat insidias, in tuta reponeris illinc,
 Suppetit hincq; salus etiam quem tetra fatigat
 Herpes, atque tenent illinc vestigia fluxus
 Acres, qui versant oculos, venit hincq; mædela
 Si tentent magnum tubercula luminis orbem,
 Nec non sriasis tenuem hinc fundetur in auram.
 Quin à vesica nomen ducentis eadem
 Dote viget folium: sed enim remoramina tarda
 Semen propulsat lotij, renumq; molesta
 Vesicæq; simul iecorisque pathemata lenit.
 Eius præterea quod sopit membra quiete
 Proritat lotium semen: sed hydropa corymbi
 Biffeni pacant, mens integra pluribus esse
 Desinit: at succus tormenta ferocia mulcet:
 Quem radix verò succum largitur ocellos
 Explicat obuinctos tenebrarum carcere nigro:
 Vestis quæ condit radicem friget in ala

Terna.

Terna. Sed cortex, ineunte sub ordine bino
 Friget, in exacto siccans, radice amœnas
 Quod vires animi cœcis erroribus implet,
 Et cortex idem quatuor si pondere sumas
 Drachmarum interimit mandentem, siue phaselo
 Dat ferrugineo rigidi squalore Charontis.
 Imposito verò cacœthe placat, & arcet
 Nec non profigat cruciamina tetra nomarum.

caput 402.

Σισυμβριον Græcis: Sisybrium Latinis.
 Estque duplex, hortense & aquaticum.

O Bducit lympham sisybrium, atque Priapi
 Regnum. Posterius calefactat in ordine terno
 Desiccaturque simul, per cœcos mittit hiatus
 Insuper, atque viget teneri compagine membri,
 Quin ictus apium super hæc vesperæque repellit,
 Et furibunda simul capitis tormenta refrœnat.
 At verò semen calet, & compagine membri
 Donatur tenera, lotiumque propellit, idemque
 Singultus inbibet, scrupique tyrannida lenit.
 Vndiuagas porrò quod sedes ornat, in ala
 Calfacit & siccatur terna si marcet, eadem
 Prætere a dicto fermè virtute superbit:
 At viridans siccaturque caleturque sub ordine bino.

caput 403.

Σαξίφαρον, ἢ σαξίφαρον Dioscoridi & Paulo ni
 ascititia sint capita: saxifraga La. Estque multiplex.

C Vnctæ saxifragæ desiccant, atque calescunt,
 Vrinamque cient, febriumque tyrannida sedant,
 M v Nec non

Nec non singultus inbibent, lapidesque refringunt.

Caput 404.

στρουθίου Græ. Struthium, radícula, & lanaria La.

AT radix struthi desiccata in ordine quarto
 Fermè, calètque simul, nec non acrore superbit,
 Sordes præterea nimias absterget, & hepar
 Languidulum refricat, lapidesque refringit, & aluum
 Ducit, dein lotium mensesque propellit inertes,
 Tußim præterea, & dyspnoeam, itemque lienis
 Duritiem, ac lepram, nec non tubercula sopit,
 Quin oculis etiam nimia caligine mersis
 Competit, atque valet sternutamenta ciere:
 Sed foetum rutili fraudatur lampade solis.

caput 405.

σαγάπκνον Græ. Sagapenum Latinis.

TErget languidulè sagapenon, idèmq; calefcit,
 Præterea constat gracilis compagine membri,
 Crassamenta simul pulmonis lenta propellit,
 Atque ciet menses: at foetus immolat Orco,
 Lympham proritat super hæc, & pblegma per aluum,
 Nec non & nostri sanèta de corporis arce
 Pblegma soporiferum trahit, asthmáque mulcet, et oris
 Auertit spasmus, laterisque minacia sedat
 Thoracisque simultormenta, coliq; dolores,
 Et lumbi, ac vuluæ, neruique, deinde veneno
 Foetæ serpentis morsum depellit, & arcet
 Magnum, dein paresin, frigus, capitisque dolores
 Antiquos abigit, mulcètque scotoma, lienis
 Præterea infarctum, nec non hydropa coercet,
 Lenit

Lenit opisthotonum super hæc, tuſſimque vetuſtam,
 Spasmodique demulcet, nec non hypochyma, tenebras,
 atque cicatrices oculi: viſumque labantem
 Sarcit, & hystericis prodest, diruptaque sanat,
 Nec non & febrim quæ sæpe recurrit abercet.

caput 406.

στύραξ Græcis: Styrax Latinis.

Calfacit, hincq; styraꝝ coquit, ac emollit: & aluum
 Deijcit obscure, mensesque propellit inertes,
 Præterea reuocat vocem, quæ faucibus hæret,
 Nec non duritiem vuluæ, myſimq; propulſat,
 Quinetiam rai ſuccurrit, itẽmque catarrho
 Subuenit, & placat tuſſim, lenitque coryzan.

Caput 407.

σενά Græcis: Sena Latinis.

Phegma ſoporiferum, nocuæq; tyrannidabilis
 Vtriuſque mouet ſena corde, liene, cerebro,
 Membris ſenſilibus, nec non pulmoẽ, deinde
 Hepate, quinetiam terget, mittitque liquorem
 Per coecos abitus, & viſcera cuncta minaci
 Liberat inſarctu, ſeniumque moratur inerme,
 Iram præterea magni componit, & Orco
 Subtrahit expoſitum pareſi, ſcabiẽmque refrænãt,
 Lappos præterea ſenſus munimine fulcit,
 Atque diuturnos capitis fugat ipſa dolores,
 Phtiriſimq; ſimul, nec non deliria tollit,
 Nec non lichenem volucres diffundit in auras.
 Si varijs vltro curis agitere, citroque,

Simas

Marci Neuiani Gerardimontani

*Si macerere, velut lachrymosa poemata Puppi
Nocte dièque legas, nec non mergare nefandis
Curarum nebulis, hominum vestigia vitans
Instar Nyctimenes, aut Bellerophontis Alei,
Frigidam æroris fomenta reliqueris inde.*

Σάνταλον Græ. posterioribus: Santalum Latinis.
Santala frigescent siccantq̄, proinde flagrantem
Mulcent ventriculum, febrimq̄, pathemâque cordis.

Σκαμμωνία Græcis: Scammonia Latinis.

AT verò succus quem dat scammonia mittit
Per cæcos abitus chymum, & deflagrat, & ora
Vasorum referat, nec non acrore nimisquam
Pollet: præterea capitis tormenta vetusta,
Nec non ischiadem, & panos, ac phymata lenit,
Quinetiam bilem generosè ducit, inersque
Phlegma, sed hoc leuius: verùm frænantia iungat,
Vti quisquis eo statuit, dispendia namque
(Ceu liquet ex dictis) alioquin multa pararet.

caput 408.

Σίσαμου Græcis: Sesamum Latinis.

Sesamon at leuiter calet: occluditque meatus,
Emollitque simul, pacatq̄ phlogosin ocelli,
Nec non auriculæ rupturam pellit, & vsta
Summonet, atque coli tormenta ferociamulcet,
Crassitiemq̄ simul nerui, plagâque cerasæ,
Nec non & dirum cruciamen demit ocelli
Et capitis: Verùm stomachi virtute domatur
Agré,

Egrè, præterea fædo respersit odore
 Sese mandentem, dein pabula crassa ministrat,
 Quinetiam stomachum subuertit, serius æquo
 Fertur in anfractus alui super hæcce. Superbit
 Præterea simili semen cum stirpe medela.

Caput 409.

*Trius Græ. Cucumis La. Estque duplex, agrestis, cuius
 succus dicitur elaterium: & hortensis.*

Quinetiam cucumis pomaria velat & agros.
 Ordine sub bino madidat, frigétque satius,
 Extenuatque simul, nec non absterget, & aluo
 Competit, & tollit maculas à sole profectas,
 Nec non defectus animi quos æstus & ardor
 Excitat, auertit, corpusque nitore venustat.
 Hinc lentigo fugit super hæc, alphi que recedunt:
 Ne ruat in Veneris ludum generosius æquo
 Raptus amore truci, datur hinc præstare, maritus.
 Radix & semen tergent animosius illo:
 Marcida desiccant prima sub classe viritim.
 Sed canis ore lacer, nec non epinyctide quassus
 Expromptum reperit solamen ab vngvine frondis.
 Gnauius ipse pepo madidat frigétque, propellit
 Insuper vrinam, nec non absterget, & alphas
 Exterit, & Theio maculas à sole profectas,
 Atque ciet vomitum, nec non lentiginis iram
 Tollit: ventriculo sed enim dispendia conflat,
 Inuehit humores itidem succosue malignos,
 Fertur in anfractus etiam velocius alui
 Longè quàm melo, niueiq; cucurbita floris,
 Atque parit choleram, sedatque phlogosin ocelli.

Supra

Marci Neuiani Gerardimontani

Supremus cortex auertit in alma ruentes
 Lumina defluxus, corpusque nitore venustat,
 Siria simq; leuat. Semen cumulatius aufert
 Atque pepo nimias sordes, renumq; medetur
 Scrupis. Melones remoramina lenta propulsant
 Segnius atque pepo lotij, pariuntq; malignos
 Humores leuius, madidantq; socordius illo,
 Segnius anfractum super hæcce feruntur in alui.
 Sed qui velat agrum cucumis calefactat & aret.
 E fructu pressus calefactat in ordine bino
 Succus, amaroris felici dote superbit
 Insuper, atque valet tenera compagine membri,
 Et per cæca foras mittit spiracula chymum,
 Quinetiam terget, bilemq; repurgat, agitq;
 Phlegma per anfractus alui vomitusque screatum,
 Menses præterea ducit: sed lumine solis
 Viuos fraudatur partus, alphisque medetur,
 Morbum præterea qui ducit ab impete nomen
 Atque lepram mulcet, maculamq; repellit iniquam
 Vultus, atque iugo premit asthma, facitque minaci
 Dentis & auriculae finem capitique dolori.
 Quin non incassum datur exercere labores
 Illinc anginae questum pacare volenti,
 Hincq; luit pœnas œdema, proculq; faceffit
 Ischiados rabies, permultum colligit hincq;
 Frugis qui podagram, nec non tubercula poscit
 Demere, nec volucres animam disperget in auras
 Qui studet icterici furij obnitier illinc,
 Eripiturque illinc leto qui nutat hydrope.
 Succus radice folijque socordius illic
 Præstat: sed radix folio generosior esse
 Traditur: at verò cortex effusus aret.

Caput 410.

Σύμφυτον Græ. Symphytum & solidago La.
Estque veteribus duplex, petræa, & magna.

Viribus ornatur mistis solidago petræa:
Nam secat, & styphsis genio decoratur, & aufert
Per cæcos abitus qui sevit in intima chymum,
Pulmonisque fugat pus ac thoracis, & vnit
Vulnera quæ pauco tenuerunt tempore membra,
Nec non conuulsis ruptisque medetur, & arcet
Enterocelarum furias, & sputa cruore
Tincta, dysenteriam, renis tormenta, phlogosin
Sedis, itemque sitim, faucésque asphredine scabras,
Et rubros vteri fluxus, laterumque dolores.
Magna ferè genio dictæ aut virtute superbit.

Caput 411.

σμίλαξ Græcis: Smilax Latinis. Estque du-
plex, aspera, & læuis.

Smilax scabra calet siccâtque, & dote socordi
Præstat amaroris, dein atra venena propulsat.
Quinetiam læuis genio decoratur eodem.

Caput 412.

σίον Græ. Sium Latinis.

Calfacit atque sium desiccât, deinde virili
Præstat amaroris genio, & per cæca resoluit
Spiramenta truces chymos, lapidesque refringit,
Intestina simul roseo madidantia nymbo

Dimos

Marci Neuiani Gerardimontani

Dimouet: & partus, lotium, mensesque propellit.

Caput 413.

Σίσαρον Græcis: Sifer Latinis.

AT sifer in bina legione calefcit & aret,
Et stimulat Venerem, nec non inuitat orexin,
Et gratum est ori stomachoque, ciet & morantem
Insuper vrinam. Seu en compagine membri
Donatur tenera, & per cæcos mittit hiatus:
Nec non singultus, miserandaque tormina placat.

Caput 414.

στάχυς Græcis: Stachys Latinis.

AT stachys in terna legione calefcit, itemque
Pollet amaroris genio virtuteque, & acri
Præstat energia, menses agit atque secundas
Insuper: at foetum fraudatur lumine solis.

caput 415.

σιδερίτις Græcis: Sideritis Latinis.

POrrò sideritis madet & frigescit, & aufert
Sordes, præterea styphsis virtute superbit
Leniter, & vulnus committit, itemque phlogoses
Mulcet, & in teneram proffigat & amouet auram.

Caput 416.

σαρκόκλα Græcis: Sarcocolla Latinis.

SEd gluten carnis genio decoratur amaro
Segniter, & nimium patulos obducit hiatus,
Desica

Desiccâtque simul, nec torquet corpora morsu,
 Glutine præterea committit vulnus, & aluo
 Pblegma soporiferum, nec non crassamina pellit,
 Et mundat nervos, pulmones, deinde cerebrum,
 Et fugat ischiadem, nec non arthritida sopit,
 Atque cicatrices oculi, nubescque propulsat,
 Et leucoma simul, tussimque repellit, & asthma,
 Nec non defluxum qui tentat & vrget ocellos.

Caput 417.

σκόδοξο Græcis: Allium Latinis.

ALLIA desiccant vruntq; sub ordine quarto,
 Extenuantque simul, nec non acrore vigescunt,
 Infarctuz, leuant: sed frangunt vlcere corpus,
 Et morsu peredunt: flabellâque deinde coercent,
 Et turbant aluum. Sed & hinc inferre salutis
 Tecto se poterit quem lepra fatigat, & alphi,
 Quin hinc destituunt dentem cruciamina seua,
 Maturâtque fugam lentigo, salusque paratur
 Quem iactat morbus qui traxit ab impete nomen,
 Nec non te capiat spes illinc triste venenum
 Pellier, & virus quod diro viperâ rictu
 Membris aspersit, fugit hincq; hæmorrhoids atra.
 Quin hinc nequicquam nutet sententiâ menti
 Quem rabiosa fero canis ore petiuit haberi
 Promptum solamen, sed & inde glabreta fugantur
 Quis ob vafriciem toto celeberrima mundo
 Vel captis visu posuit vulpecula nomen,
 Et tormenta coli fugitant, morsusque feroces
 Muris araneoli. Nec vitæ blanda secantur
 Stamina cuius habet firmam sententiâ mentem

N

Lumbria

Marcī Neuiani Gerardimontani

Lumbricos illinc auidos & hydropa fugare,
Desinit hinc etiam glomerari farrea nubes,
Et lendes illinc, sobolesque nefanda necatur,
Exanthema simul fugit hinc, tuſſis que vetuſta:
Menses præterea lotiumque mouentur, achorq;
Cedit, quin etiam vox tinnula redditur illinc.

Caput 418.

Σπάρτιον ἢ σπάρτον Græ. Spartium & Spartū La.

Munere donatur ſpartum vel dote genitæ.

Caput 419.

Σμύρνιον Græ. Smyrnium Latinis.

S Myrnion exiccātque calētque sub ordine ternos,
Et per cæca fugat nocuum ſpiracula chymum,
Nec tamen infeſto prædatur corpora morſu.
Radix & ſemen menses, lotium, atque ſecundas
Promunt, & ſolis fraudantur lumine partum,
Nec non iſchiadis queſtum, ſplenisque pathema
Veſicæq; ſimul iecorisque, phlogoſin, & aſthma,
Nec non hydropem, ſtomachique ſtabella repellunt,
Duritiemq; ſimul, nec non œdema refrænant,
Sudorémq; cient ructumque, febrimque propulſant
Quæ crebrò remeat, lapidique medentur, & arcent
Plagam viroſi pecoris, tuſſimque repellunt,
Aluum præterea cobibent, & glutine iungunt,
Atque cicatricis committunt vulnera dono.

Caput 420.

Σίλφιον Græ. Laſerpitium & laſer La. vel ſi Plinio credi-
mus, arbuſcula dicitur laſerpitium, ſed liquor laſer.

Quod

Quod Mauorte potens Germania nostra profundis
 Laser desiccatus caletque sub ordine terno,
 Et per caeca truces mittit spiracula chymos,
 Nec non thoracis crassamina lenta propellit,
 Extenuatque simul, nec non inuitat orexin,
 Atque venena domat, pestisque tyrannida mulcet,
 Plegmaque ventriculi remouet, plagamque veneno
 Fæte serpentis, nec non cruciamina lumbi
 Sopit, & ablegat morsum canis, atque rigorem
 Dimouet, & stomachum fulcit munimine lapsum,
 Nec non anthracis questum, tuissimamque refrænat,
 Sanguineum super hæc grimum lactisque repellit,
 Ictericumque simul, nec non pleuritida mulcet,
 Atque oculos etiam nigra caligine septos
 Exiit, & placat tormenta ferocia dentis,
 Suffusos etiam medicatur, & asthma coercet,
 Atque fugat tetanum, nec non hydropa repellit,
 Vocem prætere a sarcit, corpusque nitore
 Spargit, opisthotonum dein anginamque coercet.
 Titan Oceani radebat marmor Iberi,
 Cum Deus immensum pelagus qui numine torquet,
 Pleioneque nepos, & vasti rector Olympi
 Attegiam legerent, nulli pietate secundus
 Tunc Hyrieus tenuit non ampli cultor agelli.
 Confectos igitur nimoque labore trahentes
 Agre membra videns, magalia nostra subire,
 Si modò sit vobis ille sententia cordi,
 Ne dubitetis ait: peregrinis namque benignam
 Iunximus hospitio dextram, semperque futuros
 Hac nos parte reor similes, dum vita manebit.
 Talia commemorans perstat, mirèque serenum
 Præfert in superos vultum: qui mente sagaci

Marci Neuiani Gerardimontani

Densa volutantes etiã superesse viarum
Tædia, sordidulis pergunt succedere tectis.
Hic domus haudquaquam regali fumida luxu
Instruitur, sed enim Lenæi grata feruntur
Munera quæ fundant patulæ carchesia fagi.
Sumit Amyclæus primum cratera, sequentem
Propinare Ioui mandans. Per dura recurrit
Hospitis ossa tremor longè latèque tonantis
Voce Panomphæi prolata. Vt corde timorem
Expulit, Ægiocho redimitum cornua taurum
Mactat ruricolam, rapidis & viscera flammis
Iniicit, atque oleum crepitantia fundit in exta.
Iuppiter his actis nullam patièrè repulsam
Fatur ad hospitij dominum, si munera terræ,
Si maris extremos Arabas ditantis & Indos
Exegisse velis. Hyrieus nil pectus adurit
Auri sacra fames inquit, sed paruus in aula
Luderet Æneas vtinam, sed gaudia nolim
Matris Acidaliæ. Cupierunt ergo perempti
Tergora vulsa bouis: quæ naçti, flumine largo
Farserunt lotij, nec non tellure sub ima
Texerunt. Decimi cum iam foret orbita mensis
Tota peracta, venit dulcem nymphosus in oram
Luminis Orion, illinc primordia ducens.
Vt tantum lotij possent effundere, gnaros
Rerum cælicolas radice hac credimus vsos.

caput 421.

Τῆρεμβος Græcis: Terebinthus Latinis.

S Emen, frons, cortex terebinthi styphis abundant
Munere, sed leuiter, flagrantq; sub ordine bino,
Deficæ

Desiccantq̄ simul: modicè, viridantia: bino
Sub grege cum marcent. Fructus remoramina tollit
Urinæ, & Venerem stimulat, morsumque pbalangis
Pacat, & infarctum splenis demulcet & aufert.

caput 422.

Τραγάκανθα Græ. Tragacantha Latinis.

Siccatur, & obducit super hoc tragacantha meatus,
Ne mors excipiat renum cruciamine diro
Præterea quassos hygiæ admouerit oris
Blandis, neue paret vesicæ rostrum mortem
Efficit. Hincq̄ fugam tussis maturat, ocelli
Morbus, & asperitas faucis, fluxusq̄ catarrhi.

caput 423.

Τριβύλος Græcis: Tribulus Latinis. Estque duplex, terrestris & palustris.

Stypsis energia tribulus decoratur vterque,
Friget præterea, morbosque repellit ocelli,
Putroremq̄ simul, nec non eliminat vlcus
Oris, quod feruet, tonsillas insuper aufert,
Nec non gingiuam fluidam, cunctasque phlogoses
Amouet. At semen terrestris parte tenella
Præstat, præterea demulcet renis iniquum
Scrupum, quin etiam cui subdola vulnus adigit
Vipera subsidium confert, virusque propulsat.

caput 424.

Τριχόμανες Græcis: Trichomanes & capillaris Latinis.

Marci Neuiani Gerardimontani

Mentoris ac Phidiae certissima norma caloris
 Trichomanes siccatur, secatur, & dispergit, achores,
 Icteron, & strumas, haemoptysin, atque lapillos,
 Et lienteriam fugat, & glabreta coercescit,
 Quis ob vafritiem toto celeberrima mundo
 Vel captis visu posuit vulpecula nomen,
 Plagam reptilium dein arcet, agitque secundas
 Et menses, inhibet crebrum porriginis imbrem
 Insuper, atque leuat pigro thoraca liquore
 Pulmonemque. Suis adiantum viribus aequat,
 (Ceumedici perhibent) longis ambagibus ultra
 Ne te quam satis est videar studuisse morari.

Caput 425.

Τῆλεις, κεραιτίς, ἀϊγόκερος, ἢ ἑξέκερος Graecis:
 Fœnum Græcorum Latinis.

Ordine sub primo siccaturque, caleretque secundo
 Fœnum Græcorum, nec non emollit, & vlcus
 Atque cutem terget, super hæc per cæca resoluit
 Spiramenta truces humores, atque phlogosin,
 Quæ non efferuet vehementer, demit, & aufert
 Impositu, ac minuit splenem, demulcet achoras
 Insuper, & crines, & canum furfuris imbrem.
 Quos teneamus habet, quibus intestina cruenta,
 Sedes Tartareas, Erebumq; minantur Auernum,
 Profluit inde salus potu: myse s; phlogose s; que
 In seffu hinc fugitant vteri, questusque dolorum,
 Quorum iam dicti iecerunt semina morbi.

Caput 426.

Vt plane

Vt planta trinitatis Fuchii quæ potiori iure ita dicitur
quàm doctissimi Matthioli cū Græ. tum La. fuerit ap-
pellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Verùm planta cui fecit iam ternio nomen
Ex pulmone trahit pus ac thorace, phlogosin
Eius, & asthma, malum cutis omne, sacrumq; propulsat
Præterea morbum, liquidamque respergit in auram,
Ruptum intestinum dein arcet & amouet, vlcus
Glutine committit super hæc iungitque, deinde
Dissecat, vtq; ferunt bina sub corte calefcit,
Quamuis desiccet duntaxat in ordine primo.

caput 427.

τιῦτλον Græcis: Beta Latinis. Estque duplex,
Candida seu Sicula, & nigra.

Auricomum spargit nigra florem beta per hortos
Candidaque. Exiccatur, calêturque sub ordine terno,
Participatque nitrum, & per cæcos mittit hiatus
Insuper effrenem qui sæuit in intima chymum,
Quinetiam nostri sancta de corporis arce
Phlegma soporiferum ducit pigròsque liquores,
Nec non infarctum iecur asserit atque lienem,
Et fugat auriculæ tormenta ferocia, terget
Insuper, ac niuei stillantem furfuris vndam
Comprimat, & lendes, herpetaque sedat, & alphos.
Exanthema simul teneram hinc vanescit in auram,
Et sacer ignis: item quem pernio iactat, & vrget
Pars ambusta, licet morbis defungier illinc.
Stypsius esse tamen nigrae scintilla sciatur,
Atque proinde minus moliri dicta viritim.

Marci Neuiani Gerardimontani

Caput 428.

Τορδύλιον, τορδύλιον, ἢ σέσελι Κρητικόν Græ.
Tordylum, tordylium, & seseli Creticum Latinis.

• **P**rouocat vrinam tordylion, atque morantes
Plus nimio menses, abigitq; nephritidos iram,
Ekecalet & siccat. Radix crassamina lenta
Quæ thoraca diu tenuerunt demit & aufert.

caput 429.

Τιθύμαλος Græ. Tithymalus, herba lactaria, lactuca
caprina, & marina La. Estq; septuplex.

Quot celebres sophia terram coluisse feruntur
Argolicam, species tithymalli ponere fas est.
Sub grege calfaciunt quarto: ac vehementer inarent.
Cunctorum partes eadem, discrimine magno
Nilominus, pariunt: Tenet arcem lacteus humor,
Semen cum folio vestigia vero deinde
Prima legunt, sed enim socors premit vltima radix.
E medio tollunt igitur cutis omne pathema,
Ceu varum, scabiem, clauum, syringa, thymumq;
Verrucamq;, dein lichena, pterygion, vlcus
Gangrænam redolens, ducuntq; mouentq; saburram
Pblegmatis, atque vndæ molem, bilisque per alium.
Nec dumtaxat eo variant discrimine partes,
Verùm etiam & frutices: per quem stat vt inuia bubus
Lanigeroque gregi sint arua, secundus habetur
Nulli, prima sub hunc fert verò præmia myrto
Æsimilis, palmam dendrodes inde sequentem
Possidet, inde subit platiphyllus, at inde cupressum
Qui præfert sequitur, post hunc qui littus obumbrat,
Tum

Tūm qui splendiduli rapitur vertigine solis.

Caput 430.

Τρίφυλλον Græcis: Trifolium Latinis.

Cuius texuntur de vimine ferta triphyllum
Ordine sub terno calefactat & aret. Hydropa
Qui nondum inualuit, magnum, pleuritida, mensis
atque moras lotij potatum demere fertur,
Quosque venena serens molitur bellua morsus,
Hystericæq; malum. Cacœthe placat inunctum.

Caput 431.

Τρίφυλλον λεμώνιον Græ. Trifoliū pratense La.
Estq; triplex, luteum, candidum, & purpureum.

Pingit luteolis gemmantia prata triphyllum,
Candidulisque, dein Sarrani floribus ostri.
Partibus est teneris, leuiterq; astringere fertur,
Desiccâtque parum, memoratu dignus eidem
Acror abest, vteri candentia flumina sistit
Insuper, atque coquit, celeratque phlogosin iniquam.

caput 432.

Τραγοπόγων Græ. Tragopogon & barbula hirci La.

Vesica, ac renum, iecorisque pathemata lenit
Thoracisque simul tragopogon, atque flagrantem
Demulcet stomachum. Lateris tormenta propulsat
Succus mirificè, committens glutine vulnus.

Caput 433.

Τύφη Græcis: Typha Latinis.

N v Flo

Marci Neuiani Gerardiimontani

FLore typhæ fugiunt flammis crepitantibus vsta.
Enterocelarum pappus lamenta coerces.

caput 434.

Τεύκριον Græcis: Teucrium Latinis.

Parte valet gracili, & calefactat in ordine vino
Teucrion, & siccat terno, minuitque lienes,
Atque venenatos ictus morsusque refrænat.

caput 435.

Υποκυσίς Græcis: Hypocystis Latinis.

STyphos instruitur cum primis dote, deinde
Friget & exiccat, mensesque hypocystis aberces.
Quin loue præterea supero datur inde fruisce
Quem torquent fluxus, aut intestina cruenta,
Inde salus etiam venit atque paratur atroci
Cœliacæ quasso, redit inde in membra facultas
Insuper, inde salus etiam proficiscitur illi,
Vulnæ prociduaæ questu quæ torpet iniquo,
Arripit inde viam quæ ducit ad alma salutis
Tæta simul cuius tormentum versat ocellos,
Inde quoque aspirat natura benigna labori,
Vlcera quæ misero posuere cubilia in ore,
Nec non herpetum questus inhibere volentis.
Cuius erysipelas & pernio membra laceffit,
Inde medela fluat, spe non frustraberis inde.

Caput 436.

Υψίγειον Græcis: Ψίγειον Nicandro: Hypericum Latinis.

In numero tenuis donata foramine cribri
 Planta foras lotium mensesque propellit inuncta.
 Dimouet hausta febrim quæ terna luce recurrit
 Aut quarta, & gracili decoratur parte, calêtque
 Et siccat. Semen coxæ tormenta refrænât.
 Semine cum folio viridanti sæda cicatrix
 Ducitur imposito: sed cum marcente, recedunt
 Ulcera quæ tabo spumant nimoque madore.

Caput 437.

Ὑοσκόμος Græc: Hyoscyamus & Apollinaris La.

Flauet hyoscyamus, nigricatque, & semine candet.
 Accelerant primi funesto fata veneno.
 Verùm lacteolus terna sub corte gelascit.
 Caulibus eiusdem, ac folijs, & semine liquor
 Exprimitur, calidum qui rheuma, phlogosin, & iram
 Sæui demulcet cruciaminis, atque patheuma
 Seu morbum vuluæ, tussimque respergit in auras,
 Sanguineumque fugat trepidans cum murmure flumen
 Atque catarrhon, item qui versus lumina tendit
 Humorem, & menses. Quam turgens mamma laceßit
 Hac quoque stirpe fruens, hygiæ prenderit oras,
 Hacque podagra fugit nimij te nata cululli.
 Quinetiam hæc dictis eadem non tusa medentur.

Caput 438.

Ἑκινυθός Græcis: Hyacinthus Latinis.

Vernas cæruleo glebas hyacinthus, & albo
 Vestit honore: triplex genitricē primus obumbrat,
 Maximus, & maior, minimus. Frigescit in ala
 Terna

Marci Neuiani Gerardimontani

Terna languidulè, siccâtque sub ordine primo
 Quam gestant radix. Lotium propellit in haustu,
 Et quos intulerint inimica phalangia morsus
 Amouet. Impositu ne barba sonaret Othoni
 Hæc etiam potuit præstare. Ac semen in haustu
 Confert cæliace nec non aurigine quasso, &
 Pulchrius astringit radice, sub ordine terno
 Siccât, at in calida gelidâque cohorte putetur
 Gnomon Praxitelis, Lysippi, Zeusis, Apellæ.

Caput 439.

Υοσωπος Græ. Hyssopus La. Estque duplex.

INter luxuriat pomaria culta, vel alti
 Culmina celsa iugi Danao quam nomine dicunt
 Hyssopum. Siccâtque calêtque sub ordine terno, &
 Parte viget gracili. Tussim quæ tempore longo
 Ilia quassauit, lumbricos, asthma, catarrhum,
 Ac peripneumoniam, & turpem sædumue colorem
 Summonet, & crassos humores elicit aluo
 Pota. Sed auriculæ demulcet s̄ abra vapore.
 At reprimat dentis cruciamina tetra lauando.
 Inde patescit item, si gargarisma struatur,
 Splendidus anginae dignusq; celeumate portus
 Aera complenti. Medicatur inuncta lienem,
 Sugillata dein tollit, pacatq; phlogoses.
 Hinc venit auxilium super hæc ne vertat in vndam
 Temiserandus hydrops, velut Adria, Bilbis, & Acis,
 Ac Cyane, & Buris liquidam sumpserunt figuram.

Caput 440.

Υδροπιπερι Græcis: Hydropiper Latinis.
 Sugil-

Sgillata leuat folium viridantis in anni
 Vel stagnante vado piperis cum semine inunctum,
 Duros præterea fertur sedare tumores.
 Hanc etiam vitant herbam fugiuntq; viritim
 Vulnifica muscæ, glabri volucresue Neronis.

Caput 441.

Φλόμος Græcis: Verbascum, candelaria, candela
 regis, & lanaria Latinis.

In binas trahitur species lanaria, candet,
 Aut folijs etenim nigricat: candore nitenti
 Mas, sæmella, vicens in agro, verbascula, spirans
 Et nidore vacans, lychnitis denique subsunt.
 Cunctarum folio vires induuntur eadem:
 Namque superuacuos per spiramenta resoluit
 Humores, terget moderatè, siccatur aret,
 Præstat amaroris genio, sed flaccet acuti
 Aut acris nimium virtute saporis, inestq;
 Vis astringendi subinermis. Ad vlcera confert
 Quæ sibi flammiferis sumpserunt nomen ab astris,
 Nec non & vulnus, chariq; phlogosin ocelli,
 Atque œdema, sub hæc ambusta repellit inunctu.
 Nec non articuli tormenta ferociamulcet.
 Cunctarum radix alui potata fluores
 Astringendo premit, nec non hac lege coercet
 Renis & infarctum vesicæ, quæq; per annos
 Multos contraxit tecum commercia tussis
 Indomitæ questum. Potata vel illita verò
 Ad contusa manum diuulsaq; ruptaque præbet
 Auxiliatricem. Dentis cruciamina sæua
 Demit collutu pacatue. Sed illita varos,
 Rugas,

Marci Neuiani Gerardimontani

Rugas, & naeuos faciei dimouet vnda
Floribus extusa. At rutilos euadere crines
Succo luteoli floris docet vsus abundè.

Caput 442.

Vt fragaria cum Græ. tum La. fuerit appellata, in dubio apud eruditos est etiamnum.

Serpit humi duplex fragaria, magna minorque.
Quem tormenta coquunt splenis, vel bile fragranti
Exundans stomachus, sedisue fluentia fatigant,
Hanc edito. Sed enim compingit vulnus inunctu,
Atque sacros ignes, oculique phlogosin abercet,
Flaccidulamque simul gingiuam tollit, & vlcus
Quod nimis ora tenet liquidam diffundit in auram.
Si premit asthma, dolor si splenis, suggerit haustu
Succus præsidium. Feruentis bile corymbus
Ardorem stomachi lenire sitimque refertur.
Vlcera per faciem, sceleratus anhelitus oris,
Humorumque fluor qui versus lumina tendunt
Aera sub liquidum fugitant liquore repulsa
Expresso fragis, nec non hypochyma recedit.
Feruores iecoris bibita radice fugantur.

Caput 443.

Φόινιξ Græ. Palma La. Fructus eius etiã Φόινιξ Græcis.
palmula & dactylus Latinis. Fructus palmæ Indicæ
ὄξυφόινιξ Græ. palmula Indica Latinis.

Palmæ cuncta simul decorantur membra vigore
Stypptos. Æquali munitur dote borassus,
Atque medulla, dein succus quem brachia donant

Seu

Seu rami. Baccæ madidantia sputa cruore
 Tollunt seu frænant, alique fluenta coercent,
 Atque dysentericæ questus inhibere feruntur,
 Lapsum præterea stomachum firmamine donant.
 Nec tua lanificæ fatalia stamina rumpent
 Inijcientque manum Parca, quem iactat iniquus
 Vesicæ morbus, modo sit sententia menti
 Suppetias illinc diamq; parare salutem.
 Exusti nuclei staphylomata luminis arcent.
 Corripit inde fugam super hoc palpebra glabrascens
 Imbre capillitij, quin alta mente repostum
 Phlyctides hinc tolli maneant, dein carnis hiulcæ
 Molem: quin etiam spe non lætatur inani
 Inde cicatricis qui nititur vlcera dono
 Claudere, tum verò patulos farcire meatus.
 Quæ condit fructum vestis dum palma comantes
 Induitur flores desiccet pulchrius hisce,
 Atque leuat diris exercita viscera morbis,
 Ventriculunque simul stabilit: iecorisque dolorem,
 Et scabiem demit, vuluæq; fluoribus obstat,
 Atque alui, nec non versantem hypochondria morbum
 Sedat, itemq; nomam tollit, nigrósque capillos
 Reddit vti memorant. Quin hinc elaberis iræ
 Tormenti renum, nec spe hinc lætaris inani
 Cuius mens agitat vesicæ auferre dolorem.
 Radix desiccet, nec frangit corpora morsu.
 Palmula verò cui tellus Gangetica nomen
 Suppeditat friget siccetque sub ordine bino,
 Restinguitque sitim, bilémque propellit & aufert
 Præterea vomitum, nec non inuitat orexin,
 Atque dolore leuat caput, & lichena repellit:
 Sed grauis est stomacho, qui frigore torpet inerti.

Marci Neuiani Gerardimontani

Nec patet hinc aditus quæ terna luce recurrunt
Præterea febribus, & quæ feruore medullas
Vrgent, exigitur membris hinc spurca deinde
Pfora, deinde salus hauritur amœna lienum
Quassis infarctu hinc, nec non auriginis ira,
Inuehiturque salus illinc qui languet hydropè,
Hinc quoque blanda salus emergit & alma manie
Correpto furijs, & lepra facescit in auras:
Nec spes hinc mentem fallit sedare catarrhum
Conantis, nec non exprompta medela paratur
Obijciiturq; salus alporum hinc labe notato.

Caput 444.

Φῆ, ἢ ἀγρία νάρδος Græcis: Phu & nar-
dus syluestris Latinis.

PHu latus expositum tormento siue dolori
Vindicat, & menses lotiumque propellit, idemque
Ordine sub bino calet exiccatque, venenumque
Amouet. Et radix simili virtute redundat.

Caput 445.

Φάκος ἢ φακὴ Græcis: Lens Latinis.

MEntoris ac Phidiæ lens regulâ summa caloris
Atque gelu fertur, licet areat ordine bino,
Præterea coquitur stomachique vigore domatur
Ægrè, quinetiam compescit hydropa, deinde
Munia conspectus obtundit, plæna tumultu
Somnia conflat, item cancrum, neruique dolores,
Atque leontiasin, stomachiq; flabella, deinde
Intestinatorum: mensesque coercet & abdit,

Ac

Ac fluxus vteri: nigræq; tyrannida bilis
 Siue melancholiæ cumulat dispendia potu.
 Ulcera deterget, sinuosaq; glutinat, ignesq;
 Amandat sacros, oculi sedisq; phlogosin
 Insuper, & lactis grumos, herpetaque, nec non
 Duritiem, & podagram, & strumas, papulamq; coerces.
 Et leuat impositu. Quem crusta molestat, & algens
 Pernio consumit, noma quem gangrenia versat,
 Vtitor hocce modo. Sed enim velamine tuta
 Omnibus astringit numeris, adeoq; molestam
 Demit cæliacem, ac intestina cruenta,
 Nec non omnimodo stabilit firmamine ventrem.
 Parcius astringit multò si tegminis expers
 Intra corpus eat, nec dicta pathemata lenit.
 Pugnât in immensum decoctio lentis, & ipsa
 Vis astringendi: proin aluum ducit inertem.

caput 446.

Φύλuga Græcis: Tilia Latinis.

Illitus apprimè coniungit vulnera cortex
 Siue liber tiliæ: pedibusq; tumentibus addit
 Hoc folium pacto finem: sed liquor eodem
 Restituit fluidum pacto fulcitq; capillum.

Caput 447.

Χελιδόνιον Græcis: Chelidonium Latinis.

Vpla chelidonij est species, maiorq; minorq;
 Prima iugo sicci terno calidiq; sacatur,
 Præterea remouet nebulas caligine septi
 Luminis, & clausi tenebrarum carcere nigro.

Marci Neuiani Gerardimontani

Ictericumq; fugat, nec non herpeta. Calefcit
 Ordine posterior quarto ficcátque, deinde
 Subuenit vnguiculis scabris, scabiémque refrénat,
 Demit præterea strumas, ficósque coerccet.
 Quinetiam egregiè, patula si nare trabatur,
 Vt stabulum Augiæ, cerebrumque caputque repurgat
 Ex radice liquor tusus cum melle subactus.

Caput 448.

Χαμῆιδρῶς Græcis: Chamædrys & triffago Latinis.

ESse duûm poterit, vulgaris scilicet, atque
 Gnifia, triffago generum, rursusque secatur
 Fœmellæ atque maris discrimine. Tussis, & hydrops
 In primo gradiens cursu, spasmusque, lienz,
 Turgidus ob molem, velut & Marpesia cautes
 Fermè durus, ad hæc obstructio visceris, humor
 Crassus, & vrinæ, ac mensis, pueriq; morantis
 Sufflâmen potu remouetur. At vlcera terget
 Impositu, nec non aciem procudit alacrem.
 Tetra venena domat potata vel illita membris.

Caput 449.

Χαμῆιδρῶς, ἢ γῆς στέφανος Græc. Chamæcissus
 & hedera terrestris La. Licet non ea fit quam ita vo-
 cant officinæ medicorum.

POTA chamæcissi folium florésque propulsant
 Infarctum iecoris, lotij mensisque fluorem
 Insuper eliciunt. Si corpus tardet alacris
 Auriculæ munus, si tingat membra nefandus
 Icterus, indigno si coxa dolore grauetur,

Si ras

Si rabie pestis quatiare, salutis amœna
 Hinc sperare licet penetralia sive penates:
 Quandoquidem siccatur nec non calefactat vtrumque.

caput 450.

Χρυσάνθεμον Græcis: Chrysanthemum Latinis.

Calfacit & siccatur chrysanthemum ordine vino.
 Floribus impositis hygiæ allaberis axi
 Quem steatoma ferit, bibitis quem regius vrget.

Caput 451.

Χαμαιλέον Græ. Chamæleon La. Estque duplex.

Carduus euarians Lagæi Proteos instar
 Candidus atque niger summis ponuntur iatris.
 Eximie valeas pestim radice prioris
 Demere potata, virusque retundere, latos
 Tollere lumbricos, & hydropa, morasque trabentem
 Urinam, nec non muresque canesque suesque.
 At cutis omne malum, ceu lichen, atque dolores
 Dentibus hærentes, si colluis hacce, recedunt.
 Intra corpus (ait medicorum tota corona)
 Si radix nigri sumatur, habere venenum:
 Sed foris iniecta psoram, lichena, dolorem
 Dentis in exitium ferri, dentemque refringi:
 Nam secat, extergit, mollit, cutis omne pathema
 Seu vitium tollit, phagedænas insuper aufert.
 Viriusque facit varij stipendia radix
 Terna feruoris nec non squaloris in ala.

Caput 452.

Χαμαιπίτυς Græ. Chamapitys, ainga & abiga Latinis.

Marci Neuiani Gerardimontani

ANcyraclonotis, fœmellâq, masq, virentis
 Sunt aiugæ species. Mala renis, tormina, coxæ
 Fœmina depellit cruciamen, & iſteron, heparq,
 Expedit in farctu, lotiumq, propellit, & aluum
 Deijcit, atque ciet menses, partum, atque secundas:
 Ulcera compingit visco, durasq, mamillas
 Insuper emollit, nec non herpeta coerces,
 Ordine sub terno siccata, caletq, secundo.
 Hæc eadem præstant reliquæ, sed dote minori.

caput 453.

Χαλβάνη Græcis: Galbanum Latinis.

SUccus galbaneus calefactat in ordine bino
 Gnauiter: at verò leuius desiccata eadem
 Sub statione, dein per cœcos pellit hiatus,
 Et trahit ex alto, dein emollire refertur,
 Si te rupta coquant, illi spem crede salutis
 Insuper, & promit spoliatos ætheris aura
 Partus, & capitis prodest vertigine raptis,
 Et pathos ablegat comitia rumpere suetum,
 Atque dysenteriam depellit, & asthma coerces
 Insuper. Hincq, tenet portum cui dentis enyo
 Seu dolor insidias molitur, amœnâque surgit
 Inde salus diro laterum cruciamine fracto.
 Atque diurnæ potes hinc euadere liber
 Tussis ab incurſu, nec non hinc spasma recedit,
 Excutiturq, simul facie hinc lentigo nefanda,
 Contrahiturque salus quam menstrua tarda laceſſunt
 Et stranguriæ questus. Nec colchicon auram
 Subtrahet ætheream, nec rumpet stamina vitæ
 Eius qui tendit gressum hinc ad blanda salutis
 Regna,

Regna, nec hystericas dolor aufert, inde leuamen
 Expromptum nixas conflare, fugamq; capeffit
 Inde venenoso despumans bellua, rictu,
 Quæ trahit immensos gyratque volumen in orbes.

CAPUT 454.

Ψύλλιον Græcis: Psyllium Latinis.

Psyllion articuli capitique doloribus obstat,
 Nec non ut fugiat liquidasque faceffat in auras
 Phyma, parotis, ad hæc œdema tumorue, puelli
 Intestinorum ramex, sacer ignis, & extans
 Umbilicus, idem præstare refertur abundè,
 Ulcera præterea peruersa & sordida terget.
 Qui luxata gerit, dictisq; obnoxia membra,
 Psyllion admoueat, non intra viscera sumat:
 Hoc etenim pacto vires labuntur: & angor
 Cordis, & ignauum frigus, torporque, tremorque,
 Asthmâque proueniunt, ac Tbeia cuspide mæror
 Tantalidis fixæ violentior, atque gementis
 Fratrem Lampeties. Succus cum melle iugatus
 Vermibus auriculam leuat atque fluore scatentem.
 Ordine sub gelidi semen meret æra secundo:
 Sed veluti gnomon Polycleti, & Phragmonis, atque
 Parrhasij in sicco madidòque locarier aiunt.

CAPUT 455.

Ψυδώνη Græcis: Pseudonardus Latinis. Estque
 duplex, mas & fœmina seu lauendula.

Non genuina duplex adolescit vbique locorum
 Nardus, masculi nomen sortita decenter,

Marci Neufiani Gerardimontani

Ac interstitij muliebris. Flabra coercet,
 Atque mouet lotium, gracilis quoque partis habetur,
 Nec non prolecat menses, ducitq; secundas.
 Hinc memor ad stomachi solatia prompta dolorem
 Frigore manantem vuluæq; parato. Lienes
 Amouet eduros, infarctu liberat hepar
 Insuper, atque calet siccataq; sub ordine bino,
 Præterea cerebri gelidos madidósque repellit
 Neruorumq; velut pareses & comata, morbos.

Νάρδος, ἢ νάρδος σάχος Græ. nardus & spica nardi La.
 Νάρδος Κελτικὴ Græ. Nardus Celtica Latinis.

AT verò nardus siccata sub corte secunda,
 Quamuis calfaciat duntaxat in ordine primo,
 Styffis energia super hæc decoratur abundè:
 Quin & amaroris leuiter virtute redundat,
 Acrorisq; simul, nec non munimine sulcit
 Hepar, cor, stomachum, stomachiq; doloribus obstat
 Qui torquent morsu, ac eiusdem flabra repellit,
 Ac sopit fluxum capitis, thoracis, & alui,
 Nec non qui vuluam, dein intestinali laceffit,
 Ictericosque iuuat, vterique phlogosin abercet.
 Nardus porro cui nomen tribuisse refertur
 Celtica terra, magis calefaciat, inersque propellit
 Atque mouet lotium quàm dicta, minusque redundat
 Styffis energia: proin hæc ignauior esse
 In multis horum que sunt memorata refertur.

Caput 456.

Οκίμω Græcis vetustioribus: Βασιλικὸν recentio-
 ribus: Ocimum & basilicum Latinis.

Ocimon

O Cimon esse triplex sedeat sententia menti,
 Græde, dein paruum, et mediocre. Timoris in hausta
 Pellit semen onus, rugas tetricasque Philippi
 Principis Aeneadum, quas nigrae copia bilis
 Inuebit, & lotij sufflaminata tollit abunde
 Quod remorabatur, flabellaque saeva coercet.
 Tractum nare, tibi sternutamenta ciebit.
 Nec minus hae dotes latitare feruntur in herba.
 Quem crudele nimis versat cruciamen ocelli,
 Planta iuuat, nec non maturat, itemq; resoluit
 Per caecos abitus, sed abundat faece madoris
 Excrementitij, & calefactat in ordine bino.
 Quin & odoratu cerebri cordisque restaurat
 Et refricat vires. Crebro commansa retundit
 Hec visus aciem, & stomachi virtute domatur
 Aegre, praeterea distendit lacte papillas,
 Emollitque aluum. Sed enim caligo, fluorq;
 Humorum versus qui lumina tendit, ocellum
 Destituunt huius succi amandata perunctu.

Caput 457.

Ουιμοειδης Græ. Ocimoides & ocimastrum Latinis.

Morsibus omnigenae serpentis in imbre Lyæi
 Ocimoidis adest semen, coxæq; dolores
 Hoc abigit pacto, nec non calefactat, & aret
 Inciditque simul, nec non compagine membri
 Donatur tenera: leuiterque astringit: idemque
 Praestat amaroris genio, mordaxque negatur.

HÆc super herbarum pbiliatrus dote canebam,
Et super arboribus, cum iam pax missa per orbem
Turma Christicolæ cobiberet limina Iani,
Principis inuictæ Flandrorum Marte vel armis.
Arma quis ista graui numero, quis tanta sonare
Par fuerit? tantos quis non expalleat haustus?
Arma quis ista sibi diffundere sumat in omne
Tempus, & immani sumat decurrere gyro?
Non eadem cunctis Pymplæo ex fonte scaturit
Vena, nec Æonio stylus idem prodit ab anni.
Quæ super herbarum genio meditatus auena
Sum tenui, læto vultu clarissime Princeps
Excipias igitur. Quintinia prælia condet
Alter Mæonides, qui venit in ætheris auram,
Membræque Gallorum Germanis vulsa cateijs,
Et frameis nuper Grauelinga sub arua, cothurno
Grandiloquo nixus, pallâz, decorus & ostro:
Quando quidem nullum Patareia mœnia seruans,
Et iuga Cyllenes, nec non Soractis Æpollo,
Thespiadumque chorus tener illo tempus amarint
Vnquam liberius. Nunc o, nunc aurea verè
Sæcula voluntur, nunc omni præsidet oræ
Numen Leucadij tractus, nunc astra videre
Flammea collubitum cæli, modo pauca facebant.

Quam

Quandoquidem admiscuerim non-
nulla secutus Nicandrum, quæ omnino rudi
lectori nō statim sunt obuia, annotatiuncu-
las quasdam in finem reijcere statui.

IN PROOEMIUM.

Plœno cornu, abundè.

Tres sunt Parcæ quæ vitæ humanæ præsidēt.

Charybdis & Niseis periculosa loca maris.

Ægis scutum Palladis.

Cirrhæus & Leucadius sol.

Gæsum hasta Gallorum.

Vulcanus exercet fabrilia in Ætna.

Marcellus & Camillus nobiles Romani libera-

runt patriam à Gallis.

Elice filia fuit Lycaonis.

Caurus ventus.

Caput 5.

Ars Pæonia à Pæone medico.

Coryphæi præcipui.

Degentis ad alta draconis etc. Alta pro mari,

non montibus.

Caput 18.

Polyhistor multiscius

Flabella pro flatibus.

Caput 20.

Cerberus trifaux ex Echidne natus est quibusbâ.

Amaryllis pro amica, vt aliàs paruus Ænæas

pro filiolo, & aqua Acheloia pro fluuiatili.

Verbigena Deus opt. max.

Eoum oriens.

Vt puer Odrysijs etc. Munera fuerunt Polydoro

filio Priami exitio.

Caput 27.

Marmarinus Apollo.
Thyasus grex, caterua.
Cecropius Athæniensis.
Emathius Theffalus.

Caput 28.

Echionius Thebanus.

Caput 29.

Sed enim vitabit acerbū etc. Nimiū vsus acer-
bæ vuæ præ reliquarum est vitandus.

Caput 34

Fœcundius omni scilicet alia.

Caput 40.

Polyandriō pro cœmiterio.

Mafsilia vrbs Gallia.

Sophiæ facundus Homerus ; etc. Aristotelem
antonomasticās intelligo : huius autē facun-
diam plurimis locis admiratur Cicero. Videāt
igitur spurij philosophi puritatem Romani
sermonis insectātes, nū vestigijs sui principis
insistant . Est verò hoc loci parenthesis iusto
quidem prolixior, sed præ nimio erga Aristo-
telem amore dicar sanè labi. Encomiū autem
ducitur à quatuor principibus mūdi partibus.
Theon homo effrænate maledicus.

Caput 51.

Album pro gradu, vt aliàs statio, legio, ala etc.

Caput 52.

Hircus pro fœtore.

Caput 54.

Lyfocrates & Myron nihil non fecerūt vt pelle-
rēt canitiē, Pádore autē à primis annis cani sunt.

Caput 59.

Iacchus & Ogygius Bacchus, vt aliàs Eleuther,
Lyæus, & Nyfæus.

Amy-

Amystis poculum.

Caput 65.

Lampfacenus, Orneathes, & Hellæus Priapus
deus hortorum, vt Dryades & Hamadryades
deæ. Pales autem frumenti & agrorum.

Caput 66.

Thymbreus, Clarius, Tegeus, & Theius Apollo
& sol.

Caput 70.

Hippotades seu Æolus pro Neptuno.

Vt campos Schediæ etc. Loca sunt Ægypti, vt
aliàs Mareotis & Pharus.

Reges omnes Ægypti vocantur Lagidæ.

Nec secus atque fretum, etc. Xerxes 300 cola-
phos impegit Hellefpono.

Cenchreius & Ennosygæus Neptunus, vt aliàs
Nysiræus. Panchaia Arabica.

Soteria pro sanitate recepta dona.

Caput 77.

Puppius tragædus adeo mouit affectus, vt audi-
tores flere compulerit.

Caput 90.

Geloum stagnum tetri odoris.

Caput 95.

Cocytus fluuius infernalis.

Flammeum & flammeolum vestis rubra, qua
recens nuptæ tegebantur.

Caput 105.

Sufflamen pro impedimento.

Caput 108.

Iuuenis Pellæus Alexander Macedo.

Ignigena Bacchus. De huius matre fabulâ sic ac-
cipio, vt eam difficili partu putem obisse.

Claudilla vxor Caij Caligulæ. Caput 110

Mydoniæ Threiffæ. (Romani.

Romulidæ, Æneadæ, Iliadæ, & ciues togati sunt
Hyagnis

Hyagnis inuenit geminas tybias quibusdam.

Caput 118.

Erebus infernus.

Persephone Proserpina.

Caput 124.

Grynæus sol.

Caput 133.

Pastinaca Geuchi etc. Numina sunt marina.

Saturnus falciger amputauit patri virilia.

Caput 162.

Claudius imperator occidit amitam suam nimia
purgatione, probabile igitur est eam & sur-
sum & deorsum purgasse.

Nero glaber est Domitianus imperator, nã hunc
caluum dixit sua Roma Neronem.

Caput 163.

Tisiphone est vna Eumenidum seu furiarum
infernaliũ.

Clotho vna Parcarum.

Latois luna.

Caput 211.

Laertius heros Vlysses.

Sygeia Troiana.

Caput 220.

Palepaphia Venus, vt aliàs Acidalia.

Caput 311.

Dardanidæ & Laomedontiadæ Troiani.

Curetis Cretensis seu Cressa.

Ausonidæ, Hesperij, Oenotrij, Itali sunt.

Cylindrus lapis quo læuigatur area.

Caput 338.

Necessitas Diomedæa magna admodum.

Elpis hic fuit Imbraſius, Cercetius, seu Samius.

O decus etc. Bacchus colebatur in Taygeto,
Tmolõ,

Tmolo, Bryfis, Cithærone, & Nyssa, atq; hæc
loca indicantur hic ordine.

Caput 374.

Ææum magicum.

Mineides Arabicæ.

Caput 388.

Quintus Catulus, Anacreon, & Drusus Pom-
peius filius Caligulæ interierunt suffocati.

Caput 391.

Cui bis patuisse tyrannus etc. C. Iulius dictator
bis fuit correptus epilepsia inter publica
munia.

Caput 397.

Pæantius heros Philoctetes.

Thoas rex Lemni.

Parthenope Neapolis.

Mephitis teter odor.

Titan Oceani etc. Periphrasis vesperi, indican-
turque tres dii, Neptunus, Mercurius, &
Iuppiter.

Attegiæ & magalia casulæ rusticæ sunt.

Carchesia pocula.

Amyclæus Neptunus.

Panomphæus & Ægiochus Iuppiter.

Caput 438.

Otho imperator nihil non fecit, vt maneret
glaber.

Caput 439.

Celeuma clamor & iubilus nautarum portum
intransium.

Caput 440.

Optimum ferè opus Domitiani fuit capere
muscas.

Caput 447.
Vt stabulum etc. Hercules purgavit stabulum
Eurysteos.

Caput 454.
Tantalus Niobe.
Lampetie vna sororum Phaetontis.

In epilogum.
Ostium Iani claudebatur tempore pacis.
Catia telum, framea hasta Germanorum.

CAPITIS

CAPITIS QVO

CVIVSQUE PLANTÆ

vires recensentur Index.

A Bies	142.	Anacardium	31
Abiga	452	Anagallis	11
Abrotonus	1.	Anagyris	47
Abinthium	5	Androsamum	10
Acacia	43	Anemone	70
Acanthus	35	Anethum	18
Acanthium	44	Angelica	40
Acerum	330	Anisum	52
Aconitum	36	Anonis	51
Acorum	6	Anthemis	25
Adiantum	23	Anthyllis	56
Aegylops	41	Aparine	15
Aerugo	176	Aphace	49
Agaricum	3	Apiastrum	296
Agnus	2	Apios	63
Aizoum	20	Apium omne	378
Aiuga	452	Apollinaris	437
Alcea	12	Aqua marina	158
Alcibiadium	138	Aquilegia	37
Alisma	21	Arbutus	232
Alliaria	39	Aristolochia	34
Allium	417	Artemisia	24
Alnus	272	Arum	17
Aloe	13	Afarum	8
Alfine	14	Asclepias	66
Alchæa	7	Ascyrum	9
Alypum	29	Aspalathus	55
Alyssum	45	Asparagus	65
Amaracus	4	Aphodelus	53
Amaranthus	38	Asplenium	57
Ambar	30	Aster Atticus	62
Ammi	43	Astragalus	58
Ammoniacum	68	Atractylis	61
Amomum	46	Atriplex	50
Amurca	69	Auellanæ nuces	224
Amygdalus	67	Avena	86

Balaustium	91.	Carduus	397
Balsamine	87.	Carduus Veneris	111
Balsamum	92	Carpesium	210
Barba capri syluestris	84	Carum	248
Barba capri campestris	432	Caryophyllum	185
Bdellium	93	Caryophyllata	186
Bellis	75	Casens	102
Bera	427	Cassia odorata	199
Betonica	187	Cassia nigra	200
Blattaria	85	Cassutha	183
Blitum	80	Castorium	153
Borrys	83	Caulis	274
Brassica satiuā	211	Cedrus	216
Brassica canina	192	Centaurium magnum	245
Brassica marina	212	Centaurium paruum	246
Bryonia	32	Centummorbia	190
Buglossum	77	Cepa	260
Bulbus	82	Cepæa	254
Bulbus syluestris	127	Cera	219
Bunias	81	Cerasus	204
Bupthalmus	74	Chamæcissus	449
Bursa pastoris	343	Chamædrys	448
Butyrum	102	Chamæleon	451
Buxus	396	Chamæmelum	25
Cacalia	197	Chamæpitys	452
Cadmia	242	Chelidonium	447
Calamintha	256	Chrysanthemum	450
Calamus aromaticus	195	Cicer	136
Calamus vallis	196	Cicerbita	398
Caltha	184	Cichorium	399
Cancamum	198	Cicuta	225
Cancanus	197	Cimices	260
Candelaria	441	Cinamomum	209
Candela regis	441	Cinnabaris	264
Cancer	251	Circea	226
Cannabis	202	Cirsium	182
Cantharides	244	Cistus	227
Capillaris	424	Cistus	228
Capparis	273	Clematis daphnoides	207
Cardamomum	208	Clinopodium	229
Cardiaca	236	Clymenum	270

Enicus	250.	Dorycnium	115
Coccus tinctorius	230.	Dracunculus	110
Cochlia	252	Dryopteris	116
Colchicum	127.	Ebenus	121
Colocynthis	203	Echinus	143
Columbina	340	Echium	138
Conuoluulus	135	Elaterium	409
Conyza	275	Elleborus niger	124
Corallium	266	Elleborus albus	125
Coriandrum	206	Empetrum	140
Cornu ceruinum	255	Endiua	399
Cornus	277	Ephemerum	127
Coronopus	193	Epipactis	144
Costus	208	Epithymum	141
Cotonea malus	221	Equisetum	173
Cotyledon	276	Erica	132
Crethmum	235	Erinus	143
Crimnum	237	Eruca planta	128
Crocus	220	Eruca animal	243
Crocomagma	271	Eruum	328
Cruciata	205	Erygeron	150
Cucumis	409	Eringium	140
Cucurbita	214	Eupatorium	129
Cucurbita syluestris	203	Euphorbium	145
Cuminum	278	Euphrosyne	130
Cunila	155	Faba Aegyptiaca	267
Cupressus	215	Faba	247
Cyanus	191	Fermentum	148
Cyclaminus	262	Ferrugo	177
Cydonia malus	221	Ferula	318
Cynoglossum	244	Festuca	41
Cynoglossu officinaru	194	Ficus satiu	391
Cyperus	263	Filix	374
Cyprus	240	Filix querna	116
Cytisus	241	Foeniculum	297
Damassonium	21	Foenumgræcum	429
Daphnoides	109	Fontalis	356
Daucus	112	Fragaria	444
Dictamnus	119	Fumaria	188
Digitalis	124	Galbanum	453
Diphryges	117		

P

Galio-

Galiopsis	103	Inguinalis	62
Galium	104	Intibus	399
Galla	218	Inula	123
Gallina	332	Irio	137
Gallinaceus	332	Iris	180
Genista	106	Iris agrestis	127
Gentiana	94	Isatis	178
Geranium	96	Ischas	63
Gingidium	105	Isopyrum	171
Gladiolus	319	Iuglans	233
Glans vnguentaria	90	Iuniperus	64
Glaucium	97	Labrum Veneris	111
Glaux	98	Lac	102
Gluten taurinum	231	Lactaria	429
Glycyrrhiza	101	Lactuca	154
Gnaphalium	99	Lactuca marina	429
Gramen Germanicum	60	Lactuca caprina	429
Granum tinctorium	230	Ladanum	228
Gummi	233	Lagopus	292
Hedera	259	Lanaria	442
Hedera terrestris	449	Lanaria altera	404
Helenium	123	Lapathus	280
Heliotropium	152	Laser	420
Helxine	134	Laserpitium	420
Helxine cissampelus	135	Lathyrus	279
Hepatorium	129	Laureola	109
Hieracium	175	Laurus	113
Hippomarathrum	170	Laurus Alexandrina	108
Hippophaes	172	Lens	445
Hipposelinum	181	Lepidium	174
Hordeum	261	Leucas	292
Horminum	327	Lichen	287
Hyacinthus	438	Ligustrum	289
Hydropiper	440	Lilium	213
Hyosciamus	437	Limonium	286
Hypericum	436	Lingua bubula	77
Hypocistis	435	Lingua canina	249
Hysopus	439	Lingua canina officinarum	194
Iberis	174	Linum	281
Ibifeus	7	Lithospermum	284
Idaea radix	169	Lixiuum	224

Lolium	59	Oenanthe	325
Lotus arbor	295	Oesypus	333
Lunaria minor	290	Olea	122
Lupinus	164	Olus atrum	181
Lupus salictarius	89	Ononis	51
Lycium	294	Opopanax	360
Lysimachia	291	Orchis	324
Macer	298	Origanus	321
Malabathrum	299	Oryza	331
Malua	307	Osyris	323
Mandragoras	313	Oxyacantha	322
Manna	300	Oxys	326
Marrubium	339	Pæonia	95
Marrubium nigrum	72	Paliurus	359
Medium	302	Palma	443
Mel	300	Palma Indica	443
Melanthium	303	Panaces Herculeum	360
Melilotus	312	Panaces Aesculapicum	361
Melissophyllum	296	Panaces Chironeum	362
Mencha	153	Panocratium	358
Mercurialis	282	Panicum	131
Mespilus	301	Papauer	309
Meum	304	Paronychia	363
Milium	258	Parthenium	334
Morus	310	Pastinaca	400
Moschus	299	Pedicularis	395
Myagrus	305	Peplis	364
Myrica	308	Peplus	342
Myrobalani	90	Perfoliata	253
Myrrhis	311	Periclymentum	377
Myrtus	306	Persea	365
Napus	81	Persea malus	341
Narcissus	318	Perficaria	352
Nardus	455	Perfonata	19
Nardus sylvestris	444	Pes leoninus	348
Nasturtium	189	Pes asferinus	347
Nasturtium agreste	174	Petalites	355
Nerium	316	Petroselinum	378
Nymphaea	314	Peucedanus	338
Ocimum	456	Phasganium	320
Ocimoides	457		

Phu	ccccxliiii.	Rhus	ccccx.
Pilosella	cccxlv.	Ribes	ccclxxxvii
Pimpinella	cccxlvi.	Ricinus	cci.
Piper 380. Pistaciū 382		Rosa	ccclxxxvii
Pilum 351. Pituitaria 395		Rosmarinus	ccclxxxiii
Pityusa 366. Pix 381.		Rubia	cxxxxix
Platago 27. Platanus 377		Rubus	lxxi
Polemonium	ccclxix.	Rubus caninus	ccxxxix
Polium paruum	ccclxxxiii	Rumex	ccclxxx
Poliiū montanū	ccclxxxiii	Ruta hortensis	ccclvii
Polygonatum	cccxxxv	Sabina	lxxvi
Polygalum	ccclxviii	Sabucus	liiii.
Polygonum	cccxxxvi	Sacra herba	ccxl
Polypodium	cccxxxvii	Sarpenum	ccccv.
Populus nigra	lxxii	Saluaris	ccclxxv.
Porrum capitatum	344	Salua	cxxxxiii.
Portulaca	cccxxvi	Salix	clxxx.
Potamogeton	ccclvi	Sambucus	liiii
Potentilla	ccclix	Samsychem	liiii.
Prasium	cccxxxix	Santalum	ccccvii
Prasium nigrum	lxxii	Sarcocolla	ccccxvi.
Propolis	ccclxxxiiii	Satnreia	clv.
Prunella	cccl.	Saxifraga	cccciii.
Prunum	ccclvii	Scamonia 407. Scilla 394	lvii.
Pseudonardus	cccclv	Scolopendrium	cccxcvii.
Psyllium	ccccliiii	Scolymus	cccxcii.
Ptarmice	ccclxxiii	Scordium	cli.
Puleium	cvii	Securidaca	xx.
Pulmonaria	cccliiii	Sedum	xx.
Pumex	ccclxv	Semperuiuum	ccccvii.
Pycnocomum	ccclxxi	Sena	cl.
Pyretrum	xxxv	Senecio	cxv.
Quercus	cxviii	Septifolium	cccxcix.
Quinquefolium	ccclxxii	Seris	cxviii.
Radicula	cccciiii	Serpyllum	cccxi
Ranunculus	lxxxviii	Sertula Campana	cii.
Raphanus	ccclxxxviii	Serum lactis	ccccviii.
Rapum	c.	Sesamum	ccccxvi.
Rehna	ccclxxxix	Seseli Mafsilienfe	ccccxv.
Rha Ponticum	ccclxxxv	Sideritis	ccxcvii.
Rhododaphne	cccxyi	Siliquifera arbor	

Sinapi	cccxiii.	Tribulus	ccccxxiii.
Sifer	ccccxiii.	Trichomanes	ccccxxiii.
Sifymbrium	ccccii.	Trifolium odoratum	430
Sium	ccccxii.	Trifolium pratense	431
Smilax	ccccxi.	Trinitatis herba	426.
Smyrniun	ccccxix.	Triffago palustris	392.
Solanum	cccci.	Triffago	ccccxlviij.
Solaris	clii	Triticum	ccccxxix.
Solidago	ccccx.	Tuber	ccclxii.
Sonchus	ccccxviii.	Turpetum	xxix.
Sorba	ccccxix.	Tufsilago	lxxvii.
Spartium	ccccxviii.	Typha	ccccxxxiii.
Spartus	ccccxviii.	Verbascum	ccccxli.
Stachys	ccccxiii.	Verbena	cccxl.
Staphis agria	ccccxv.	Verbenaca	cccxl.
Staphylinus	cccc.	Veronica	lxxviii.
Sternutamentoria	ccclxxiii	Vetonica	187
Stichas	cccxciii.	Vicia	lxxix
Strobilus	cccxcvii.	Vinum	xxviii.
Struthium	cccciii.	Viola purpurea	clxvii.
Styrax	ccccvi.	Viola matronalis	clxviii.
Sulphur	clx.	Viola lutea	ccclxxxviii.
Symphytum	ccccx.	Vifcum	clxvi.
Tamarix	cccviii.	Vitex	ii.
Terebinthus	ccccxxi.	Vitis fatiua	28
Testiculus caninus	ccccxxiii	Vitis alba	32
Teucrium	ccccxxxiii.	Vitis nigra	33
Thalassomeli	clvii.	Vlmus	370
Thaliætrum	clvi.	Vmbilicus terræ	262
Thaliætrum	clvi.	Vmbilicus Veneris	276.
Thapfia	clxiii.	Vrceolaris	134
Thlafpi	clxii.	Vrtica	48
Thus	ccclxxv.	Vrtica foetida	103.
Thymelæa	clxv.	Vua	28.
Thymoxalme	clix.	Vua paffa	28.
Thymus	clxi.	Xanthium	220.
Tilia	ccccxvi.	Xiphium	319
Tithymalus	ccccxxix.	Zadura	147.
Tordylium	ccccxxviii.	Zinziber	146.
Tragacantha	ccccxxii.		
Tragopogon	ccccxxii.		

FINIS.

Errata sic corrige.

In præfatione pagina 1. linea 29. lege qui. Fol. 1. pag. 1. li. 19. lege quot. in eiusdem paginae linea 22. lege munus. Folio 27. pag. 1. lin. 22. lege cedunt. Fol. 45. pag. 1. lin. 8. lege cynoglossum. Fol. 59. pag. 1. linea 20. lege quaq; dolore. Fol. 68. pag. 2. li. 11. lege capacia. Fol. 74. pag. 1. lin. 28. dele atque. Fol. 96. pag. 2. lin. 27. lege liquore hoc. Reliqua parui momenti errata lector facile percipiet.

Poema hoc quod M. Marcus de plantarum viribus conscripsit, elegans mihi videtur & doctum, nec quidquam in eo reperi quod catholicæ fidei aduersetur: quare posse imprimi iudico.

Cunerus Petri pastor S. Petri Louanij, die
29. Iulij. Anno 1563.

Typis Stephani Valerij Typogr.

